

大方广佛华严经

(八十卷：第二十一卷至第二十四卷)

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一八年四月

目 录

起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
开经偈	- 1 -
大方广佛华严经卷第二十一	- 2 -
十无尽藏品第二十二	- 2 -
补阙真言	- 20 -
举赞	- 20 -
举字母赞	- 20 -
华严字母	- 21 -
回向偈	- 22 -
大方广佛华严经卷第二十二	- 23 -
升兜率天宫品第二十三	- 23 -
补阙真言	- 51 -
举赞	- 51 -
举字母赞	- 51 -
华严字母	- 52 -
回向偈	- 53 -
大方广佛华严经卷第二十三	- 54 -
兜率宫中偈赞品第二十四	- 54 -
十回向品第二十五之一	- 68 -
补阙真言	- 84 -
举赞	- 84 -
举字母赞	- 84 -
华严字母	- 85 -
回向偈	- 86 -
大方广佛华严经卷第二十四	- 87 -
十回向品第二十五之二	- 87 -
补阙真言	- 113 -
举赞	- 113 -
举字母赞	- 113 -
华严字母	- 114 -
回向偈	- 115 -

● 起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànuánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

kāi jīng jì

开经偈

(一遍)

wú shàng shèn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

ná mó dà fāng guǎng fó huā yán jīng
南无大方广佛华严经 (合掌三称)

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí yī
大方广佛华严经卷第二十一

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí wú jìn zàng pǐn dì èr shí èr
十无尽藏品第二十二

ěr shí gōng dé lín pú sà fù gào zhū pú sà yán
尔时，功德林菩萨复告诸菩萨言：

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu shí zhǒng zàng guò qù wèi
“佛子！菩萨摩诃萨有十种藏，过去、未

lái xiàn zài zhū fó yǐ shuō dāng shuō jīn shuō hé děng wéi shí
来、现在诸佛，已说、当说、今说。何等为十？

suǒ wèi xìn zàng jiè zàng cán zàng kuì zàng wén zàng shī zàng
所谓：信藏、戒藏、惭藏、愧藏、闻藏、施藏、

huì zàng niàn zàng chí zàng biàn zàng shì wéi shí
慧藏、念藏、持藏、辩藏，是为十。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà xìn zàng cǐ pú sà
“佛子！何等为菩萨摩诃萨信藏？此菩萨

xìn yī qiè fǎ kōng xìn yī qiè fǎ wú xiàng xìn yī qiè fǎ wú yuàn
信一切法空，信一切法无相，信一切法无愿，

xìn yī qiè fǎ wú zuò xìn yī qiè fǎ wú fēn bié xìn yī qiè fǎ wú suǒ
信一切法无作，信一切法无分别，信一切法无所

yī xìn yī qiè fǎ bù kě liáng xìn yī qiè fǎ wú yǒu shàng xìn yī
依，信一切法不可量，信一切法无有上，信一

qiè fǎ nán chāo yuè xìn yī qiè fǎ wú shēng ruò pú sà néng rú shì suí
切法难超越，信一切法无生。若菩萨能如是随

shùn yī qiè fǎ shēng jìng xìn yǐ wén zhū fó fǎ bù kě sī yì xīn
顺一切法，生净信已，闻诸佛法不可思议，心

bú qiè ruò wén yī qiè fó bù kě sī yì xīn bú qiè ruò wén zhòng
不怯弱；闻一切佛不可思议，心不怯弱；闻众

shēng jiè bù kě sī yì xīn bú qiè ruò wén fǎ jiè bù kě sī yì
生界不可思议，心不怯弱；闻法界不可思议，

xīn bú qiè ruò wén xū kōng jiè bù kě sī yì xīn bú qiè ruò wén niè
心不怯弱；闻虚空界不可思议，心不怯弱；闻涅槃

pán jiè bù kě sī yì xīn bú qiè ruò wénguò qù shì bù kě sī yì
槃界不可思议，心不怯弱；闻过去世不可思议，
xīn bú qiè ruò wénwèi lái shì bù kě sī yì xīn bú qiè ruò wénxiàn
心不怯弱；闻未来世不可思议，心不怯弱；闻现
zài shì bù kě sī yì xīn bú qiè ruò wén rù yī qiè jié bù kě sī yì
在世不可思议，心不怯弱；闻入一切劫不可思议，
xīn bú qiè ruò hé yǐ gù cǐ pú sà yú zhū fó suǒ yī xiàng jiān xìn
心不怯弱。何以故？此菩萨于诸佛所一向坚信，
zhī fó zhì huì wú biān wú jìn shí fāng wú liàng zhū shì jiè zhōng yī yī
知佛智慧无边无尽。十方无量诸世界中，一一
gè yǒu wú liàng zhū fó yú ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí yǐ dé
各有无量诸佛，于阿耨多罗三藐三菩提，已得、
jīn dé dāng dé yǐ chū shì jīn chū shì dāng chū shì yǐ rù
今得、当得，已出世、今出世、当出世，已入
niè pán jīn rù niè pán dāng rù niè pán bǐ zhū fó zhì huì bù zēng
涅槃、今入涅槃、当入涅槃，彼诸佛智慧不增
bù jiǎn bù shēng bú miè bú jìn bú tuì bú jìn bú yuǎn wú zhī
不减、不生不灭、不进不退、不近不远、无知
wú shě cǐ pú sà rù fó zhì huì chéng jiù wú biān wú jìn xìn dé
无舍。此菩萨入佛智慧，成就无边无尽信；得
cǐ xìn yǐ xīn bú tuì zhuǎn xīn bù zá luàn bù kě pò huài wú
此信已，心不退转，心不杂乱，不可破坏，无
suǒ rǎn zhuó cháng yǒu gēn běn suí shùn shèng rén zhù rú lái jiā
所染著，常有根本，随顺圣人，住如来家，
hù chí yī qiè zhū fó zhǒng xìng zēng zhǎng yī qiè pú sà xìn jiě suí shùn
护持一切诸佛种性，增长一切菩萨信解，随顺
yī qiè rú lái shàn gēn chū shēng yī qiè zhū fó fāng biàn shì míng pú
一切如来善根，出生一切诸佛方便。是名：菩
sà mó hē sà xìn zàng pú sà zhù cǐ xìn zàng zé néng wén chí yī qiè
萨摩诃萨信藏。菩萨住此信藏，则能闻持一切
fó fǎ wèi zhòng shēng shuō jiē lìng kāi wù
佛法，为众生说，皆令开悟。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà jiè zàng cǐ pú sà
“佛子！何等为菩萨摩诃萨戒藏？此菩萨

chéng jiù pǔ ráo yì jiè bú shòu jiè bú zhù jiè wú huǐ hèn jiè
成就普饶益戒、不受戒、不住戒、无悔恨戒、
wú wéi zhēng jiè bù sǔn nǎo jiè wú zá huì jiè wú tān qiú jiè wú
无违诤戒、不损恼戒、无杂秽戒、无贪求戒、无

guò shī jiè wú huǐ fàn jiè yún hé wéi pǔ ráo yì jiè cǐ pú sà shòu
过失戒、无毁犯戒。云何为普饶益戒？此菩萨受

chí jìng jiè běnwèi lì yì yī qiè zhòngshēng yún hé wéi bú shòu jiè
持净戒，本为利益一切众生。云何为不受戒？

cǐ pú sà bú shòu xíng wài dào zhū suǒ yǒu jiè dàn xìng zì jīng jìn fèng chí
此菩萨不受行外道诸所有戒，但性自精进，奉持

sān shì zhū fó rú lái píngděng jìng jiè yún hé wéi bú zhù jiè cǐ pú
三世诸佛如来平等净戒。云何为不住戒？此菩

sà shòu chí jiè shí xīn bú zhù yù jiè bú zhù sè jiè bú zhù wú sè
萨受持戒时，心不住欲界、不住色界、不住无色

jiè hé yǐ gù bù qiú shēng bǐ ér chí jiè gù yún hé wéi wú huǐ
界。何以故？不求生彼，而持戒故。云何为无悔

hèn jiè cǐ pú sà héng dé ān zhù wú huǐ hèn xīn hé yǐ gù bú
恨戒？此菩萨恒得安住无悔恨心。何以故？不

zuò zhòng zuì bù xíng chǎn zhà bú pò jìng jiè gù yún hé wéi wú wéi
作重罪，不行谄诈，不破净戒故。云何为无违

zhēng jiè cǐ pú sà bù fēi xiān zhì bú gèng zào lì xīn cháng suí
诤戒？此菩萨不非先制，不更造立；心常随

shùn xiàng niè pán jiè jù zú shòu chí wú suǒ huǐ fàn bù yǐ chí
顺，向涅槃戒，具足受持，无所毁犯；不以持

jiè nǎo tā zhòngshēng lìng qí shēng kǔ dàn yuàn yī qiè xīn cháng
戒，恼他众生，令其生苦，但愿一切心常

huān xǐ ér chí yú jiè yún hé wéi bù nǎo hài jiè cǐ pú sà bù yīn
欢喜而持于戒。云何为不恼害戒？此菩萨不因

yú jiè xué zhū zhòu shù zào zuò fāng yào nǎo hài zhòngshēng dàn
于戒，学诸咒术，造作方药，恼害众生，但

wèi jiù hù yī qiè zhòngshēng ér chí yú jiè yún hé wéi bù zá jiè cǐ
为救护一切众生而持于戒。云何为不杂戒？此

pú sà bù zhuó biān jiàn bù chí zá jiè dàn guān yuán qǐ chí chū lí jiè
菩萨不著边见，不持杂戒，但观缘起持出离戒。

yún hé wéi wú tān qiú jiè cǐ pú sà bù xiàn yì xiàng zhāng jǐ yǒu dé
云何为无贪求戒？此菩萨不现异相，彰己有德，

dàn wèi mǎn zú chū lí fǎ gù ér chí yú jiè yún hé wéi wú guò shī jiè
但为满足出离法故而持于戒。云何为无过失戒？

cǐ pú sà bù zì gòng gāo yán wǒ chí jiè jiàn pò jiè rén yì bù qīng huǐ
此菩萨不自贡高，言我持戒；见破戒人亦不轻毁，

lìng tā kuì chǐ dàn yī qí xīn ér chí yú jiè yún hé wéi wú huǐ fàn jiè
令他愧耻；但一其心而持于戒。云何为无毁犯戒？

cǐ pú sà yǒngduànshā dào xié yín wàng yǔ liǎngshé è kǒu
此菩萨永断杀、盗、邪淫、妄语、两舌、恶口，

jí wú yì yǔ tān chēn xié jiàn jù zú shòu chí shí zhǒngshàn yè
及无义语、贪、瞋、邪见，具足受持十种善业。

pú sà chí cǐ wú fàn jiè shí zuò shì niànyán yī qiè zhòngshēng huǐ
菩萨持此无犯戒时，作是念言：‘一切众生毁

fàn jìng jiè jiē yóudiāndǎo wéi fó shì zūn néng zhī zhòngshēng yǐ hé
犯净戒，皆由颠倒；唯佛世尊能知众生以何

yīn yuán ér shēngdiāndǎo huǐ fàn jìng jiè wǒ dāng chéng jiù wú shàng
因缘而生颠倒，毁犯净戒。我当成就无上

pú tí guǎngwèizhòngshēngshuōzhēn shí fǎ lìng lí diāndǎo shì
菩提，广为众生说真实法，令离颠倒。’是

míng pú sà mó hē sà dì èr jiè zàng
名：菩萨摩诃萨第二戒藏。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà cán zàng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨惭藏？此菩

sà yì niànguò qù suǒ zuò zhū è ér shēng yú cán wèi bǐ pú sà xīn
萨忆念过去所作诸恶而生于惭。谓彼菩萨，心

zì niànyán wǒ wú shǐ shì lái yǔ zhū zhòngshēng jiē xī hù zuò fù
自念言：‘我无始世来，与诸众生皆悉互作父

mǔ xiōng dì zǐ mèi nán nǚ jù tān chēn chī jiāomàn
母、兄弟、姊妹、男女，具贪、瞋、痴、憍慢、

chǎnkuáng jí yú yī qiè zhū fán nǎo gù gèngxiāngnǎo hài dì xiāng líng
谄谤及余一切诸烦恼故，更相恼害，递相陵

duó jiān yín shāngshā wú è bú zào yī qiè zhòngshēng xī
夺，奸淫、伤杀，无恶不造；一切众生，悉

yì rú shì yǐ zhū fán nǎo bèi zào zhòng è shì gù gè gè bù xiāng gōng
亦如是，以诸烦恼备造众恶，是故各各不相恭

jìng bù xiāng zūn zhòng bù xiāng chéng shùn bù xiāng qiān xià bù
敬、不相尊重、不相承顺、不相谦下、不

xiāng qǐ dǎo bù xiāng hù xī gèngxiāngshā hài hù wéi yuàn chóu
相启导、不相护惜，更相杀害，互为怨讎。

zì wéi wǒ shēn jí zhū zhòngshēng qù lái xiàn zài xíng wú cán fǎ
自惟我身及诸众生，去来现在，行无惭法，

sān shì zhū fó wú bù zhī jiàn jīn ruò bú duàn cǐ wú cán xíng sān shì zhū
三世诸佛无不知见。今若不断此无惭行，三世诸

fó yì dāng jiàn wǒ wǒ dāng yún hé yóu xíng bù zhǐ shèn wéi bù kě
佛亦当见我。我当云何犹行不止？甚为不可。

shì gù wǒ yīngzhuān xīn duànchú zhèng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
是故我应专心断除，证阿耨多罗三藐三菩提，
guǎngwèizhòngshēngshuōzhēn shí fǎ shì míng pú sà mó hē sà dì
广为众生说真实法。’ 是名：菩萨摩诃萨第
sāncánzàng
三惭藏。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà kuì zàng cǐ pú sà
“佛子！何等为菩萨摩诃萨愧藏？此菩萨
zì kuì xī lái yú wǔ yù zhōng zhǒngzhǒngtān qiú wú yǒuyàn zú
自愧昔来，于五欲中，种种贪求，无有厌足，
yīn cǐ zēngzhǎngtān huì chīděng yī qiè fánǎo wǒ jīn bù yīng
因此增长贪、恚、痴等一切烦恼：‘我今不应
fù xíng shì shì yòuzuò shì niàn zhòngshēng wú zhì qǐ zhū fán
复行是事。’ 又作是念：‘众生无智，起诸烦
nǎo jù xíng è fǎ bù xiānggōngjìng bù xiāngzūnzhòng nǎi zhì
恼，具行恶法，不相恭敬，不相尊重，乃至
zhǎnzhuǎn hù wéiyuànchóu rú shì děng è wú bú bèizào zào yǐ
展转互为怨讎。如是等恶，无不备造，造已
huān xǐ zhuīqiú chēngtàn máng wú huì yǎn wú suǒ zhī jiàn yú mǔ
欢喜，追求称叹，盲无慧眼，无所知见。于母
rén fù zhōng rù tāi shòushēng chénggòu huì shēn bì jìng zhì yú fà
人腹中，入胎受生，成垢秽身，毕竟至于发
bái miànzhòu yǒu zhì huì zhě guān cǐ dàn shì cóng yín yù shēng bú
白面皱。有智慧者，观此但是从淫欲，生不
jìng zhī fǎ sān shì zhū fó jiē xī zhī jiàn ruò wǒ yú jīn yóuxíng shì shì
净之法，三世诸佛皆悉知见。若我于今犹行是事，
zé wéi qī kuángsān shì zhū fó shì gù wǒ dāng xiū xíng yú kuì sù
则为欺诳三世诸佛。是故我当修行于愧，速
chéng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí guǎngwèizhòngshēngshuōzhēn
成阿耨多罗三藐三菩提，广为众生说真
shí fǎ shì míng pú sà mó hē sà dì sì kuì zàng
实法。’ 是名：菩萨摩诃萨第四愧藏。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà wén zàng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨闻藏？此菩
sà zhī shì shì yǒu gù shì shì yǒu shì shì wú gù shì shì wú shì shì qǐ
萨知是事有故是事有，是事无故是事无；是事起
gù shì shì qǐ shì shì miè gù shì shì miè shì shì jiān fǎ shì chū shì
故是事起，是事灭故是事灭；是世间法，是出世

jiān fǎ shì yǒuwéi fǎ shì wú wéi fǎ shì yǒu jì fǎ shì wú jì
间法；是有为法，是无为法；是有记法，是无记
fǎ hé děngwéi shì shì yǒu gù shì shì yǒu wèi wú míngyǒu gù xíngyǒu
法。何等为是事有故是事有？谓：无明有故行有。
hé děngwéi shì shì wú gù shì shì wú wèi shí wú gù míng sè wú hé
何等为是事无故是事无？谓：识无故名色无。何
děngwéi shì shì qǐ gù shì shì qǐ wèi ài qǐ gù kǔ qǐ hé děng
等为是事起故是事起？谓：爱起故苦起。何等
wéi shì shì miè gù shì shì miè wèi yǒumiè gù shēngmiè hé děngwéi
为是事灭故是事灭？谓：有灭故生灭。何等为
shì jiān fǎ suǒ wèi sè shòu xiǎng xíng shí hé děngwéi
世间法？所谓：色、受、想、行、识。何等为
chū shì jiān fǎ suǒ wèi jiè dìng huì jiě tuō jiě tuō zhī jiàn
出世间法？所谓：戒、定、慧、解脱、解脱知见。
hé děngwéi yǒuwéi fǎ suǒ wèi yù jiè sè jiè wú sè jiè zhòng
何等为有为法？所谓：欲界、色界、无色界、众
shēng jiè hé děngwéi wú wéi fǎ suǒ wèi xū kōng niè pán shù
生界。何等为无为法？所谓：虚空、涅槃、数
yuánmiè fēi shù yuánmiè yuán qǐ fǎ xìngzhù hé děngwéi yǒu jì fǎ
缘灭、非数缘灭、缘起法性住。何等为有记法？
wèi sì shèng dì sì shā mén guǒ sì biàn sì wú suǒ wèi sì
谓：四圣谛、四沙门果、四辩、四无所畏、四
niàn chù sì zhèng qín sì shén zú wǔ gēn wǔ lì qī jué fēn
念处、四正勤、四神足、五根、五力、七觉分、
bā shèng dào fēn hé děngwéi wú jì fǎ wèi shì jiān yǒu biān shì
八圣道分。何等为无记法？谓：世间有边，世
jiān wú biān shì jiān yì yǒu biān yì wú biān shì jiān fēi yǒu biān fēi wú
间无边，世间亦有边亦无边，世间非有边非无
biān shì jiān yǒu cháng shì jiān wú cháng shì jiān yì yǒu cháng yì wú
边；世间有常，世间无常，世间亦有常亦无
cháng shì jiān fēi yǒu cháng fēi wú cháng rú lái miè hòu yǒu rú lái
常，世间非有常非无常；如来灭后有，如来
miè hòu wú rú lái miè hòu yì yǒu yì wú rú lái miè hòu fēi yǒu fēi wú
灭后无，如来灭后亦有亦无，如来灭后非有非无；
wǒ jí zhòng shēng yǒu wǒ jí zhòng shēng wú wǒ jí zhòng shēng yì yǒu
我及众生有，我及众生无，我及众生亦有
yì wú wǒ jí zhòng shēng fēi yǒu fēi wú guò qù yǒu jǐ rú lái bō
亦无，我及众生非有非无；过去，有几如来般

niè pán jǐ shēngwén pì zhī fó bō niè pán wèi lái yǒu jǐ rú
涅槃？几声闻、辟支佛般涅槃？未来，有几如
lái jǐ shēngwén pì zhī fó jǐ zhòngshēng xiàn zài yǒu jǐ
来？几声闻、辟支佛？几众生？现在，有几
fó zhù jǐ shēngwén pì zhī fó zhù jǐ zhòngshēngzhù hé děng
佛住？几声闻、辟支佛住？几众生住？何等
rú lái zuì xiānchū hé děngshēngwén pì zhī fó zuì xiānchū hé
如来最先出？何等声闻、辟支佛最先出？何
děngzhòngshēng zuì xiānchū hé děng rú lái zuì hòuchū hé děng
等众生最先出？何等如来最后出？何等
shēngwén pì zhī fó zuì hòuchū hé děngzhòngshēng zuì hòuchū
声闻、辟支佛最后出？何等众生最后出？
hé fǎ zuì zài chū hé fǎ zuì zài hòu shì jiāncóng hé chù lái qù
何法最在初？何法最在后？世间从何处来，去
zhì hé suǒ yǒu jǐ shì jiè chéng yǒu jǐ shì jiè huài shì jiè cóng
至何所？有几世界成？有几世界坏？世界从
hé chù lái qù zhì hé suǒ hé zhě wéishēng sǐ zuì chū jì hé zhě
何处来，去至何所？何者为生死最初际？何者
wéishēng sǐ zuì hòu jì shì míng wú jì fǎ pú sà mó hē sà zuò rú
为生死最后际？是名无记法。菩萨摩诃萨作如
shì niàn yī qiè zhòngshēng yú shēng sǐ zhōng wú yǒuduōwén bù
是念：‘一切众生于生死中，无有多闻，不
néngliǎo zhī cǐ yī qiè fǎ wǒ dāng fā yì chí duōwénzàng zhèng
能了知此一切法。我当发意，持多闻藏，证
ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí wèi zhū zhòngshēngshuō zhēn shí fǎ
阿耨多罗三藐三菩提，为诸众生说真实法。’
shì míng pú sà mó hē sà dì wǔ duōwénzàng
是名：菩萨摩诃萨第五多闻藏。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà shī zàng cǐ pú sà
“佛子！何等为菩萨摩诃萨施藏？此菩萨
xíng shí zhǒng shī suǒ wèi fēn jiǎn shī jié jìn shī nèi shī wài shī
行十种施，所谓：分减施、竭尽施、内施、外施、
nèi wài shī yī qiè shī guò qù shī wèi lái shī xiàn zài shī jiū
内外施、一切施、过去施、未来施、现在施、究
jìng shī fó zǐ yún hé wéi pú sà fēn jiǎn shī cǐ pú sà bǐng xìng rén
竟施。佛子！云何为菩萨分减施？此菩萨禀性仁
cí hào xíng huì shī ruò dé měi wèi bù zhuān zì shòu yào yǔ zhòng
慈，好行惠施。若得美味，不专自受，要与众

shēng rán hòu fāng shí fán suǒ shòu wù xī yì rú shì ruò zì shí
生，然后方食；凡所受物，悉亦如是。若自食
shí zuò shì niàn yán wǒ shēn zhōng yǒu bā wàn hù chóng yī yú wǒ
时，作是念言：‘我身中有八万户虫依于我
zhù wǒ shēn chōng lè bǐ yì chōng lè wǒ shēn jī kǔ bǐ yì
住，我身充乐，彼亦充乐；我身饥苦，彼亦
jī kǔ wǒ jīn shòu cǐ suǒ yǒu yǐn shí yuàn lìng zhòng shēng pǔ dé chōng
饥苦。我今受此所有饮食，愿令众生普得充
bǎo wèi shī bǐ gù ér zì shí zhī bù tān qí wèi fù zuò shì niàn
饱。’为施彼故而自食之，不贪其味。复作是念：
wǒ yú cháng yè ài zhuó qí shēn yù lìng chōng bǎo ér shòu yǐn shí
‘我于长夜爱著其身，欲令充饱而受饮食。
jīn yǐ cǐ shí huì shī zhòng shēng yuàn wǒ yú shēn yǒng duàn tān zhuó
今以此食惠施众生，愿我于身永断贪著。’
shì míng fēn jiǎn shī yún hé wéi pú sà jié jìn shī fó zǐ cǐ pú
是名：分减施。云何为菩萨竭尽施？佛子！此菩
sà dé zhǒng zhǒng shàng wèi yǐn shí xiāng huā yī fú zī shēng zhī jù
萨得种种上味饮食、香华衣服资生之具，
ruò zì yǐ shòu yòng zé ān lè yán nián ruò chuò jǐ shī rén zé qióng kǔ
若自以受用则安乐延年，若辍己施人则穷苦
yāo mìng shí huò yǒu rén lái zuò shì yán rǔ jīn suǒ yǒu xī dāng
天命。时，或有人来作是言：‘汝今所有，悉当
yǔ wǒ pú sà zì niàn wǒ wú shǐ yǐ lái yǐ jī è gù sàng
与我。’菩萨自念：‘我无始已来，以饥饿故丧
shēn wú shù wèi céng dé yǒu rú háo mò xǔ ráo yì zhòng shēng ér huò shàn
身无数，未曾得有如毫末许饶益众生而获善
lì jīn wǒ yì dāng tóng yú wǎng xī ér shě qí mìng shì gù yīng wèi ráo
利。今我亦当同于往昔而舍其命，是故应为饶
yì zhòng shēng suí qí suǒ yǒu yī qiè jiē shě nǎi zhì jìn mìng yì
益众生，随其所有，一切皆舍；乃至尽命，亦
wú suǒ lìn shì míng jié jìn shī yún hé wéi pú sà nèi shī fó
无所吝。’是名：竭尽施。云何为菩萨内施？佛
zǐ cǐ pú sà nián fāng shǎo shèng duān zhèng měi hǎo xiāng huā yī
子！此菩萨年方少盛，端正美好，香华衣
fú yǐ yán qí shēn shǐ shòu guàn dǐng zhuàn lún wáng wèi qī bǎo jù
服以严其身；始受灌顶，转轮王位，七宝具
zú wàng sì tiān xià shí huò yǒu rén lái bái wáng yán dà wáng
足，王四天下。时，或有人来白王言：‘大王

dāng zhī wǒ jīn shuāilǎo shēnyīngzhòng jí qióng dú léi dùn sǐ
当知！我今衰老，身婴重疾，茆独羸顿，死
jiāng bù jiǔ ruò dé wángshēnshǒu zú xuè ròu tóu mù gǔ suǐ
将不久；若得王身手足、血肉、头目、骨髓，
wǒ zhī shēnmìng bì jì cúnhuó wéiyuàn dà wáng mò gèng chóuliáng yǒu
我之身命必冀存活。唯愿大王莫更筹量，有
suǒ gù xī dàn jiàn cí niàn yǐ shī yú wǒ ěr shí pú sà zuò
所顾惜；但见慈念，以施于我！’尔时，菩萨作
shì niànyán jīn wǒ cǐ shēn hòu bì dāng sǐ wú yī lì yì
是念言：‘今我此身，后必当死，无一利益；
yí shí jí shě yǐ jì zhòngshēng niàn yǐ shī zhī xīn wú suǒ huǐ
宜时疾舍，以济众生。’念已施之，心无所悔。
shì míng nèi shī yún hé wéi pú sà wài shī fó zǐ cǐ pú sà nián
是名：内施。云何为菩萨外施？佛子！此菩萨年
shèng sè měi zhòngxiàng jù zú míng huā shàng fú ér yǐ yánshēn
盛色美，众相具足，名华、上服而以严身；
shǐ shòuguāndǐng zhuàn lún wángwèi qī bǎo jù zú wàng sì tiān xià
始受灌顶，转轮王位，七宝具足，王四天下。
shí huòyǒurén lái bái wáng yán wǒ jīn pín jù zhòng kǔ bī pò
时，或有人来白王言：‘我今贫窳，众苦逼迫。
wéi yuàn rén cí tè chuí jīn niàn shě cǐ wángwèi yǐ shàn yú wǒ
惟¹愿仁慈，特垂矜念，舍此王位以贍于我；
wǒ dāng tǒnglǐng shòuwáng fú lè ěr shí pú sà zuò shì niànyán
我当统领，受王福乐！’尔时，菩萨作是念言：
yī qièróngshèng bì dāngshuāi xiē yú shuāi xiē shí bù néng fù gèng
‘一切荣盛必当衰歇，于衰歇时，不能复更
ráo yì zhòngshēng wǒ jīn yí yīng suí bǐ suǒ qiú chōngmǎn qí yì
饶益众生。我今宜应随彼所求，充满其意。’
zuò shì niàn yǐ jí biàn shī zhī ér wú suǒ huǐ shì míng wài shī yún
作是念已，即便施之而无所悔。是名：外施。云
hé wéi pú sà nèi wài shī fó zǐ cǐ pú sà rú shàngsuǒshuō chǔ
何为菩萨内外施？佛子！此菩萨如上所说，处
lún wángwèi qī bǎo jù zú wàng sì tiān xià shí huòyǒurén ér
轮王位，七宝具足，王四天下。时，或有人而
lái bái yán cǐ zhuàn lún wèi wángchǔ yǐ jiǔ wǒ wèicéng dé
来白言：‘此转轮位，王处已久，我未曾得。

¹ 大正藏：唯

wéiyuàn dà wángshě zhī yǔ wǒ bìng jí wángshēn wéi wǒ chén pú
唯愿大王舍之与我，并及王身，为我臣仆！’

ěr shí pú sà zuò shì niànyán wǒ shēn cái bǎo jí yǐ wángwèi
尔时，菩萨作是念言：‘我身财宝及以王位，

xī shì wú cháng bài huài zhī fǎ wǒ jīn shèng zhuàng fù yǒutiān xià
悉是无常、败坏之法。我今盛壮，富有天下；

qǐ zhěxiàqián dāng yǐ bù jiān ér qiú jiān fǎ zuò shì niàn yǐ
乞者现前，当以不坚而求坚法。’作是念已，

jí biàn shī zhī nǎi zhì yǐ shēngōng qín zuò yì xīn wú suǒ huǐ shì
即便施之，乃至以身恭勤作役，心无所悔。是

míng nèi wài shī yún hé wéi pú sà yī qiè shī fó zǐ cǐ pú sà
名：内外施。云何为菩萨一切施？佛子！此菩萨

yì rú shàngshuō chǔ lún wángwèi qī bǎo jù zú wàng sì tiān xià
亦如上说，处轮王位，七宝具足，王四天下。

shí yǒu wú liàng pín qióng zhī rén lái yì qí qián ér zuò shì yán dà
时，有无量贫穷之人来诣其前，而作是言：‘大

wángmíng chēng zhōu wén shí fāng wǒ děng qīn fēng gù lái zhì cǐ wú cáo
王名称周闻十方，我等钦风故来至此。吾曹

jīn zhě gè yǒu suǒ qiú yuàn pǔ chuí cí lìng dé mǎn zú shí
今者各有所求，愿普垂慈，令得满足！’时，

zhū pín rén cóng bǐ dà wáng huò qǐ guó tǔ huò qǐ qī zǐ huò qǐ
诸贫人从彼大王，或乞国土，或乞妻子，或乞

shǒu zú xuè ròu xīn fèi tóu mù suǐ nǎo pú sà shì shí xīn
手足、血肉、心肺、头目、髓脑。菩萨是时，心

zuò shì niàn yī qiè ēn ài huì dāng bié lí ér yú zhòngshēng wú suǒ
作是念：‘一切恩爱会当别离，而于众生无所

rǎo yì wǒ jīn wèi yù yǒngshě tān ài yǐ cǐ yī qiè bì lí sàn wù mǎn
饶益。我今为欲永舍贪爱，以此一切必离散物满

zhòngshēng yuàn zuò shì niàn yǐ xī jiē shī yǔ xīn wú huǐ hèn
众生愿。’作是念已，悉皆施与，心无悔恨，

yì bù yú zhòngshēng ér shēng yàn jiàn shì míng yī qiè shī yún hé
亦不于众生而生厌贱。是名：一切施。云何

wéi pú sà guò qù shī cǐ pú sà wén guò qù zhū fó pú sà suǒ yǒu gōng
为菩萨过去施？此菩萨闻过去诸佛菩萨所有功

dé wén yǐ bù zhuó liǎo dá fēi yǒu bù qǐ fēn bié bù tān bú wèi
德，闻已不著，了达非有，不起分别，不贪不味，

yì bù qiú qǔ wú suǒ yī yǐ jiàn fǎ rú mèng wú yǒu jiān gù yú
亦不求取，无所依倚；见法如梦，无有坚固；于

zhūshàngēn bù qǐ yǒuxiǎng yì wú suǒ yǐ dàn wèi jiàohuà qǔ
诸善根，不起有想，亦无所倚；但为教化，取

zhuózhòngshēng chéngshú fó fǎ ér wèi yǎnshuō yòu fù guānchá
著众生，成熟佛法，而为演说；又复观察：

guò qù zhū fǎ shí fāng tuī qiú dōu bù kě dé zuò shì niàn yǐ
‘过去诸法，十方推求都不可得。’作是念已，

yú guò qù fǎ bì jìng jiē shě shì míng guò qù shī yún hé wéi pú
于过去法，毕竟皆舍。是名：过去施。云何为菩

sà wèi lái shī cǐ pú sà wén wèi lái zhū fó zhī suǒ xiū xíng liǎo dá
萨未来施？此菩萨闻未来诸佛之所修行，了达

fēi yǒu bù qǔ yú xiàng bù bié yào wǎngshēng zhū fó guó tǔ bú wèi
非有，不取于相，不别乐往生诸佛国土，不味

bù zhuó yì bù shēng yàn bù yǐ shàngēn huí xiàng yú bǐ yì bú yú
不著，亦不生厌；不以善根回向于彼，亦不于

bǐ ér tuì shàngēn cháng qín xiū xíng wèi céng fèi shě dàn yù yīn bǐ
彼而退善根，常勤修行，未曾废舍；但欲因彼

jìng jiè shè qǔ zhòngshēng wèi shuō zhēn shí lìng chéngshú fó fǎ rán
境界摄取众生，为说真实，令成熟佛法；然

cǐ fǎ zhě fēi yǒu chù suǒ fēi wú chù suǒ fēi nèi fēi wài fēi jìn
此法者非有处所、非无处所，非内、非外，非近、

fēi yuǎn fù zuò shì niàn ruò fǎ fēi yǒu bù kě bù shě shì
非远。复作是念：‘若法非有，不可不舍。’是

míng wèi lái shī yún hé wéi pú sà xiàn zài shī cǐ pú sà wén sì tiān
名：未来施。云何为菩萨现在施？此菩萨闻四天

wángzhòngtiān sānshí sāntiān yè mó tiān dōushuài tuó tiān huà lè
王众天、三十三天、夜摩天、兜率陀天、化乐

tiān tā huà zì zài tiān fàn tiān fànshēn tiān fàn fǔ tiān fànzhòng
天、他化自在天、梵天、梵身天、梵辅天、梵众

tiān dà fàn tiān guāng tiān shǎo guāng tiān wú liàng guāng tiān guāng
天、大梵天、光天、少光天、无量光天、光

yīn tiān jìng tiān shǎo jìng tiān wú liàng jìng tiān biàn jìng tiān guǎng
音天、净天、少净天、无量净天、遍净天、广

tiān shǎo guǎng tiān wú liàng guǎng tiān guǎng guǒ tiān wú fán tiān
天、少广天、无量广天、广果天、无烦天、

wú rè tiān shàn jiàn tiān shàn xiàn tiān sè jiū jìng tiān nǎi zhì wén
无热天、善见天、善现天、色究竟天，乃至闻

shēng wén yuán jué jù zú gōng dé wén yǐ qí xīn bù mí bú mò
声闻、缘觉具足功德。闻已，其心不迷、不没、

bú jù bú sàn dàn guān zhū xíng rú mèng bù shí wú yǒu tān zhuó
不聚、不散，但观诸行如梦不实，无有贪著；
wèi lìng zhòng shēng shě lí è qù xīn wú fēn bié xiū pú sà dào
为令众生，舍离恶趣，心无分别，修菩萨道，
chéng jiù fó fǎ ér wèi kāi yǎn shì míng xiàn zài shī yún hé wéi
成就佛法，而为开演。是名：现在施。云何为
pú sà jiū jìng shī fó zǐ cǐ pú sà jiǎ shǐ yǒu wú liàng zhòng
菩萨究竟施？佛子！此菩萨，假使有无量众
shēng huò yǒu wú yǎn huò yǒu wú ěr huò wú bí shé jí yǐ shǒu zú
生或有无眼、或有无耳、或无鼻舌及以手足，
lái zhì qí suǒ gào pú sà yán wǒ shēn bó hù zhū gēn cán quē
来至其所，告菩萨言：‘我身薄祐，诸根残缺。
wéi yuàn rén cí yǐ shàn fāng biàn shě jǐ suǒ yǒu lìng wǒ jù zú
唯愿仁慈，以善方便，舍己所有，令我具足。’
pú sà wén zhī jí biàn shī yǔ jiǎ shǐ yóu cǐ jīng ā sēng qí jié
菩萨闻之，即便施与；假使由此，经阿僧祇劫，
zhū gēn bù jù yì bù xīn shēng yī niàn huǐ xī dàn zì guān shēn cóng
诸根不具，亦不心生一念悔惜。但自观身，从
chū rù tāi bú jìng wēi xíng bāo duàn zhū gēn shēng lǎo bìng sǐ yòu
初入胎，不净微形，胞段诸根，生老病死；又
guān cǐ shēn wú yǒu zhēn shí wú yǒu cán kuì fēi xián shèng wù chòu
观此身，无有真实，无有惭愧，非贤圣物，臭
huì bù jié gǔ jié xiāng chí xuè ròu suǒ tú jiǔ kǒng cháng liú rén
秽不洁，骨节相持，血肉所涂，九孔常流，人
suǒ è jiàn zuò shì guān yǐ bù shēng yī niàn ài zhuó zhī xīn fù zuò
所恶贱。作是观已，不生一念爱著之心。复作
shì niàn cǐ shēn wēi cuì wú yǒu jiān gù wǒ jīn yún hé ér shēng
是念：‘此身危脆，无有坚固。我今云何而生
liàn zhuó yīng yǐ shī bǐ chōng mǎn qí yuàn rú wǒ suǒ zuò yǐ cǐ
恋著？应以施彼，充满其愿。如我所作，以此
kāi dǎo yī qiè zhòng shēng lìng yú shēn xīn bù shēng tān ài xī dé
开导一切众生，令于身心不生贪爱，悉得
chéng jiù qīng jìng zhì shēn shì míng jiū jìng shī shì wéi pú sà mó
成就清净智身。’是名：究竟施。是为菩萨摩
hē sà dì liù shī zàng
诃萨第六施藏。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà huì zàng cǐ pú sà
“佛子！何等为菩萨摩诃萨慧藏？此菩萨

yú sè rú shí zhī sè jí rú shí zhī sè miè rú shí zhī sè miè dào
于色如实知，色集如实知，色灭如实知，色灭道
rú shí zhī yú shòu xiǎng xíng shí rú shí zhī shòu xiǎng
如实知；于受、想、行、识如实知，受、想、
xíng shí jí rú shí zhī shòu xiǎng xíng shí miè rú shí zhī shòu
行、识集如实知，受、想、行、识灭如实知，受、
xiǎng xíng shí miè dào rú shí zhī yú wú míng rú shí zhī wú míng
想、行、识灭道如实知；于无明如实知，无明
jí rú shí zhī wú míng miè rú shí zhī wú míng miè dào rú shí zhī yú
集如实知，无明灭如实知，无明灭道如实知；于
ài rú shí zhī ài jí rú shí zhī ài miè rú shí zhī ài miè dào rú
爱如实知，爱集如实知，爱灭如实知，爱灭道如
shí zhī yú shēng wén rú shí zhī shēng wén fǎ rú shí zhī shēng wén
实知；于声闻如实知，声闻法如实知，声闻
jí rú shí zhī shēng wén niè pán rú shí zhī yú dú jué rú shí zhī
集如实知，声闻涅槃如实知；于独觉如实知，
dú jué fǎ rú shí zhī dú jué jí rú shí zhī dú jué niè pán rú shí zhī
独觉法如实知，独觉集如实知，独觉涅槃如实知；
yú pú sà rú shí zhī pú sà fǎ rú shí zhī pú sà jí rú shí zhī
于菩萨如实知，菩萨法如实知，菩萨集如实知，
pú sà niè pán rú shí zhī yún hé zhī zhī cóng yè bào zhū xíng yīn yuán
菩萨涅槃如实知。云何知？知从业报诸行因缘
zhī suǒ zào zuò yī qiè xū jiǎ kōng wú yǒu shí fēi wǒ fēi jiān gù
之所造作，一切虚假，空无有实，非我非坚固，
wú yǒu shǎo fǎ kě dé chéng lì yù lìng zhòng shēng zhī qí shí xìng
无有少法可得成立。欲令众生知其实性，
guǎng wèi xuān shuō wèi shuō hé děng shuō zhū fǎ bù kě huài hé děng
广为宣说。为说何等？说诸法不可坏。何等
fǎ bù kě huài sè bù kě huài shòu xiǎng xíng shí bù kě huài
法不可坏？色不可坏，受、想、行、识不可坏，
wú míng bù kě huài shēng wén fǎ dú jué fǎ pú sà fǎ bù kě huài
无明不可坏，声闻法、独觉法、菩萨法不可坏。
hé yǐ gù yī qiè fǎ wú zuò wú zuò zhě wú yán shuō wú chù suǒ
何以故？一切法无作、无作者、无言说、无处所、
bù shēng bù qǐ bù yǔ bù qǔ wú dòng zhuǎn wú zuò yòng
不生、不起、不与、不取、无动转、无作用。
pú sà chéng jiù rú shì děng wú liàng huì zàng yǐ shǎo fāng biàn liǎo yī
菩萨成就如是等无量慧藏，以少方便，了一

qiè fǎ zì rán míng dá bù yóu tā wù cǐ huì wú jìn zàng yǒu shí zhǒng
切法，自然明达，不由他悟。此慧无尽藏有十种

bù kě jìn gù shuō wéi wú jìn hé děng wéi shí suǒ wèi duō wén
不可尽故，说为无尽。何等为十？所谓：多闻

shàn qiǎo bù kě jìn gù qīn jìn shàn zhī shí bù kě jìn gù shàn fēn bié
善巧不可尽故，亲近善知识不可尽故，善分别

jù yì bù kě jìn gù rù shēn fǎ jiè bù kě jìn gù yī yī wèi zhì
句义不可尽故，入深法界不可尽故，以一味智

zhuāng yán bù kě jìn gù jí yī qiè fú dé xīn wú pí juàn bù kě jìn gù
庄严不可尽故，集一切福德心无疲倦不可尽故，

rù yī qiè tuó luó ní mén bù kě jìn gù néng fēn bié yī qiè zhòng shēng
入一切陀罗尼门不可尽故，能分别一切众生

yǔ yán yīn shēng bù kě jìn gù néng duàn yī qiè zhòng shēng yí huò bù
语言音声不可尽故，能断一切众生疑惑不

kě jìn gù wèi yī qiè zhòng shēng xiàn yī qiè fó shén lì jiào huà tiáo fú
可尽故，为一切众生现一切佛神力教化调伏

lǐng xiū xíng bù duàn bù kě jìn gù shì wéi shí shì wéi pú sà mó hē sà
令修行不断不可尽故；是为十。是为菩萨摩訶萨

dì qī huì zàng zhù cǐ zàng zhě dé wú jìn zhì huì pǔ néng kāi wù
第七慧藏。住此藏者，得无尽智慧，普能开悟

yī qiè zhòng shēng
一切众生。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà niàn zàng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩訶萨念藏？此菩

sà shě lí chī huò dé jù zú niàn yì niànguò qù yī shēng èr shēng
萨舍离痴惑，得具足念，忆念过去一生、二生，

nǎi zhì shí shēng bǎi shēng qiān shēng bǎi qiān shēng wú liàng bǎi
乃至十生、百生、千生、百千生、无量百

qiān shēng chéng jié huài jié chéng huài jié fēi yī chéng jié
千生，成劫、坏劫、成坏劫、非一成劫、

fēi yī huài jié fēi yī chéng huài jié bǎi jié qiān jié bǎi qiān yì
非一坏劫、非一成坏劫，百劫、千劫、百千亿

nà yóu tā nǎi zhì wú liàng wú shù wú biān wú děng bù kě
那由他，乃至无量、无数²、无边、无等、不可

shǔ bù kě chēng bù kě sī bù kě liáng bù kě shuō bù kě
数、不可称、不可思、不可量、不可说、不可

² 大正藏：乃至无数、无量

shuō bù kě shuō jié niàn yī fó míng hào nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō
说不可说劫；念一佛名号，乃至不可说不可说
fó míng hào niàn yī fó chū shì shuō shòu jì nǎi zhì bù kě shuō bù kě
佛名号；念一佛出世说授记，乃至不可说不可
shuō fó chū shì shuō shòu jì niàn yī fó chū shì shuō xiū duō luó nǎi zhì
说佛出世说授记；念一佛出世说修多罗，乃至
bù kě shuō bù kě shuō fó chū shì shuō xiū duō luó rú xiū duō luó qí
不可说不可说佛出世说修多罗；如修多罗，祇
yè shòu jì qié tuó ní tuó nà yōu tuó nà běn shì běn
夜、授记、伽陀³、尼陀那、优陀那、本事、本
shēng fāng guǎng wèi céng yǒu pì yù lùn yì yì rú shì
生、方广、未曾有、譬喻⁴、论议，亦如是；
niàn yī zhòng huì nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō zhòng huì niàn yǎn yī
念一众会，乃至不可说不可说众会；念演一
fǎ nǎi zhì yǎn bù kě shuō bù kě shuō fǎ niàn yī gēn zhǒng zhǒng xìng
法，乃至演不可说不可说法；念一根种种性，
nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō gēn zhǒng zhǒng xìng niàn yī gēn wú liàng
乃至不可说不可说根种种性；念一根无量
zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō gēn wú liàng zhǒng zhǒng xìng
种种性，乃至不可说不可说根无量种种性；
niàn yī fán nǎo zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō fán nǎo
念一烦恼种种性，乃至不可说不可说烦恼
zhǒng zhǒng xìng niàn yī sān mèi zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì bù kě shuō bù kě
种种性；念一三昧种种性，乃至不可说不可
shuō sān mèi zhǒng zhǒng xìng cǐ niàn yǒu shí zhǒng suǒ wèi jì jìng niàn
说三昧种种性。此念有十种，所谓：寂静念、
qīng jìng niàn bù zhuó niàn míng chè niàn lí chén niàn lí zhǒng zhǒng
清净念、不浊念、明彻念、离尘念、离种种
chén niàn lí gù niàn guāng yào niàn kě ài yào niàn wú zhàng ài
尘念、离垢念、光耀念、可爱乐念、无障碍
niàn pú sà zhù shì niàn shí yī qiè shì jiān wú néng yáo luàn yī qiè
念。菩萨住是念时，一切世间无能娆乱，一切
yì lùn wú néng biàn dòng wǎng shì shàn gēn xī dé qīng jìng yú zhū shì
异论无能变动，往世善根悉得清净，于诸世

³ 大正藏：他

⁴ 大正藏：谕（后同）

fǎ wú suǒ rǎn zhuó zhòng mó wài dào suǒ bù néng huài zhuǎn shēn shòu
法无所染著，众魔外道所不能坏，转身受
shēng wú suǒ wàng shī guò xiàn wèi lái shuō fǎ wú jìn yú yī
生无所忘失；过、现、未来，说法无尽；于一
qiè shì jiè zhōng yǔ zhòng shēng tóng zhù céng wú guò jù rù yī qiè
切世界中，与众生同住，曾无过咎；入一切
zhū fó zhòng huì dào chǎng wú suǒ zhàng ài yī qiè fó suǒ xī dé qīn jìn
诸佛众会道场无所障碍，一切佛所悉得亲近。
shì míng pú sà mó hē sà dì bā niàn zàng
是名：菩萨摩诃萨第八念藏。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà chí zàng cǐ pú sà
“佛子！何等为菩萨摩诃萨持藏？此菩萨
chí zhū fó suǒ shuō xiū duō luó wén jù yì lǐ wú yǒu wàng shī yī
持诸佛所说修多罗，文句义理，无有忘失；一
shēng chí nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō shēng chí chí yī fó míng hào
生持，乃至不可说不可说生持，持一佛名号，
nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō fó míng hào chí yī jié shù nǎi zhì bù
乃至不可说不可说佛名号；持一劫数，乃至不
kě shuō bù kě shuō jié shù chí yī fó shòu jì nǎi zhì bù kě shuō bù
可说不可说劫数；持一佛授记，乃至不可说不
kě shuō fó shòu jì chí yī xiū duō luó nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō
可说佛授记；持一修多罗，乃至不可说不可说
xiū duō luó chí yī zhòng huì nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō zhòng huì
修多罗；持一众会，乃至不可说不可说众会；
chí yǎn yī fǎ nǎi zhì yǎn bù kě shuō bù kě shuō fǎ chí yī gēn wú
持演一法，乃至演不可说不可说法；持一根无
liàng zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō gēn wú liàng zhǒng
量种种性，乃至不可说不可说根无量种
zhǒng xìng chí yī fán nǎo zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō
种性；持一烦恼种种性，乃至不可说不可说
fán nǎo zhǒng zhǒng xìng chí yī sān mèi zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì bù kě shuō
烦恼种种性；持一三昧种种性，乃至不可说
bù kě shuō sān mèi zhǒng zhǒng xìng fó zǐ cǐ chí zàng wú biān nán mǎn
不可说三昧种种性。佛子！此持藏无边难满，
nán zhì qí dǐ nán dé qīn jìn wú néng zhì fú wú liàng wú jìn jù
难至其底，难得亲近，无能制伏，无量无尽，具
dà wēi lì shì fó jìng jiè wéi fó néng liǎo shì míng pú sà mó hē
大威力，是佛境界，唯佛能了。是名：菩萨摩诃

sà dì jiǔ chí zàng
萨第九持藏。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà biàn zàng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨辩藏？此菩

sà yǒu shēn zhì huì liǎo zhī shí xiàng guǎng wèi zhòng shēng yǎn shuō zhū fǎ
萨有深智慧，了知实相，广为众生演说诸法，

bù wéi yī qiè zhū fó jīng diǎn shuō yī pǐn fǎ nǎi zhì bù kě shuō bù
不违一切诸佛经典；说一品法，乃至不可说不

kě shuō pǐn fǎ shuō yī fó míng hào nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō fó
可说品法；说一佛名号，乃至不可说不可说佛

míng hào rú shì shuō yī shì jiè shuō yī fó shòu jì shuō yī xiū
名号；如是，说一世界，说一佛授记，说一修

duō luó shuō yī zhòng huì shuō yǎn yī fǎ shuō yī gēn wú liàng zhǒng
多罗，说一众会，说演一法，说一根无量种

zhǒng xìng shuō yī fán nǎo wú liàng zhǒng zhǒng xìng shuō yī sān mèi wú
种性，说一烦恼无量种种性，说一三昧无

liàng zhǒng zhǒng xìng nǎi zhì shuō bù kě shuō bù kě shuō sān mèi wú liàng
量种种性，乃至说不可说不可说三昧无量

zhǒng zhǒng xìng huò yī rì shuō huò bàn yuè yī yuè shuō huò bǎi
种种性；或一日说，或半月、一月说，或百

nián qiān nián bǎi qiān nián shuō huò yī jié bǎi jié qiān jié
年、千年、百千年说，或一劫、百劫、千劫、

bǎi qiān jié shuō huò bǎi qiān yì nà yóu tā jié shuō huò wú shù wú liàng
百千劫说，或百千亿那由他劫说，或无数无量

nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō jié shuō jié shù kě jìn yī wén yī jù
乃至不可说不可说劫说。劫数可尽，一文一句，

yì lǐ nán jìn hé yǐ gù cǐ pú sà chéng jiù shí zhǒng wú jìn zàng
义理难尽。何以故？此菩萨成就十种无尽藏

gù chéng jiù cǐ zàng dé shè yī qiè fǎ tuó luó ní mén xiàn zài qián
故。成就此藏，得摄一切法陀罗尼门现在前，

bǎi wàn ā sēng qí tuó luó ní yǐ wéi juàn shǔ dé cǐ tuó luó ní yǐ yǐ
百万阿僧祇陀罗尼以为眷属；得此陀罗尼已，以

fǎ guāng míng guǎng wèi zhòng shēng yǎn shuō yú fǎ qí shuō fǎ shí
法光明，广为众生演说于法。其说法时，

yǐ guǎng cháng shé chū miào yīn shēng chōng mǎn shí fāng yī qiè shì jiè
以广长舌出妙音声，充满十方一切世界；

suí qí gēn xìng xī lìng mǎn zú xīn dé huān xǐ miè chú yī qiè fán nǎo
随其根性，悉令满足，心得欢喜，灭除一切烦恼

chángòu shàn rù yī qiè yīn shēng yán yǔ wén zì biàn cái lìng
缠垢。善入一切音声、言语、文字、辩才，令
yī qiè zhòngshēng fó zhǒng bú duàn jìng xīn xiāng xù yì yǐ fǎ guāng
一切众生佛种不断，净心相续，亦以法光
míng ér yǎnshuō fǎ wú yǒu qióng jìn bù shēng pí juàn hé yǐ gù
明而演说法，无有穷尽，不生疲倦。何以故？
cǐ pú sà chéng jiù jìn xū kōng biàn fǎ jiè wú biānshēn gù shì wéi pú
此菩萨成就尽虚空遍法界无边身故。是为菩
sà mó hē sà dì shí biàn zàng cǐ zàng wú qióng jìn wú fēn duàn wú
萨摩诃萨第十辩藏。此藏无穷尽、无分段、无
jiàn wú duàn wú biàn yì wú gé ài wú tuì zhuǎn shènshēn
间、无断、无变异、无隔碍、无退转，甚深
wú dǐ nán kě dé rù pǔ rù yī qiè fó fǎ zhī mén
无底，难可得入，普入一切佛法之门。

fó zǐ cǐ shí zhǒng wú jìn zàng yǒu shí zhǒng wú jìn fǎ
“佛子！此十种无尽藏，有十种无尽法，
lìng zhū pú sà jiū jìng chéng jiù wú shàng pú tí hé děng wéi shí ráo
令诸菩萨究竟成就无上菩提。何等为十？饶
yì yī qiè zhòngshēng gù yǐ běnyuànshàn huí xiàng gù yī qiè jié wú
益一切众生故，以本愿善回向故，一切劫无
duàn jué gù jìn xū kōng jiè xī kāi wù xīn wú xiàn gù huí xiàng yǒu wéi
断绝故，尽虚空界悉开悟心无限故，回向有为
ér bù zhuó gù yī niàn jìng jiè yī qiè fǎ wú jìn gù dà yuàn xīn wú
而不著故，一念境界一切法无尽故，大愿心无
biàn yì gù shàn shè qǔ zhū tuó luó ní gù yī qiè zhū fó suǒ hù niàn gù
变异故，善摄取诸陀罗尼故，一切诸佛所护念故，
liǎo yī qiè fǎ jiē rú huàn gù shì wéi shí zhǒng wú jìn fǎ néng lìng yī
了一切法皆如幻故。是为十种无尽法，能令一
qiè shì jiān suǒ zuò xī dé jiū jìng wú jìn dà zàng ”
切世间所作，悉得究竟无尽大藏。”

大方广佛华严经卷第二十一

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sānmǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎshān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎhòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎诃.

jǔ zàn
举赞

bō téngxíng hǎi yún bù cí mén yè mó tiānshàngzhòngyúnzhēn
波腾行海.云布慈门.夜摩天上众云臻.

wéirào fǎ wángzūn huá yǔ bīn fēn yí huì yǎnrán cún
围绕法王尊.华雨缤纷.一会俨然存.

jǔ zì mǔzàn
举字母赞

(一遍)

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

南無華嚴海會佛菩薩 三稱	四生九有同登華藏玄門 八難三塗共入毗盧性海	婆功德大法界沐恩波	四十二字妙陀羅字字 包含義理多	時普願法界眾生入般若波羅蜜門	鑊	◎ 穎僧敵蘇掃 認洗凶傘霖糕容鑊	社	● 常成慵蝓韶 思時辰禪謀蟾酬社	他	◎ 湯鑿通琮叨 胎梯天灘澹貪偷他

19. ^{tao}他 湯鑿通琮叨胎梯天灘澹貪偷他

chàng^{tao} zì shí. pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng. rù bō rě bō luó mì

唱他字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜

mén
门.

20. ^{chao}社 常 成 慵 蛛 韶 恣 時 辰 禪 諶

chanchouchao chàng^{chao} zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù
蟾 酬 社 唱 社 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入

bō rě bō luó mì mén
般 若 波 罗 蜜 门 .

21. ^{sao}鑊 頽 僧 敵 蘇 掃 譟 洗 凶 傘 霖 糶 窆 鑊

chàng^{sao} zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 鑊 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜

mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō ^{tao}他 ^{chao}社 .

^{sao}鑊 . fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
梵 韵 满 娑 婆 . 功 德 大 . 法 界 沐 恩 波 .

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四 生 九 有 . 同 登 华 藏 玄 门 . 八 难 三 途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí èr
大方广佛华严经卷第二十二

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shēngdōushuàitiāngōng pǐn dì èr shí sān
升兜率天宫品第二十三

ěr shí fó shén lì gù shí fāng yī qiè shì jiè yī yī sì tiān
尔时，佛神力故，十方一切世界，一一四天

xià yán fú tí zhōng jiē jiàn rú lái zuò yú shù xià gè yǒu pú sà chéng
下阎浮提中，皆见如来坐于树下，各有菩萨承

fó shén lì ér yǎnshuō fǎ mǐ bú zì wèihéng duì yú fó
佛神力而演说法，靡不自谓恒对于佛。

ěr shí shì zūn fù yǐ shén lì bù lí yú cǐ pú tí shù xià jí
尔时，世尊复以神力，不离于此菩提树下及

xū mí dǐng yè mó tiāngōng ér wǎng yì yú dōushuàituótiān yī qiè
须弥顶、夜摩天宫，而往诣于兜率陀天一切

miào bǎo suǒ zhuāng yán diàn shí dōushuàitiānwáng yáo jiàn fó lái jí
妙宝所庄严殿。时，兜率天王遥见佛来，即

yú diàn shàng fū mó ní zàng shī zǐ zhī zuò qí shī zǐ zuò tiān zhū miào
于殿上敷摩尼藏师子之座。其师子座，天诸妙

bǎo zhī suǒ jí chéng guò qù xiū xíng shàn gēn suǒ dé yī qiè rú lái shén
宝之所集成，过去修行善根所得，一切如来神

lì suǒ xiàn wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā ā sēng qí shàng gēn suǒ shēng
力所现，无量百千亿那由他阿僧祇善根所生，

yī qiè rú lái jìng fǎ suǒ qǐ wú biān fú lì zhī suǒ yán yíng qīng jìng yè
一切如来净法所起，无边福力之所严莹；清净业

bào bù kě jǔ huài guān zhě xīn yào wú yǒu yàn zú shì chū shì
报，不可沮坏；观者欣乐，无有⁵厌足；是出世

fǎ fēi shì suǒ rǎn yī qiè zhòng shēng xián lái guān chá wú yǒu néng
法，非世所染；一切众生咸来观察，无有能

dé jiū qí miào hǎo yǒu bǎi wàn yì céng jí zhōu zā wéi rào bǎi wàn
得究其妙好。有百万亿层级，周匝围绕；百万

⁵ 大正藏：所

yì jīn wǎng bǎiwàn yì huāzhàng bǎiwàn yì bǎozhàng bǎiwàn yì
亿金网，百万亿华帐，百万亿宝帐，百万亿
mǎnzhàng bǎiwàn yì xiāngzhàng zhāng shī qí shàng huāmánchuíxià
鬘帐，百万亿香帐，张施其上；华鬘垂下，
xiāng qì pǔ xūn bǎiwàn yì huā gài bǎiwàn yì mángài bǎiwàn yì
香气普熏；百万亿华盖，百万亿鬘盖，百万亿
bǎo gài zhūtiān zhí chí sì miàn háng liè bǎiwàn yì bǎo yī yǐ
宝盖，诸天执持，四面行列；百万亿宝衣，以
fū qí shàng bǎiwàn yì lóu gé qǐ huàn zhuāng yán bǎiwàn yì mó
敷其上；百万亿楼阁，绮焕庄严；百万亿摩
ní wǎng bǎiwàn yì bǎowǎng mí fù qí shàng bǎiwàn yì bǎoyīng
尼网，百万亿宝网，弥覆其上；百万亿宝璎
luò wǎng sì miàn chuí xià bǎiwàn yì zhuāng yán jù wǎng bǎiwàn yì
珞网，四面垂下；百万亿庄严具网，百万亿
gài wǎng bǎiwàn yì yī wǎng bǎiwàn yì bǎozhàng wǎng yǐ zhāng
盖网，百万亿衣网，百万亿宝帐网，以张
qí shàng bǎiwàn yì bǎolián huā wǎng kāi fū guāng róng bǎiwàn yì
其上；百万亿宝莲花网，开敷光荣；百万亿
bǎoxiāng wǎng qí xiāng měi miào chēng yuè zhòng xīn bǎiwàn yì bǎo
宝香网，其香美妙，称悦众心；百万亿宝
líng zhàng qí líng wēi dòng chū hé yǎ yīn bǎiwàn yì zhān tán bǎozhàng
铃帐，其铃微动，出和雅音；百万亿梅檀宝帐，
xiāng qì pǔ xūn bǎiwàn yì bǎohuā zhàng qí huā fū róng bǎiwàn yì
香气普熏；百万亿宝华帐，其华敷荣；百万亿
zhòng miào sè yī zhàng shì suǒ xī yǒu bǎiwàn yì pú sà zhàng bǎi
众妙色衣帐，世所希有；百万亿菩萨帐，百
wàn yì zá sè zhàng bǎiwàn yì zhēn jīn zhàng bǎiwàn yì liú lí zhàng
万亿杂色帐，百万亿真金帐，百万亿琉璃帐，
bǎiwàn yì zhǒng zhǒng bǎozhàng xī zhāng qí shàng bǎiwàn yì yī qiè
百万亿种种宝帐，悉张其上；百万亿一切
bǎozhàng dà mó ní bǎo yǐ wéi zhuāng yán bǎiwàn yì miào bǎo huā
宝帐，大摩尼宝以为庄严；百万亿妙宝华，
zhōu zā yíng shì bǎiwàn yì pín pó zhàng shū miào jiàn cuò bǎiwàn yì
周匝莹饰；百万亿频婆帐，殊妙间错；百万亿
bǎo mán bǎiwàn yì xiāng mán sì miàn chuí xià bǎiwàn yì tiān jiān
宝鬘，百万亿香鬘，四面垂下；百万亿天坚
gù xiāng qí xiāng pǔ xūn bǎiwàn yì tiān zhuāng yán jù yīng luò bǎi
固香，其香普熏；百万亿天庄严具璎珞，百

wàn yì bǎohuāyīng luò bǎiwàn yì shèngzàngbǎoyīng luò bǎiwàn yì mó
万亿宝华璎珞，百万亿胜藏宝璎珞，百万亿摩
ní bǎoyīng luò bǎiwàn yì hǎi mó ní bǎoyīng luò zhuāngyán zuò shēn
尼宝璎珞，百万亿海摩尼宝璎珞，庄严座身；
bǎiwàn yì miào bǎozēng cǎi yǐ wéi chuí dài bǎiwàn yì yīn tuó luó jīn
百万亿妙宝缯彩，以为垂带；百万亿因陀罗金
gāngbǎo bǎiwàn yì zì zài mó ní bǎo bǎiwàn yì miào sè zhēn jīn
刚宝，百万亿自在摩尼宝，百万亿妙色真金
zàng yǐ wéi jiàn shì bǎiwàn yì pí lú zhē nà mó ní bǎo bǎiwàn
藏，以为间饰；百万亿毗卢遮那摩尼宝，百万
yì yīn tuó luó mó ní bǎo guāng míng zhào yào bǎiwàn yì tiān jiān gù mó
亿因陀罗摩尼宝，光明照耀；百万亿天坚固摩
ní bǎo yǐ wéi chuāng yǒu bǎiwàn yì qīng jìng gōng dé mó ní bǎo
尼宝，以为窗牖；百万亿清净功德摩尼宝，
zhāng shī miào sè bǎiwàn yì qīng jìng miào zàng bǎo yǐ wéi mén tǎ
彰施妙色；百万亿清净妙藏宝，以为门闼；
bǎiwàn yì shì zhōng zuì shèng bàn yuè bǎo bǎiwàn yì lí gù zàng mó ní
百万亿世中最胜半月宝，百万亿离垢藏摩尼
bǎo bǎiwàn yì shī zǐ miàn mó ní bǎo jiàn cuò zhuāng yán bǎiwàn
宝，百万亿师子面摩尼宝，间错庄严；百万
yì xīn wáng mó ní bǎo suǒ qiú rú yì bǎiwàn yì yán fú tán mó ní
亿心王摩尼宝，所求如意；百万亿阎浮檀摩尼
bǎo bǎiwàn yì qīng jìng zàng mó ní bǎo bǎiwàn yì dì chuāng mó ní
宝，百万亿清净藏摩尼宝，百万亿帝幢摩尼
bǎo xián fàng guāng míng mí fù qí shàng bǎiwàn yì bái yín zàng mó
宝，咸放光明，弥覆其上；百万亿白银藏摩
ní bǎo bǎiwàn yì xū mí chuāng mó ní bǎo zhuāng yán qí zàng bǎi
尼宝，百万亿须弥幢摩尼宝，庄严其藏；百
wàn yì zhēn zhū yīng luò bǎiwàn yì liú lí yīng luò bǎiwàn yì chì sè
万亿真珠璎珞，百万亿琉璃璎珞，百万亿赤色
bǎoyīng luò bǎiwàn yì mó ní yīng luò bǎiwàn yì bǎo guāng míng yīng luò
宝璎珞，百万亿摩尼璎珞，百万亿宝光明璎珞，
bǎiwàn yì zhǒng zhǒng zàng mó ní yīng luò bǎiwàn yì shèn kě lè jiàn chì
百万亿种种藏摩尼璎珞，百万亿甚可见赤
zhēn zhū yīng luò bǎiwàn yì wú biān sè xiàng zàng mó ní bǎoyīng luò bǎi
真珠璎珞，百万亿无边色相藏摩尼宝璎珞，百
wàn yì jí qīng jìng wú bǐ bǎoyīng luò bǎiwàn yì shèng guāng míng mó ní
万亿极清净无比宝璎珞，百万亿胜光明摩尼

bǎoyīng luò zhōu zā chuí bù yǐ wéizhuāngyán bǎiwàn yì mó ní shēn
宝瓔珞，周匝垂布，以为庄严；百万亿摩尼身，
shū miào yán shì bǎiwàn yì yīn tuó luó miào sè bǎo bǎiwàn yì hēizhān
殊妙严饰；百万亿因陀罗妙色宝，百万亿黑梅
tán xiāng bǎiwàn yì bù sī yì jìng jiè xiāng bǎiwàn yì shí fāng miào
檀香，百万亿不思議境界香，百万亿十方妙
xiāng bǎiwàn yì zuì shèng xiāng bǎiwàn yì shèn kě ài lè xiāng xián
香，百万亿最胜香，百万亿甚可爱乐香，咸
fā xiāng qì pǔ xūn shí fāng bǎiwàn yì pín pó luó xiāng pǔ sǎn shí
发香气，普熏十方；百万亿频婆罗香，普散十
fāng bǎiwàn yì jìng guāng xiāng pǔ xūn zhòng shēng bǎiwàn yì wú biān
方；百万亿净光香，普熏众生；百万亿无边
jì zhǒng zhǒng sè xiāng pǔ xūn yī qiè zhū fó guó tǔ yǒng bù xiē miè
际种种色香，普熏一切诸佛国土，永不歇灭；
bǎiwàn yì tú xiāng bǎiwàn yì xūn xiāng bǎiwàn yì shāo xiāng xiāng
百万亿涂香，百万亿熏香，百万亿烧香，香
qì fā yuè pǔ xūn yī qiè bǎiwàn yì lián huā zàng chén shuǐ xiāng chū
气发越，普熏一切；百万亿莲华藏沈水香，出
dà yīn shēng bǎiwàn yì yóu xì xiāng néng zhuǎn zhòng xīn bǎiwàn
大音声；百万亿游戏香，能转众心；百万
yì ā lóu nà xiāng xiāng qì pǔ xūn qí wèi gān měi bǎiwàn yì néng
亿阿楼那香，香气普熏，其味甘美；百万亿能
kāi wù xiāng pǔ biàn yī qiè lìng qí wén zhě zhū gēn jì jìng
开悟香，普遍一切，令其闻者，诸根寂静。

fù yǒu bǎiwàn yì wú bǐ xiāng wáng xiāng zhǒng zhǒng zhuāng yán
复有百万亿无比香王香，种种庄严。

yù bǎiwàn yì tiān huā yún yù bǎiwàn yì tiān xiāng yún yù bǎiwàn yì
雨百万亿天华云，雨百万亿天香云，雨百万亿
tiān mò xiāng yún yù bǎiwàn yì tiān jū sū mó huā yún yù bǎiwàn yì
天末香云，雨百万亿天拘苏摩华云，雨百万亿
tiān bō tóu mó huā yún yù bǎiwàn yì tiān yōu bō luó huā yún yù bǎiwàn
天波头摩华云，雨百万亿天优钵罗华云，雨百万
yì tiān jū wù tóu huā yún yù bǎiwàn yì tiān fēn tuó lì huā yún yù bǎi
亿天拘物头华云，雨百万亿天芬陀利华云，雨百
wàn yì tiān màn tuó luó huā yún yù bǎiwàn yì yī qiè tiān huā yún yù bǎi
万亿天曼陀罗华云，雨百万亿一切天华云，雨百
wàn yì tiān yī yún yù bǎiwàn yì mó ní bǎo yún yù bǎiwàn yì tiān gài
万亿天衣云，雨百万亿摩尼宝云，雨百万亿天盖

yún yù bǎiwàn yì tiānfānyún yù bǎiwàn yì tiānguānyún yù bǎi
云，雨百万亿天幡云，雨百万亿天冠云，雨百
wàn yì tiānzhuāngyán jù yún yù bǎiwàn yì tiānbǎományún yù bǎi
万 亿 天 庄 严 具 云，雨百万亿天宝鬘云，雨百
wàn yì tiānbǎoyīng luò yún yù bǎiwàn yì tiānzhāntánxiāngyún yù bǎi
万 亿 天 宝 瓔 珞 云，雨百万亿天梅檀香云，雨百
wàn yì tiānchénshuǐxiāngyún jiàn bǎiwàn yì bǎochuáng xuán bǎiwàn
万 亿 天 沈 水 香 云。建百万亿宝 幢 ， 悬 百 万
yì bǎofān chuí bǎiwàn yì bǎozēngdài rán bǎiwàn yì xiāng lú bù
亿 宝 幡，垂百万亿宝 缯 带，然百万亿 香 炉，布
bǎiwàn yì bǎomán chí bǎiwàn yì bǎoshàn zhí bǎiwàn yì bǎo fú
百 万 亿 宝 鬘，持百万亿 宝 扇，执百万亿 宝 拂。
xuán bǎiwàn yì bǎolíngwǎng wēifēngchuīdòng chūmiào yīn shēng bǎi
悬 百 万 亿 宝 铃 网，微 风 吹 动，出 妙 音 声；百
wàn yì bǎolánshǔn zhōu zā wéirào bǎiwàn yì bǎoduō luó shù cì
万 亿 宝 栏 楯，周 匝 围 绕；百 万 亿 宝 多 罗 树，次
dì háng liè bǎiwàn yì miào bǎo chuāngyǒu qǐ lì zhuāngyán bǎi
第 行 列；百 万 亿 妙 宝 窗 牖，绮 丽 庄 严；百
wàn yì bǎoshù zhōu zā chuí yīn bǎiwàn yì lóu gé yánmào qǐ shì
万 亿 宝 树，周 匝 垂 阴；百 万 亿 楼 阁⁶，延 袤 绮 饰；
bǎiwàn yì bǎomén chuí bù yīng luò bǎiwàn yì jīn líng chūmiào yīn
百 万 亿 宝 门，垂 布 瓔 珞；百 万 亿 金 铃，出 妙 音
shēng bǎiwàn yì jí xiángxiàngyīng luò yán jìng chuí xià bǎiwàn yì
声；百 万 亿 吉 祥 相 瓔 珞，严 净 垂 下；百 万 亿
bǎo xī dǐ jiā néngchúzhòng è bǎiwàn yì jīn zàng jīn lǚ zhī chéng
宝 悉 底 迦，能 除 众 恶；百 万 亿 金 藏，金 缕 织 成；
bǎiwàn yì bǎo gài zhòng bǎo wéi gān zhí chí háng liè bǎiwàn yì yī
百 万 亿 宝 盖，众 宝 为 竿，执 持 行 列；百 万 亿 一
qiè bǎozhuāngyán jù wǎng jiàn cuò zhuāngyán bǎiwàn yì guāng míng bǎo
切 宝 庄 严 具 网，间 错 庄 严；百 万 亿 光 明 宝，
fàng zhǒng zhǒng guāng bǎiwàn yì guāng míng zhōu biàn zhào yào bǎi
放 种 种 光；百 万 亿 光 明，周 遍 照 耀；百
wàn yì rì zàng lún bǎiwàn yì yuè zàng lún bìng wú liàng sè bǎo zhī suǒ
万 亿 日 藏 轮，百 万 亿 月 藏 轮，并 无 量 色 宝 之 所
jí chéng bǎiwàn yì xiāng yàn guāng míng yǐng chè bǎiwàn yì lián huā
集 成；百 万 亿 香 焰，光 明 映 彻；百 万 亿 莲 华

⁶ 大正藏：宝楼阁

zàng kāi fū xiānróng bǎiwàn yì bǎowǎng bǎiwàn yì huāwǎng
藏，开敷鲜荣；百万亿宝网，百万亿华网，
bǎiwàn yì xiāngwǎng mí fù qí shàng bǎiwàn yì tiānbǎo yī bǎi
百万亿香网，弥覆其上；百万亿天宝衣，百
wàn yì tiānqīng sè yī bǎiwàn yì tiānhuáng sè yī bǎiwàn yì tiān chì
万亿天青色衣，百万亿天黄色衣，百万亿天赤
sè yī bǎiwàn yì tiān qí miào sè yī bǎiwàn yì tiānzhǒngzhǒngbǎo
色衣，百万亿天奇妙色衣，百万亿天种种宝
qí miào yī bǎiwàn yì zhǒngzhǒngxiāngxūn yī bǎiwàn yì yī qièbǎo
奇妙衣，百万亿种种香熏衣，百万亿一切宝
suǒchéng yī bǎiwàn yì xiānbái yī xī shàn fū bù jiànzhěhuān xǐ
所成衣，百万亿鲜白衣，悉善敷布，见者欢喜。
bǎiwàn yì tiānlíng chuáng bǎiwàn yì jīn wǎngchuáng chūwēimiào yīn
百万亿天铃幢，百万亿金网幢，出微妙音；
bǎiwàn yì tiānzēngchuáng zhòngcǎi jù zú bǎiwàn yì xiāngchuáng
百万亿天缯幢，众彩具足；百万亿香幢，
chuí bù xiāngwǎng bǎiwàn yì huāchuáng yǔ yī qièhuā bǎiwàn yì
垂布香网；百万亿华幢，雨一切华；百万亿
tiān yī chuáng xuán bù miào yī bǎiwàn yì tiānmó ní bǎochuáng
天衣幢，悬布妙衣；百万亿天摩尼宝幢，
zhòngbǎozhuāngyán bǎiwàn yì tiānzhuāngyán jù chuáng zhòng jù jiào
众宝庄严；百万亿天庄严具幢，众具校
shì bǎiwàn yì tiānmánchuáng zhǒngzhǒnghuāmán sì miàn háng bù
饰；百万亿天鬘幢，种种华鬘，四面行布；
bǎiwàn yì tiāngàichuáng bǎolínghé míng wénjiē huān xǐ bǎiwàn
百万亿天盖幢，宝铃和鸣，闻皆欢喜。百万
yì tiānlúo chūmiào yīn shēng bǎiwàn yì tiāngǔ chū dà yīn shēng
亿天螺，出妙音声；百万亿天鼓，出大音声；
bǎiwàn yì tiānkōnghóu chūwēimiào yīn bǎiwàn yì tiānmóutuóluó
百万亿天箜篌，出微妙音；百万亿天牟陀罗，
chū dà miào yīn bǎiwàn yì tiānzhū zá yuè tóng shí jù zòu bǎiwàn
出大妙音；百万亿天诸杂乐，同时俱奏；百万
yì tiān zì zài yuè chūmiào yīn shēng qí shēng pǔ biàn yī qiè fó chà
亿天自在乐，出妙音声，其声普遍一切佛刹；
bǎiwàn yì tiānbiànhuàyuè qí shēng rú xiǎng pǔ yīng yī qiè bǎiwàn
百万亿天变化乐，其声如响，普应一切；百万
yì tiāngǔ yīn yú fǔ jī ér chūmiào yīn bǎiwàn yì tiān rú yì yuè
亿天鼓，因于抚击，而出妙音；百万亿天如意乐，

zì rán chū shēng yīn jié xiāng hé bǎi wàn yì tiān zhū zá yuè chū miào
自然出声，音节相和；百万亿天诸杂乐，出妙
yīn shēng miè zhū fán nǎo bǎi wàn yì yuè yì yīn zàn tàn gòng yǎng
音声，灭诸烦恼。百万亿悦意音，赞叹供养；
bǎi wàn yì guǎng dà yīn zàn tàn chéng shì bǎi wàn yì shèn shēn yīn
百万亿广大音，赞叹承事；百万亿甚深音，
zàn tàn xiū xíng bǎi wàn yì zhòng miào yīn tàn fó yè guǒ bǎi wàn yì
赞叹修行；百万亿众妙音，叹佛业果；百万亿
wēi xì yīn tàn rú shí lǐ bǎi wàn yì wú zhàng ài zhēn shí yīn tàn
微细音，叹如实理；百万亿无障碍真实音，叹
fó běn xíng bǎi wàn yì qīng jìng yīn zàn tàn guò qù gòng yǎng zhū fó
佛本行；百万亿清净音，赞叹过去供养诸佛；
bǎi wàn yì fǎ mén yīn zàn tàn zhū fó zuì shèng wú wèi bǎi wàn yì wú
百万亿法门音，赞叹诸佛最胜无畏；百万亿无
liàng yīn tàn zhū pú sà gōng dé wú jìn bǎi wàn yì pú sà dì yīn
量音，叹诸菩萨功德无尽；百万亿菩萨地音，
zàn tàn kāi shì yī qiè pú sà dì xiāng yīng xíng bǎi wàn yì wú duàn jué yīn
赞叹开示一切菩萨地相应行；百万亿无断绝音，
tàn fó gōng dé wú yǒu duàn jué bǎi wàn yì suí shùn yīn zàn tàn chēng
叹佛功德无有断绝；百万亿随顺音，赞叹称
yáng jiàn fó zhī xíng bǎi wàn yì shèn shēn fǎ yīn zàn tàn yī qiè fǎ wú
扬见佛之行；百万亿甚深法音，赞叹一切法无
ài zhì xiāng yīng lǐ bǎi wàn yì guǎng dà yīn qí yīn chōng mǎn yī qiè
碍智相应理；百万亿广大音，其音充满一切
fó chà bǎi wàn yì wú ài qīng jìng yīn suí qí xīn yào xī lìng huān
佛刹；百万亿无碍清净音，随其心乐，悉令欢
xǐ bǎi wàn yì bú zhù sān jiè yīn lìng qí wén zhě shēn rù fǎ xìng
喜；百万亿不住三界音，令其闻者，深入法性；
bǎi wàn yì huān xǐ yīn lìng qí wén zhě xīn wú zhàng ài shēn xìn gōng
百万亿欢喜音，令其闻者，心无障碍，深信恭
jìng bǎi wàn yì fó jìng jiè yīn suí suǒ chū shēng xī néng kāi shì yī
敬；百万亿佛境界音，随所出声，悉能开示一
qiè fǎ yì bǎi wàn yì tuó luó ní yīn shàn xuān yī qiè fǎ jù chā bié
切法义；百万亿陀罗尼音，善宣一切法句差别，
jué liǎo rú lái mì mì zhī zàng bǎi wàn yì yī qiè fǎ yīn qí yīn hé
决了如来秘密之藏；百万亿一切法音，其音和
chàng kè xié zhòng yuè
畅，克谐众乐。

yǒu bǎiwàn yì chū fā xīn pú sà cái jiàn cǐ zuò bèi gèng zēng
有 百 万 亿 初 发 心 菩 萨 ， 才 见 此 座 ， 倍 更 增

zhǎng yī qiè zhì xīn bǎiwàn yì zhì dì pú sà xīn jìng huān xǐ bǎi
长 一 切 智 心 ； 百 万 亿 治 地 菩 萨 ， 心 净 欢 喜 ； 百

wàn yì xiū xíng pú sà wù jiě qīng jìng bǎiwàn yì shēng guì pú sà
万 亿 修 行 菩 萨 ， 悟 解 清 净 ； 百 万 亿 生 贵 菩 萨 ，

zhù shèng zhì lè bǎiwàn yì fāng biàn jù zú pú sà qǐ dà shèng xíng
住 胜 志 乐 ； 百 万 亿 方 便 具 足 菩 萨 ， 起 大 乘 行 ；

bǎiwàn yì zhèng xīn zhù pú sà qín xiū yī qiè pú sà dào bǎiwàn yì
百 万 亿 正 心 住 菩 萨 ， 勤 修 一 切 菩 萨 道 ； 百 万 亿

bú tuì pú sà jìng xiū yī qiè pú sà dì bǎiwàn yì tóng zhēn pú sà
不 退 菩 萨 ， 净 修 一 切 菩 萨 地 ； 百 万 亿 童 真 菩 萨 ，

dé yī qiè pú sà sān mèi guāng míng bǎiwàn yì fǎ wáng zǐ pú sà rù
得 一 切 菩 萨 三 昧 光 明 ； 百 万 亿 法 王 子 菩 萨 ， 入

bù sī yì zhū fó jìng jiè bǎiwàn yì guàn dǐng pú sà néng xiàn wú liàng
不 思 议 诸 佛 境 界 ； 百 万 亿 灌 顶 菩 萨 ， 能 现 无 量

rú lái shí lì bǎiwàn yì pú sà dé zì zài shén tōng bǎiwàn yì
如 来 十 力 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 得 自 在 神 通 ； 百 万 亿

pú sà shēng qīng jìng jiě bǎiwàn yì pú sà xīn shēng ài yào bǎi
菩 萨 ， 生 清 净 解 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 心 生 爱 乐 ； 百

wàn yì pú sà shēn xìn bú huài bǎiwàn yì pú sà shì lì guǎng dà
万 亿 菩 萨 ， 深 信 不 坏 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 势 力 广 大 ；

bǎiwàn yì pú sà míng chēng zēng zhǎng bǎiwàn yì pú sà yǎn shuō
百 万 亿 菩 萨 ， 名 称 增 长 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 演 说

fǎ yì lìng zhì jué dìng bǎiwàn yì pú sà zhèng niàn bú luàn bǎi
法 义 ， 令 智 决 定 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 正 念 不 乱 ； 百

wàn yì pú sà shēng jué dìng zhì bǎiwàn yì pú sà dé wén chí lì
万 亿 菩 萨 ， 生 决 定 智 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 得 闻 持 力 ，

chí yī qiè fó fǎ bǎiwàn yì pú sà chū shēng wú liàng guǎng dà jué jiě
持 一 切 佛 法 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 出 生 无 量 广 大 觉 解 ；

bǎiwàn yì pú sà ān zhù xìn gēn bǎiwàn yì pú sà dé tán bō luó
百 万 亿 菩 萨 ， 安 住 信 根 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 得 檀 波 罗

mì néng yī qiè shī bǎiwàn yì pú sà dé shī bō luó mì jù chí
蜜 ， 能 一 切 施 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 得 尸 波 罗 蜜 ， 具 持

zhòng jiè bǎiwàn yì pú sà dé rěn bō luó mì xīn bú wàng dòng
众 戒 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 得 忍 波 罗 蜜 ， 心 不 妄 动 ，

xī néng rěn shòu yī qiè fó fǎ bǎiwàn yì pú sà dé jīng jìn bō luó
悉 能 忍 受 一 切 佛 法 ； 百 万 亿 菩 萨 ， 得 精 进 波 罗

mì néngxíng wú liàngchū lí jīng jìn bǎiwàn yì pú sà dé chán bō
蜜，能行无量出离精进；百万亿菩萨，得禅波
luó mì jù zú wú liàngchándìngguāngmíng bǎiwàn yì pú sà dé
罗蜜，具足无量禅定光明；百万亿菩萨，得
bō rě bō luó mì zhì huì guāngmíngnéng pǔ zhào yào bǎiwàn yì pú
般若波罗蜜，智慧光明能普照耀；百万亿菩
sà chéng jiù dà yuàn xī jiē qīngjìng bǎiwàn yì pú sà dé zhì
萨，成就大愿，悉皆清净；百万亿菩萨，得智
huì dēng míngzhào fǎ mén bǎiwàn yì pú sà wéi shí fāngzhū fó fǎ
慧灯，明照法门；百万亿菩萨，为十方诸佛法
guāngsuǒzhào bǎiwàn yì pú sà zhōubiàn shí fāng yǎn lí chī fǎ
光所照；百万亿菩萨，周遍十方，演离痴法；
bǎiwàn yì pú sà pǔ rù yī qiè zhū fó chà tǔ bǎiwàn yì pú sà
百万亿菩萨，普入一切诸佛刹土；百万亿菩萨，
fǎ shēn suí dào yī qiè fó guó bǎiwàn yì pú sà dé fó yīn shēng
法身随到一切佛国；百万亿菩萨，得佛音声，
néngguǎng kāi wù bǎiwàn yì pú sà dé chūshēng yī qiè zhì fāngbiàn
能广开悟；百万亿菩萨，得出生一切智方便；
bǎiwàn yì pú sà dé chéng jiù yī qiè fǎ mén bǎiwàn yì pú sà
百万亿菩萨，得成就一切法门；百万亿菩萨，
chéng jiù fǎ zhì yóu rú bǎochuáng néng pǔ xiǎn shì yī qiè fó fǎ
成就法智，犹如宝幢，能普显示一切佛法；
bǎiwàn yì pú sà néng xī shì xiàn rú lái jìng jiè bǎiwàn yì zhū tiān
百万亿菩萨，能悉示现如来境界。百万亿诸天
wáng gōngjìng lǐ bài bǎiwàn yì lóngwáng dì guān wú yàn bǎi
王，恭敬礼拜；百万亿龙王，谛观无厌；百
wàn yì yè chāwáng dǐngshàng hé zhǎng bǎiwàn yì qián tà pó wáng
万夜叉王，顶上合掌；百万亿乾闥婆王，
qǐ jìng xìn xīn bǎiwàn yì ā xiū luó wáng duànjiāomàn yì bǎiwàn
起净信心；百万亿阿修罗王，断憍慢意；百万
yì jiā lóu luó wáng kǒuxiánzēngdài bǎiwàn yì jǐn nà luó wáng huān
亿迦楼罗王，口衔缯带；百万亿紧那罗王，欢
xǐ yǒngyuè bǎiwàn yì mó hóu luó qié wáng huān xǐ zhānyǎng bǎi
喜踊跃；百万亿摩睺罗伽王，欢喜瞻仰；百
wàn yì shì zhǔ qǐ shǒuzuò lǐ bǎiwàn yì dāo lì tiānwáng zhānyǎng
万世主，稽首作礼；百万亿忉利天王，瞻仰
bú shùn bǎiwàn yì yè mó tiānwáng huān xǐ zàn tàn bǎiwàn yì dōu
不瞬；百万亿夜摩天王，欢喜赞叹；百万亿兜

shuàitiānwáng bù shēnzuò lǐ bǎiwàn yì huà lè tiānwáng tóu dǐng
率天王，布身作礼；百万亿化乐天王，头顶
lǐ jìng bǎiwàn yì tā huàtiānwáng gōngjìng hé zhǎng bǎiwàn yì
礼敬；百万亿他化天王，恭敬合掌；百万亿
fàn tiānwáng yī xīn guānchá bǎiwàn yì mó xī shǒu luó tiānwáng
梵天王，一心观察；百万亿摩醯首罗天王，
gōngjìng gòngyǎng bǎiwàn yì pú sà fā shēngzàn tàn bǎiwàn yì
恭敬供养；百万亿菩萨，发声赞叹；百万亿
tiān nǚ zhuān xīn gòngyǎng bǎiwàn yì tóngyuàntiān yǒngyuèhuān xǐ
天女，专心供养；百万亿同愿天，踊跃欢喜；
bǎiwàn yì wǎng xī tóngzhùtiān miào shēng chēngzàn bǎiwàn yì fàn
百万亿往昔同住天，妙声称赞；百万亿梵
shēntiān bù shēnjìng lǐ bǎiwàn yì fàn fǔ tiān hé zhǎng yú dǐng
身天，布身敬礼；百万亿梵辅天，合掌于顶；
bǎiwàn yì fànzhòngtiān wéirào shì wèi bǎiwàn yì dà fàn tiān zàn
百万亿梵众天，围绕侍卫；百万亿大梵天，赞
tàn chēngyáng wú liànggōng dé bǎiwàn yì guāngtiān wǔ tǐ tóu dì
叹称扬无量功德；百万亿光天，五体投地；
bǎiwàn yì shǎoguāngtiān xuānyángzàn tàn fó shì nán zhí bǎiwàn yì
百万亿少光天，宣扬赞叹佛世难值；百万亿
wú liàngguāngtiān yáo xiàng fó lǐ bǎiwàn yì guāng yīn tiān zàn tàn
无量光天，遥向佛礼；百万亿光音天，赞叹
rú lái shènnán dé jiàn bǎiwàn yì jìng tiān yǔ gōngdiàn jù ér lái
如来甚难得见；百万亿净天，与宫殿俱，而来
yì cǐ bǎiwàn yì shǎojìngtiān yǐ qīngjìng xīn qǐ shǒuzuò lǐ
诣此；百万亿少净天，以清净心，稽首作礼；
bǎiwàn yì wú liàngjìngtiān yuàn yù jiàn fó tóushēn ér xià bǎiwàn
百万亿无量净天，愿欲见佛，投身而下；百万
yì biàn jìng tiān gōngjìng zūnzhòng qīn jìn gòngyǎng bǎiwàn yì guǎng
亿遍净天，恭敬尊重，亲近供养；百万亿广
tiān niàn xī shàngēn bǎiwàn yì shǎoguǎngtiān yú rú lái suǒ shēng
天，念昔善根；百万亿少广天，于如来所，生
xī yǒuxiǎng bǎiwàn yì wú liàngguǎngtiān jué dìngzūnzhòng shēngzhū
希有想；百万亿无量广天，决定尊重，生诸
shàn yè bǎiwàn yì guǎngguǒtiān qū gōnggōngjìng bǎiwàn yì wú
善业；百万亿广果天，曲躬恭敬；百万亿无
fán tiān xìn gēnjiān gù gōngjìng lǐ bài bǎiwàn yì wú rè tiān hé
烦天，信根坚固，恭敬礼拜；百万亿无热天，合

zhǎngniàn fó qíng wú yàn zú bǎiwàn yì shànjiàntiān tóumiànzuò lǐ
掌念佛，情无厌足；百万亿善见天，头面作礼；
bǎiwàn yì shànxiàntiān niàngòngyǎng fó xīn wú xiè xiē bǎiwàn yì
百万亿善现天，念供养佛，心无懈怠；百万亿
ā jiā ní zhàitiān gōngjìngdǐng lǐ bǎiwàn yì zhǒngzhǒngtiān jiē
阿迦尼吒天，恭敬顶礼；百万亿种种天，皆
dà huān xǐ fā shēng zàn tàn bǎiwàn yì zhūtiān gè shàn sī wéi
大欢喜，发声赞叹；百万亿诸天，各善思惟，
ér wéizhuāngyán bǎiwàn yì pú sà tiān hù chí fó zuò zhuāngyán
而为庄严；百万亿菩萨天，护持佛座，庄严
bù jué bǎiwàn yì huāshǒu pú sà yù yī qiè huā bǎiwàn yì xiāng
不绝。百万亿华手菩萨，雨一切华；百万亿香
shǒu pú sà yù yī qiè xiāng bǎiwàn yì mánshǒu pú sà yù yī qiè
手菩萨，雨一切香；百万亿鬘手菩萨，雨一切
mán bǎiwàn yì mòxiāngshǒu pú sà yù yī qiè mòxiāng bǎiwàn yì
鬘；百万亿末香手菩萨，雨一切末香；百万亿
tú xiāngshǒu pú sà yù yī qiè tú xiāng bǎiwàn yì yī shǒu pú sà
涂香手菩萨，雨一切涂香；百万亿衣手菩萨，
yù yī qiè yī bǎiwàn yì gài shǒu pú sà yù yī qiè gài bǎiwàn yì
雨一切衣；百万亿盖手菩萨，雨一切盖；百万亿
chuángshǒu pú sà yù yī qiè chuáng bǎiwàn yì fānshǒu pú sà
幢手菩萨，雨一切幢；百万亿幡手菩萨，
yù yī qiè fān bǎiwàn yì bǎoshǒu pú sà yù yī qiè bǎo bǎiwàn
雨一切幡；百万亿宝手菩萨，雨一切宝；百万
yì zhuāngyánshǒu pú sà yù yī qiè zhuāngyán jù bǎiwàn yì zhūtiān
亿庄严手菩萨，雨一切庄严具。百万亿诸天
zǐ cóngtiāngōngchū zhì yú zuò suǒ bǎiwàn yì zhūtiān zǐ yǐ
子，从天宫出，至于座所；百万亿诸天子，以
jìng xìn xīn bìnggōngdiàn jù bǎiwàn yì shēng guì tiān zǐ yǐ shēn chí
净信心，并宫殿俱；百万亿生贵天子，以身持
zuò bǎiwàn yì guàndǐngtiān zǐ jǔ shēn chí zuò bǎiwàn yì sī wéi
座；百万亿灌顶天子，举身持座。百万亿思惟
pú sà gōngjìng sī wéi bǎiwàn yì shēng guì pú sà fā qīngjìng xīn
菩萨，恭敬思惟；百万亿生贵菩萨，发清净心；
bǎiwàn yì pú sà zhūgēnyuè lè bǎiwàn yì pú sà shēn xīn qīng
百万亿菩萨，诸根悦乐；百万亿菩萨，深心清
jìng bǎiwàn yì pú sà xìn jiě qīngjìng bǎiwàn yì pú sà zhū yè
净；百万亿菩萨，信解清净；百万亿菩萨，诸业

qīngjìng bǎiwàn yì pú sà shòushēng zì zài bǎiwàn yì pú sà
清 净；百 万 亿 菩 萨，受 生 自 在；百 万 亿 菩 萨，
fǎ guāngzhào yào bǎiwàn yì pú sà chéng jiù yú dì bǎiwàn yì
法 光 照 耀；百 万 亿 菩 萨，成 就 于 地；百 万 亿
pú sà shànnéngjiàohuà yī qiè zhòngshēng bǎiwàn yì shàngēnsuǒ
菩 萨，善 能 教 化 一 切 众 生。百 万 亿 善 根 所
shēng bǎiwàn yì zhū fó hù chí bǎiwàn yì fú dé suǒ yuán mǎn bǎi
生，百 万 亿 诸 佛 护 持，百 万 亿 福 德 所 圆 满，百
wàn yì shū shèng xīn suǒ qīngjìng bǎiwàn yì dà yuàn suǒ yán jié bǎiwàn
万 亿 殊 胜 心 所 清 净，百 万 亿 大 愿 所 严 洁，百 万
yì shàn xíng suǒ shēng qǐ bǎiwàn yì shàn fǎ suǒ jiān gù bǎiwàn yì shén
亿 善 行 所 生 起，百 万 亿 善 法 所 坚 固，百 万 亿 神
lì suǒ shì xiàn bǎiwàn yì gōng dé suǒ chéng jiù bǎiwàn yì zàn tàn fǎ
力 所 示 现，百 万 亿 功 德 所 成 就，百 万 亿 赞 叹 法
ér yǐ zàn tàn
而 以 赞 叹。

rú cǐ shì jiè dōushuàitiānwáng fèngwèi rú lái fū zhì gāozuò
如 此 世 界 兜 率 天 王，奉 为 如 来，敷 置 高 座；

yī qiè shì jiè dōushuàitiānwáng xī wèi yú fó rú shì fū zuò rú
一 切 世 界 兜 率 天 王，悉 为 于 佛，如 是 敷 座，如
shì zhuāngyán rú shì yí zé rú shì xìn yào rú shì xīn jìng rú
是 庄 严，如 是 仪 则，如 是 信 乐，如 是 心 净，如
shì xīn yào rú shì xǐ yuè rú shì zūnzhòng rú shì ér shēng xī yǒu
是 欣 乐，如 是 喜 悦，如 是 尊 重，如 是 而 生 希 有
zhī xiǎng rú shì yǒngyuè rú shì kě yǎng xī jiē tóngděng
之 想，如 是 踊 跃，如 是 渴 仰，悉 皆 同 等。

ěr shí dōushuàitiānwángwèi rú lái fū zhì zuò yǐ xīn shēngzūn
尔 时，兜 率 天 王 为 如 来 敷 置 座 已，心 生 尊

zhòng yǔ shí wàn yì ā sēng qí dōushuàitiān zǐ fèngyíng rú lái yǐ
重，与 十 万 亿 阿 僧 祇 兜 率 天 子 奉 迎 如 来；以
qīngjìng xīn yù ā sēng qí sè huāyún yù bù sī yì sè xiāngyún
清 净 心，雨 阿 僧 祇 色 华 云，雨 不 思 议 色 香 云，
yù zhǒngzhǒng sè mányún yù guǎng dà qīngjìng zhāntán yún yù wú liàng
雨 种 种 色 鬘 云，雨 广 大 清 净 栴 檀 云，雨 无 量
zhǒngzhǒng gài yún yù xì miàotiān yī yún yù wú biānzhòng miào bǎo
种 种 盖 云，雨 细 妙 天 衣 云，雨 无 边 众 妙 宝
yún yù tiānzhuāngyán jù yún yù wú liàngzhǒngzhǒng shāoxiāngyún
云，雨 天 庄 严 具 云，雨 无 量 种 种 烧 香 云，

yù yī qiè zhāntán chénsuǐjiān gù mò xiāng yún zhūtiān zǐ zhòng gè cóng
雨一切梅檀沈水坚固末香云。诸天子众各从
qí shēnchū cǐ zhū yún shí bǎiqiān yì ā sēng qí dōushuàitiān zǐ jí
其身出此诸云时，百千亿阿僧祇兜率天子，及
yú zài huì zhūtiān zǐ zhòng xīn dà huān xǐ gōngjìng dǐng lǐ ā sēng
余在会诸天子众，心大欢喜，恭敬顶礼；阿僧
qí tiān nǚ yǒngyuè xīn mù dì guān rú lái dōushuàigōngzhōng bù
祇天女，踊跃欣慕，谛观如来。兜率宫中不
kě shuō zhū pú sà zhòng zhù xū kōngzhōng jīng qín yī xīn yǐ chū
可说诸菩萨众，住虚空中，精勤一心，以出
guò zhūtiān zhū gòngyǎng jù gòngyǎng yú fó gōngjìng zuò lǐ ā sēng
过诸天诸供养具，供养于佛，恭敬作礼。阿僧
qí yīn yuè yī shí tóngzòu
祇音乐一时同奏。

ěr shí rú lái wēishén lì gù wǎng xī shàngēn zhī suǒ liú gù
尔时，如来威神力故，往昔善根之所流故，
bù kě sī yì zì zài lì gù dōushuàigōngzhōng yī qiè zhūtiān jí zhū
不可思议自在力故，兜率宫中一切诸天及诸
tiān nǚ jiē yáojiàn fó rú duì mù qián tóngxīngniànyán rú lái
天女，皆遥见佛，如对目前，同兴念言：“如来
chū shì nán kě zhí yù wǒ jīn dé jiàn jù yī qiè zhì yú fǎ wú ài zhèng
出世难可值遇，我今得见具一切智于法无碍正
děngjué zhě rú shì sī wéi rú shì guānchá yǔ zhūzhòng huì xī
等觉者。”如是思惟，如是观察，与诸众会悉
gòngtóng shí fèngyíng rú lái gè yǐ tiān yī chéng yī qiè huā chéng
共同时奉迎如来；各以天衣，盛一切华，盛
yī qiè xiāng chéng yī qiè bǎo chéng yī qiè zhuāngyán jù chéng yī
一切香，盛一切宝，盛一切庄严具，盛一
qiè tiānzhāntán mò xiāng chéng yī qiè tiānchénsuǐ mò xiāng chéng yī
切天梅檀末香，盛一切天沈水末香，盛一
qiè tiānmiào bǎo mò xiāng chéng yī qiè tiānxiāng huā chéng yī qiè tiān
切天妙宝末香，盛一切天香华，盛一切天
màntuó luó huā xī yǐ fèngsàn gòngyǎng yú fó
曼陀罗华，悉以奉散，供养于佛。

bǎiqiān yì nà yóu tā ā sēng qí dōushuàituótiān zǐ zhù xū kōng
百千亿那由他阿僧祇兜率陀天子，住虚空
zhōng xián yú fó suǒ qǐ zhì huì jìng jiè xīn shāo yī qiè xiāng xiāng
中，咸于佛所起智慧境界心，烧一切香，香

qì chéngyún zhuāngyán xū kōng yòu yú fó suǒ qǐ huān xǐ xīn yù yī
气成云庄严虚空；又于佛所起欢喜心，雨一

qiè tiānhuā yún zhuāngyán xū kōng yòu yú fó suǒ qǐ zūnzhòng xīn yù
切天华云庄严虚空；又于佛所起尊重心，雨

yī qiè tiān gài yún zhuāngyán xū kōng yòu yú fó suǒ qǐ gòngyǎng xīn
一切天盖云庄严虚空；又于佛所起供养心，

sàn yī qiè tiān mányún zhuāngyán xū kōng yòu yú fó suǒ shēng xìn jiě xīn
散一切天鬘云庄严虚空；又于佛所生信解心，

bù ā sēng qí jīn wǎng mí fù xū kōng yī qiè bǎo líng cháng chū miào yīn
布阿僧祇金网弥覆虚空，一切宝铃常出妙音；

yòu yú fó suǒ shēng zuì shèng fú tián xīn yǐ ā sēng qí zhàng zhuāngyán
又于佛所生最胜福田心，以阿僧祇帐庄严

xū kōng yù yī qiè yīng luò yún wú yǒu duàn jué yòu yú fó suǒ shēng
虚空，雨一切璎珞云，无有断绝；又于佛所生

shēn xìn xīn yǐ ā sēng qí zhū tiān gōng diàn zhuāngyán xū kōng yī qiè
深信心，以阿僧祇诸天宫殿庄严虚空，一切

tiānyuè chū wēi miào yīn yòu yú fó suǒ shēng zuì shèng nán yù xīn yǐ ā
天乐出微妙音；又于佛所生最胜难遇心，以阿

sēng qí zhǒng zhǒng sè tiān yī yún zhuāngyán xū kōng yù yú wú bǐ zhǒng
僧祇种种色天衣云庄严虚空，雨于无比种

zhǒng miào yī yòu yú fó suǒ shēng wú liàng huān xǐ yǒng yuè xīn yǐ ā
种妙衣；又于佛所生无量欢喜踊跃心，以阿

sēng qí zhū tiān bǎo guān zhuāngyán xū kōng yù wú liàng tiān guān guǎng
僧祇诸天宝冠庄严虚空，雨无量天冠，广

dà chéng yún yòu yú fó suǒ qǐ huān xǐ xīn yǐ ā sēng qí zhǒng zhǒng
大成云；又于佛所起欢喜心，以阿僧祇种种

sè bǎo zhuāngyán xū kōng yù yī qiè yīng luò yún wú yǒu duàn jué
色宝庄严虚空，雨一切璎珞云，无有断绝。

bǎi qiān yì nà yóu tā ā sēng qí tiān zǐ xián yú fó suǒ shēng jìng xìn xīn
百千亿那由他阿僧祇天子，咸于佛所生净信心，

sàn wú shù zhǒng zhǒng sè tiān huā rán wú shù zhǒng zhǒng sè tiān xiāng
散无数种种色天华，然无数种种色天香，

gòng yǎng rú lái yòu yú fó suǒ qǐ dà zhuāngyán biàn huà xīn chí wú
供养如来；又于佛所起大庄严变化心，持无

shù zhǒng zhǒng sè tiān zhān tán mò xiāng fèng sǎn rú lái yòu yú fó suǒ
数种种色天栴檀末香，奉散如来；又于佛所

qǐ huān xǐ yǒng yuè xīn chí wú shù zhǒng zhǒng sè gài suí zhú rú lái
起欢喜踊跃心，持无数种种色盖，随逐如来；

yòu yú fó suǒ qǐ zēngshàng xīn chí wú shùzhǒngzhǒng sè tiānbǎo yī
又于佛所起增上心，持无数种种色天宝衣，
fū bù dào lù gòngyǎng rú lái yòu yú fó suǒ qǐ qīngjìng xīn chí
敷布道路，供养如来；又于佛所起清净心，持
wú shùzhǒngzhǒng sè tiānbǎochuáng fèngyíng rú lái yòu yú fó suǒ qǐ
无数种种色天宝幢，奉迎如来；又于佛所起
zēngshàngguān xǐ xīn chí wú shùzhǒngzhǒng sè tiānzhuāngyán jù gòng
增上欢喜心，持无数种种色天庄严具，供
yǎng rú lái yòu yú fó suǒ shēng bú huài xīn xīn chí wú shù tiānbǎo mán
养如来；又于佛所生不坏信心，持无数天宝鬘，
gòngyǎng rú lái yòu yú fó suǒ shēng wú bǐ huān xǐ xīn chí wú shù
供养如来；又于佛所生无比欢喜心，持无数
zhǒngzhǒng sè tiānbǎofān gòngyǎng rú lái bǎiqiān yì nà yóu tā ā
种种色天宝幡，供养如来。百千亿那由他阿
sēng qí zhūtiān zǐ yǐ tiáoshùn jì jìng wú fàng yì xīn chí wú shùzhǒng
僧祇诸天子，以调顺寂静无放逸心，持无数种
zhǒng sè tiānyuè chūmiào yīn shēng gòngyǎng rú lái
种色天乐，出妙音声，供养如来。

bǎiqiān yì nà yóu tā bù kě yuèxiānzhù dōushuàigōngzhū pú sà
百千亿那由他不可说先住兜率宫诸菩萨

zhòng yǐ cóngchāoguòsān jiè fǎ suǒshēng lí zhū fán nǎoxíngsuǒshēng
众，以从超过三界法所生，离诸烦恼行所生，
zhōubiàn wú ài xīn suǒshēng shēnshēnfāngbiàn fǎ suǒshēng wú liàng
周遍无碍心所生，甚深方便法所生，无量
guǎng dà zhì suǒshēng jiān gù qīngjìng xìn suǒzēngzhǎng bù sī yì shàn
广大智所生，坚固清净信所增长不思議善
gēnsuǒshēng qǐ ā sēng qí shànqiǎobiàn huàsuǒchéng jiù gòngyǎng
根所生，起阿僧祇善巧变化所成就，供养
fó xīn zhī suǒxiàn wú zuò fǎ mén zhī suǒ yìn chūguò zhūtiānzhū gòng
佛心之所现，无作法门之所印，出过诸天诸供
yǎng jù gòngyǎng yú fó yǐ cóng bō luó mì suǒshēng yī qiē bǎo gài
养具，供养于佛，以从波罗蜜所生一切宝盖，
yú yī qiē fó jìng jiè qīngjìng jiě suǒshēng yī qiē huāzhàng wú shēng fǎ
于一切佛境界清净解所生一切华帐，无生法
rěn suǒshēng yī qiē yī rù jīn gāng fǎ wú ài xīn suǒshēng yī qiē líng
忍所生一切衣，入金刚法无碍心所生一切铃
wǎng jiě yī qiē fǎ rú huàn xīn suǒshēng yī qiē jiān gù xiāng zhōubiàn
网，解一切法如幻心所生一切坚固香，周遍

yī qiè fó jìng jiè rú lái zuò xīn suǒ shēng yī qiè fó zhòng bǎo miào zuò
一切佛境界如来座心所生一切佛众宝妙座，
gòng yǎng fó bú xiè xīn suǒ shēng yī qiè bǎo chuáng jiě zhū fǎ rú mèng
供养佛不懈心所生一切宝幢，解诸法如梦
huān xǐ xīn suǒ shēng fó suǒ zhù yī qiè bǎo gōng diàn wú zhuó shàngēn wú
欢喜心所生佛所住一切宝宫殿，无著善根无
shēng shàngēn suǒ shēng yī qiè bǎo lián huā yún yī qiè jiān gù xiāng yún
生善根所生一切宝莲华云、一切坚固香云、
yī qiè wú biān sè huā yún yī qiè zhǒng zhǒng sè miào yī yún yī qiè
一切无边色华云、一切种种色妙衣云、一切
wú biān qīng jìng zhān tán xiāng yún yī qiè miào zhuāng yán bǎo gài yún yī
无边清净栴檀香云、一切妙庄严宝盖云、一
qiè shāo xiāng yún yī qiè miào mányún yī qiè qīng jìng zhuāng yán jù yún
切烧香云、一切妙鬘云、一切清净庄严具云，
jiē biàn fǎ jiè chū guò zhū tiān gòng yǎng zhī jù gòng yǎng yú fó qí
皆遍法界，出过诸天供养之具，供养于佛。其
zhū pú sà yī yī shēn gè chū bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā pú sà
诸菩萨一一身各出不可说百千亿万那由他菩萨，
jiē chōng mǎn fǎ jiè xū kōng jiè qí xīn děng yú sān shì zhū fó yǐ
皆充满法界、虚空界，其心等于三世诸佛，以
cóng wú diān dǎo fǎ suǒ qǐ wú liàng rú lái lì suǒ jiā kāi shì zhòng
从无颠倒法所起，无量如来力所加，开示众
shēng ān wěn zhī dào jù zú bù kě shuō míng wèi jù pǔ rù wú
生安隐之道，具足不可说名、味、句，普入无
liàng fǎ yī qiè tuó luó ní zhǒng zhōng shēng bù kě qióng jìn biàn cái zhī
量法，一切陀罗尼种中生不可穷尽辩才之
zàng xīn wú suǒ wèi shēng dà huān xǐ yǐ bù kě shuō wú liàng wú jìn
藏，心无所畏，生大欢喜，以不可说无量无尽
rú shí zàn tàn fǎ zàn tàn rú lái wú yǒu yàn zú
如实赞叹法，赞叹如来，无有厌足。

ěr shí yī qiè zhū tiān jí zhū pú sà zhòng jiàn yú rú lái yīng
尔时，一切诸天及诸菩萨众，见于如来，应
zhèng děng jué bù kě sī yì rén zhōng zhī xióng qí shēn wú liàng
正等觉——不可思议人中之雄。其身无量，
bù kě chēng shù xiàn bù sī yì zhǒng zhǒng shén biàn lìng wú shù zhòng
不可称数；现不思議种种神变，令无数众
shēng xīn dà huān xǐ pǔ biàn yī qiè xū kōng jiè yī qiè fǎ jiè yǐ
生心大欢喜；普遍一切虚空界、一切法界，以

fó zhuāngyán ér wéizhuāngyán lìng yī qiè zhòngshēng ān zhù shàngēn
佛庄严而为庄严；令一切众生安住善根，
shì xiàn wú liàngzhū fó shén lì chāoguò yī qiè zhū yǔ yándào zhū dà
示现无量诸佛神力，超过一切诸语言道，诸大
pú sà suǒ gòng qīn jìng suí suǒ yìng huà jiē lìng huān xǐ zhù yú zhū
菩萨所共钦敬；随所应化，皆令欢喜；住于诸
fó guǎng dà zhī shēn gōng dé shàngēn xī yǐ qīng jìng sè xiàng dì yī
佛广大之身，功德善根悉已清净；色相第一，
wú néng yìng duó zhì huì jìng jiè bù kě qióng jìn wú bǐ sān mèi zhī
无能映夺；智慧境界，不可穷尽，无比三昧之
suǒ chū shēng qí shēn wú jì biàn zhù yī qiè zhòngshēng shēn zhōng
所出生。其身无际，遍住一切众生身中，
lìng wú liàng zhòngshēng jiē dà huān xǐ lìng yī qiè zhì zhǒng xìng bú duàn
令无量众生皆大欢喜，令一切智种性不断；
zhù yú zhū fó jiū jìng suǒ zhù shēng yú sān shì zhū fó zhī jiā lìng bù kě
住于诸佛究竟所住，生于三世诸佛之家；令不可
shǔ zhòngshēng xìn jiě qīng jìng lìng yī qiè pú sà zhì huì chéng jiù zhū
数众生信解清净，令一切菩萨智慧成就、诸
gēnyuè yù fǎ yún pǔ fù xū kōng fǎ jiè jiàohuà tiáo fú wú yǒu yí yú
根悦豫；法云普覆虚空法界，教化调伏无有遗余；
suí zhòngshēng xīn xī lìng mǎn zú lìng qí ān zhù wú fēn bié zhì chū
随众生心，悉令满足，令其安住无分别智；出
guò yī qiè zhòngshēng zhī shàng huò yī qiè zhì fàng dà guāng míng
过一切众生之上，获一切智，放大光明，
sù shì shàngēn jiē lìng xiǎn xiàn pǔ shǐ yī qiè fā guǎng dà xīn lìng yī
宿世善根皆令显现；普使一切发广大心，令一
qiè zhòngshēng ān zhù pǔ xián bù kě huài zhì biàn zhù yī qiè zhòngshēng
切众生安住普贤不可坏智；遍住一切众生
guó tǔ cóng yú bú tuì zhèng fǎ zhōngshēng zhù yú yī qiè píngděng fǎ
国土，从于不退正法中生，住于一切平等法
jiè míngliǎo zhòngshēng xīn zhī suǒ yī xiàn bù kě shuō bù kě shuō zhǒng
界，明了众生心之所宜，现不可说不可说种
zhǒng chā bié rú lái zhī shēn fēi shì yán cí ér tàn kě jìn néng lìng yī
种差别如来之身，非世言词⁷而叹可尽；能令一
qiè cháng sī niàn fó chōng mǎn fǎ jiè guǎng dù qúnshēng suí chū fā
切常思念佛，充满法界广度群生；随初发

⁷ 大正藏：辞

xīn suǒ yù lì yì yǐ fǎ huì shī lìng qí tiáo fú xìn jiě qīng jìng
心所欲利益，以法惠施，令其调伏，信解清净；
shì xiàn sè shēn bù kě sī yì děngguānzhòngshēng xīn wú suǒ zhuó
示现色身不可思议，等观众生，心无所著；
zhù wú ài zhù dé fó shí lì wú suǒ zhàng ài xīn cháng jì dìng
住无碍住，得佛十力，无所障碍；心常寂定，
wèi céng sān luàn zhù yī qiè zhì shàn néng kāi yǎn zhǒng zhǒng wén jù
未曾散乱；住一切智，善能开演种种文句
zhēn shí zhī yì néng xī shēn rù wú biān zhì hǎi chū shēng wú liàng gōng
真实之义，能悉深入无边智海，出生无量功
dé huì zàng héng yǐ fó rì pǔ zhào fǎ jiè suí běn yuàn lì cháng xiàn
德慧藏；恒以佛日普照法界，随本愿力常现
bú mò héng zhù fǎ jiè zhù fó suǒ zhù wú yǒu biàn yì yú wǒ
不没；恒住法界，住佛所住，无有变异；于我、
wǒ suǒ jù wú suǒ zhuó zhù chū shì fǎ shì fǎ wú rǎn yú yī qiè shì
我所俱无所著，住出世法，世法无染；于一切世
jiān jiàn zhì huì chuáng qí zhì guǎng dà chāo guò shì jiān wú suǒ rǎn
间建智慧幢，其智广大，超过世间，无所染
zhuó bá zhū zhòng shēng lìng chū yū ní zhì yú zuì shàng zhì huì zhī dì
著；拔诸众生令出淤泥，置于最上智慧之地，
suǒ yǒu fú dé ráo yì zhòng shēng ér wú yǒu jìn liǎo zhī yī qiè pú sà zhì
所有福德饶益众生而无有尽；了知一切菩萨智
huì xìn xiàng jué dìng dāng chéng zhèng jué yǐ dà cí bēi xiàn bù
慧，信向决定，当成正觉；以大慈悲，现不
kě shuō wú liàng fó shēn zhǒng zhǒng zhuāng yán yǐ miào yīn shēng yǎn wú
可说无量佛身种种庄严；以妙音声，演无
liàng fǎ suí zhòng shēng yì xī lìng mǎn zú yú qù lái jīn
量法，随众生意，悉令满足；于去、来、今，
xīn cháng qīng jìng lìng zhū zhòng shēng bù zhuó jìng jiè héng yǔ yī qiè zhū
心常清净，令诸众生不著境界；恒与一切诸
pú sà jì lìng qí jiē rù fó zhī zhǒng xìng shēng zài fó jiā dé fó
菩萨记，令其皆入佛之种性，生在佛家，得佛
guàn dǐng cháng yóu shí fāng wèi céng xiū xi ér yú yī qiè wú suǒ
灌顶；常游十方，未曾休息，而于一切无所
lè zhuó fǎ jiè fó chà xī néng biàn wǎng zhū zhòng shēng xīn mǐ bù liǎo
乐著；法界佛刹悉能遍往，诸众生心靡不了
zhī suǒ yǒu fú dé lí shì qīng jìng bú zhù shēng sǐ ér yú shì
知；所有福德，离世清净；不住生死，而于世

jiān rú yǐng pǔ xiàn yǐ zhì huì yuè pǔ zhào fǎ jiè liǎo dá yī qiè xī wú
间如影普现；以智慧月普照法界，了达一切悉无
suǒ dé héng yǐ zhì huì zhī zhū shì jiān rú huàn rú yǐng rú mèng
所得；恒以智慧，知诸世间如幻、如影、如梦、
rú huà yī qiè jiē yǐ xīn wéi zì xìng rú shì ér zhù suí zhū zhòng
如化，一切皆以心为自性，如是而住；随诸众
shēng yè bào bù tóng xīn yào chā bié zhū gēn gè yì ér xiàn fó shēn
生业报不同、心乐差别、诸根各异，而现佛身；
rú lái héng yǐ wú shù zhòng shēng ér wéi suǒ yuán wèi shuō shì jiān jiē
如来恒以无数众生而为所缘，为说世间皆
cóng yuán qǐ zhī zhū fǎ xiàng jiē xī wú xiàng wéi shì yī xiàng zhì huì
从缘起，知诸法相皆悉无相，唯是一相智慧
zhī běn yù lìng zhòng shēng lí zhū xiàng zhù shì xiàn yī qiè shì jiān xìng
之本；欲令众生离诸相著，示现一切世间性
xiàng ér xíng yú shì wèi qí kāi shì wú shàng pú tí wèi yù jiù hù yī
相而行于世，为其开示无上菩提；为欲救护一
qiè zhòng shēng chū xiàn shì jiān kāi shì fó dào lìng qí dé jiàn rú lái shēn
切众生，出现世间开示佛道，令其得见如来身
xiàng pān yuán yì niàn qín jiā xiū xí chú miè shì jiān fán nǎo zhī xiàng
相，攀缘忆念，勤加修习；除灭世间烦恼之相，
xiū pú tí xíng xīn bù sǎn dòng yú dà shèng mén jiē dé yuán mǎn
修菩提行，心不散动，于大乘门皆得圆满，
chéng jiù yī qiè zhū fó yì lì xī néng guān chá zhòng shēng shàn gēn ér
成就一切诸佛义利，悉能观察众生善根而
bú huài miè qīng jìng yè bào zhì huì míng liǎo pǔ rù sān shì yǒng
不坏灭；清净业报，智慧明了，普入三世，永
lí yī qiè shì jiān fēn bié fàng guāng míng wǎng pǔ zhào shí fāng yī qiè
离一切世间分别；放光明网普照十方，一切
shì jiè wú bù chōng mǎn sè shēn miào hào jiàn zhě wú yàn yǐ dà gōng
世界无不充满；色身妙好，见者无厌；以大功
dé zhì huì shén tōng chū shēng zhǒng zhǒng pú sà zhū xíng zhū gēn jìng jiè
德智慧神通，出生种种菩萨诸行；诸根境界，
zì zài yuán mǎn zuò zhū fó shì zuò yǐ biàn mò shàn néng kāi shì guò
自在圆满；作诸佛事，作已便没；善能开示过、
xiàn wèi lái yī qiè zhì dào wèi zhū pú sà pǔ yǔ wú liàng tuó luó ní yǔ
现、未来一切智道，为诸菩萨普雨无量陀罗尼雨，
lìng qí fā qǐ guǎng dà yù yào shòu chí xiū xí chéng jiù yī qiè zhū fó
令其发起广大欲乐，受持修习，成就一切诸佛

gōng dé yuánmǎn chì shèng wú biān miào sè zhuāngyán qí shēn yī qiè
功德；圆满炽盛无边妙色庄严其身，一切
shì jiān mǐ bú xiàn dǔ yǒng lí yī qiè zhàng ài zhī fǎ yú yī qiē fǎ
世间靡不现睹；永离一切障碍之法，于一切法
zhēn shí zhī yì yǐ dé qīng jìng yú gōng dé fǎ ér dé zì zài wéi dà
真实之义已得清净，于功德法而得自在；为大
fǎ wáng rú rì pǔ zhào wéi shì fú tián jù dà wēi dé yú yī
法王，如日普照；为世福田，具大威德；于一
qiè shì jiān pǔ xiàn huà shēn fàng zhì huì guāng xī lìng kāi wù yù lìng
切世间普现化身，放智慧光，悉令开悟；欲令
zhòng shēng zhī fó jù zú wú biān gōng dé yǐ wú ài zēng xì dǐng shòu
众生知佛具足无边功德，以无碍缁系顶受
wèi suí shùn shì jiān fāng biàn kāi dǎo yǐ zhì huì shǒu ān wèi zhòng shēng
位，随顺世间方便开导；以智慧手安慰众生，
wéi dà yī wáng shàn liáo zhòng bìng yī qiè shì jiān wú liáng guó tǔ xī néng
为大医王善疗众病，一切世间无量国土悉能
biàn wǎng wèi céng xiū xī qīng jìng huì yǎn lí zhū zhàng yì xī néng
遍往，未曾休息；清净慧眼离诸障翳，悉能
míng jiàn yú zuò bú shàn è yè zhòng shēng zhǒng zhǒng tiáo fú lìng
明见；于作不善恶业众生，种种调伏，令
qí rù dào shàn qǔ shí yí wú yǒu xiū xī ruò zhū zhòng shēng qǐ píng
其入道；善取时宜，无有休息；若诸众生起平
děng xīn jí wèi huà xiàn píng děng yè bào suí qí xīn yào suí qí yè
等心，即为化现平等业报，随其心乐，随其业
guǒ wèi xiàn fó shēn zhǒng zhǒng shén biàn ér wèi shuō fǎ lìng qí wù
果，为现佛身种种神变，而为说法，令其悟
jiě dé fǎ zhì huì xīn dà huān xǐ zhū gēn yǒng yuè jiàn wú liàng
解，得法智慧，心大欢喜，诸根踊跃，见无量
fó qǐ shēn zhòng xìn shēng zhū shàn gēn yǒng bú tuì zhuǎn yī qiè
佛，起深重信，生诸善根，永不退转；一切
zhòng shēng suí yè suǒ xì cháng mián shēng sǐ rú lái chū shì néng jué wù
众生随业所系长眠生死，如来出世能觉悟
zhī ān wèi qí xīn shǐ wú yōu bù ruò dé jiàn zhě xī lìng zhèng rù
之，安慰其心，使无忧怖；若得见者，悉令证入
wú yī yì zhì zhì huì shàn qiǎo liǎo dá jìng jiè zhuāng yán miào hǎo
无依义智，智慧善巧，了达境界庄严妙好，
wú néng yìng duó zhì shān fǎ yá xī yǐ qīng jìng huò xiàn pú sà
无能映夺；智山法芽，悉已清净；或现菩萨，

huòxiàn fó shēn lìng zhūzhòngshēng zhì wú huàn dì wú shùgōng dé zhī
或现佛身，令诸众生至无患地；无数功德之
suǒzhuāngyán yè xíngsuǒchéngxiàn yú shì jiān yī qiè zhū fó zhuāngyán
所庄严，业行所成现于世间；一切诸佛庄严
qīngjìng mò bù jiē yī yī qiè zhì yè zhī suǒchéng jiù chángshǒuběn
清净，莫不皆以一切智业之所成就；常守本
yuàn bù shě shì jiān zuò zhūzhòngshēngjiān gù shànyǒu qīngjìng dì
愿，不舍世间，作诸众生坚固善友；清净第
yī lí gòuguāngmíng lìng yī qiè zhòngshēng jiē dé xiànjiàn liù qù
一，离垢光明，令一切众生皆得现见；六趣
zhòngshēng wú liàng wú biān fó yǐ shén lì cháng suí bù shě ruò yǒu
众生无量无边，佛以神力常随不舍；若有
wǎng xī tóngzhòngshàngēn jiē lìng qīngjìng ér yú liù qù yī qiè zhòng
往昔同种善根，皆令清净；而于六趣一切众
shēng bù shěběnyuàn wú suǒ qī kuáng xī yǐ shàn fǎ fāngbiànshè qǔ
生不舍本愿，无所欺诳，悉以善法方便摄取，
lìng qí xiū xí qīngjìng zhī yè cuī pò yī qiè zhū mó dòuzhēng cóng wú
令其修习清净之业，摧破一切诸魔斗争，从无
ài jì chūguǎng dà lì zuì shèng rì zàng wú yǒuzhàng ài yú jìng xīn
碍际出广大力，最胜日藏无有障碍；于净心
jiè ér xiànyǐngxiàng yī qiè shì jiān wú bù dǔ jiàn yī zhǒngzhǒng fǎ
界而现影像，一切世间无不睹见，以种种法
guǎng shī zhòngshēng fó shì wú biānguāngmíng zhī zàng zhū lì zhì huì
广施众生；佛是无边光明之藏，诸力智慧
jiē xī yuánmǎn héng yǐ dà guāng pǔ zhào zhòngshēng suí qí suǒyuàn
皆悉圆满；恒以大光普照众生，随其所愿，
jiē lìng mǎn zú lí zhūyuàn dí wéishàng fú tián yī qiè zhòngshēng
皆令满足，离诸怨敌，为上福田，一切众生
gòngsuǒ yī hù fán yǒusuǒ shī xī lìng qīngjìng xiū shǎoshànxíng
共所依怙；凡有所施，悉令清净；修少善行，
shòu wú liàng fú xī lìng dé rù wú jìn zhì dì wéi yī qiè zhòngshēng
受无量福，悉令得入无尽智地；为一切众生
zhòng zhí shàngēn jìng xīn zhī zhǔ wéi yī qiè zhòngshēng fā shēng fú dé
种植善根净心之主，为一切众生发生福德
zuì shàngliángtián zhì huì shènsēn fāngbiànshànqiǎo néng jiù yī qiè
最上良田；智慧甚深，方便善巧，能救一切
sān è dào kǔ rú shì xìn jiě rú shì guānchá rú shì rù yú zhì huì
三恶道苦。如是信解，如是观察，如是入于智慧

zhī yuān rú shì yóu yú gōng dé zhī hǎi rú shì pǔ zhì xū kōng zhì huì
之渊，如是游于功德之海，如是普至虚空智慧，
rú shì ér zhī zhòngshēng fú tián rú shì zhèngniànxiànqiánguānchá rú
如是而知众生福田，如是正念现前观察，如
shì guān fó zhū yè xiàng hǎo rú shì guān fó pǔ xiàn shì jiān rú shì guān
是观佛诸业相好，如是观佛普现世间，如是观
fó shéntōng zì zài
佛神通自在。

shí bǐ dà zhòngjiàn rú lái shēn yī yī máokǒngchū bǎi qiān yì
时，彼大众见如来身，一一毛孔出百千亿
nà yóu tā ā sēng qí guāngmíng yī yī guāngmíngyǒu ā sēng qí sè
那由他阿僧祇光明，一一光明有阿僧祇色、
ā sēng qí qīngjìng ā sēng qí zhàomíng lìng ā sēng qí zhòngguānchá
阿僧祇清净、阿僧祇照明，令阿僧祇众观察、
ā sēng qí zhònghuān xǐ ā sēng qí zhòngxuài lè ā sēng qí zhòng
阿僧祇众欢喜、阿僧祇众快乐、阿僧祇众
shēn xìn zēngzhǎng ā sēng qí zhòng zhì yàoqīngjìng ā sēng qí zhòng
深信增长、阿僧祇众志乐清净、阿僧祇众
zhū gēn qīngliáng ā sēng qí zhòng gōngjìng zūnzhòng ěr shí dà zhòng
诸根清凉、阿僧祇众恭敬尊重。尔时，大众
xiánjiàn fó shēn fàngbǎi qiān yì nà yóu tā bù sī yì dà guāngmíng yī
咸见佛身，放百千亿那由他不思议大光明，一
yī guāngmíng jiē yǒu bù sī yì sè bù sī yì guāng zhào bù sī yì
一光明皆有不思议色、不思议光，照不思议
wú biān fǎ jiè yǐ fó shén lì chū dà miào yīn qí yīn yǎnchàng bǎi
无边法界。以佛神力，出大妙音；其音演畅百
qiān yì nà yóu tā bù sī yì zàn sòng chāozhū shì jiān suǒ yǒu yán cí⁸
千亿万那由他不思议赞颂，超诸世间所有言词，
chū shì shàngēn zhī suǒ chéng jiù fù xiàn bǎi qiān yì nà yóu tā bù sī
出世善根之所成就。复现百千亿那由他不思
yì wēimiào zhuāngyán yú bǎi qiān yì nà yóu tā bù sī yì jié tàn bù
议微妙庄严，于百千亿那由他不思议劫叹不
kě jìn jiē shì rú lái wú jìn zì zài zhī suǒ chūshēng yòuxiàn bù kě
可尽，皆是如来无尽自在之所出生。又现不可
shuō zhū fó rú lái chū xīng yú shì lìng zhū zhòngshēng rù zhì huì mén jiě
说诸佛如来出兴于世，令诸众生入智慧门，解

⁸ 大正藏：辞

shènsēn yì yòuxiàn bù kě shuōzhū fó rú lái suǒyǒubiànhuà jìn fǎ
甚深义。又现不可说诸佛如来所有变化，尽法
jiè xū kōng jiè lìng yī qiè shì jiānpíngděngqīngjìng rú shì jiē
界、虚空界，令一切世间平等清净。如是，皆
cóng rú lái suǒ zhù wú zhàng ài yī qiè zhì shēng yì cóng rú lái suǒ xiū
从如来所住无障碍一切智生，亦从如来所修
xíng bù sī yì shèng dé shēng fù xiàn bǎiqiān yì nà yóu tā bù sī yì
行不议胜德生。复现百千亿那由他不议
miào bǎo guāng yàn cóng xī dà yuàn shàngēn suǒ qǐ yǐ céng gòng yǎng
妙宝光焰，从昔大愿善根所起，以曾供养
wú liàng rú lái xiū qīng jìng xíng wú fàng yì gù sà pó rě xīn wú yǒu
无量如来，修清净行无放逸故，萨婆若心无有
zhàng ài shēng shàngēn gù wèi xiǎn rú lái lì guǎng biàn gù wèi duàn
障碍生善根故，为显如来力广遍故，为断
yī qiè zhòng shēng yí gù wèi lìng xián dé jiàn rú lái gù lìng wú liàng
一切众生疑故，为令咸得见如来故，令无量
zhòng shēng zhù shàngēn gù xiǎn shì rú lái shéntōng zhī lì wú yìng duó gù
众生住善根故，显示如来神通之力无映夺故，
yù lìng zhòng shēng pǔ dé rù yú jiū jìng hǎi gù wèi lìng yī qiè zhū fó guó
欲令众生普得入于究竟海故，为令一切诸佛国
tǔ pú sà dà zhòng jiē lái jí gù wèi yù kāi shì bù kě sī yì fó fǎ
土菩萨大众皆来集故，为欲开示不可思议佛法
mén gù
门故。

ěr shí rú lái dà bēi pǔ fù shì yī qiè zhì suǒyǒuzhuāngyán
尔时，如来大悲普覆，示一切智所有庄严，
yù lìng bù kě shuō bǎiqiān yì nà yóu tā ā sēng qí shì jiè zhōngzhòng
欲令不可说百千亿那由他阿僧祇世界中众
shēng wèi xìn zhě xìn yǐ xìn zhě zēngzhǎng yǐ zēngzhǎngzhě lìng qí
生，未信者信，已信者增长，已增长者令其
qīngjìng yǐ qīngjìng zhě lìng qí chéngshú yǐ chéngshú zhě lìng xīn tiáo fú
清净，已清净者令其成熟，已成熟者令心调伏；
guānshènsēn fǎ jù zú wú liàng zhì huì guāngmíng fā shēng wú liàng
观甚深法，具足无量智慧光明，发生无量
guǎng dà zhī xīn sà pó rě xīn wú yǒu tuì zhuǎn bù wéi fǎ xìng bú
广大之心，萨婆若心无有退转；不违法性，不
bù shí jì zhèngzhēn shí lǐ mǎn zú yī qiè bō luó mì xíng chū shì
怖实际，证真实理，满足一切波罗蜜行，出世

shàngēn jiē xī qīngjìng yóu rú pǔ xián dé fó zì zài lí mó jìng jiè
善根皆悉清净，犹如普贤，得佛自在，离魔境界，
rù zhū fó jìng liǎo zhī shēn fǎ huò nán sī zhì dà shèng shì yuànyǒng
入诸佛境，了知深法，获难思智，大乘誓愿永
bú tuì zhuǎn chángjiàn zhū fó wèi céng shě lí chéng jiù zhèng zhì
不退转；常见诸佛，未曾舍离；成就证智，
zhèng wú liàng fǎ jù zú wú biān fú dé zàng lì fā huān xǐ xīn rù wú
证无量法，具足无边福德藏力，发欢喜心入无
yí dì lí è qīngjìng yī yī qiè zhì jiàn fǎ bú dòng dé rù yī
疑地；离恶清净，依一切智，见法不动，得入一
qiè pú sà zhòng huì chángshēng sān shì zhū rú lái jiā
切菩萨众会，常生三世诸如来家。

shì zūn suǒ xiàn rú shì zhuāng yán jiē shì guò qù xiānsuǒ jī jí
世尊所现如是庄严，皆是过去先所积集

shàngēnsuǒ chéng wèi yù tiáo fú zhū zhòng shēng gù kāi shì rú lái dà
善根所成，为欲调伏诸众生故，开示如来大
wēi dé gù zhào míng wú ài zhì huì zàng gù shì xiàn rú lái wú biān shèng
威德故，照明无碍智慧藏故，示现如来无边胜
dé jí chì rán gù xiǎn shì rú lái bù kě sī yì dà shén biàn gù yǐ
德极炽然故，显示如来不可思议大神变故，以
shéntōng lì yú yī qiè qù xiàn fó shēn gù shì xiàn rú lái shéntōng biàn
神通力于一切趣现佛身故，示现如来神通变
huà wú biān jì gù běnsuǒ zhì yuàn xī chéng mǎn gù xiǎn shì rú lái
化无边际故，本所志愿悉成满故，显示如来
yǒng měng zhì huì néng biàn wǎng gù yú fǎ zì zài chéng fǎ wáng gù
勇猛智慧能遍往故，于法自在成法王故，
chū shēng yī qiè zhì huì mén gù shì xiàn rú lái shēn qīng jìng gù yòu xiàn
出生一切智慧门故，示现如来身清净故，又现
qí shēn zuì shū miào gù xiǎn shì zhèng dé sān shì zhū fó píng děng fǎ gù
其身最殊妙故，显示证得三世诸佛平等法故，
kāi shì shàngēn qīng jìng zàng gù xiǎn shì shì jiān wú néng wéi yù shàng
开示善根清净藏故，显示世间无能为喻⁹上
miào sè gù xiǎn shì jù zú shí lì zhī xiàng lìng qí jiàn zhě wú yàn zú gù
妙色故，显示具足十力之相令其见者无厌足故，
wèi shì jiān rì zhào sān shì gù zì zài fǎ wáng yī qiè gōng dé jiē
为世间日照三世故。自在法王，一切功德，皆

⁹ 大正藏：谕

cóngwǎng xī shàngēnsuǒxiàn yī qiè pú sà yú yī qiè jié chēng
从往昔善根所现。一切菩萨，于一切劫，称
yángzànshuō bù kě qióng jìn
扬赞说，不可穷尽。

ěr shí dōushuàituótiānwángfèngwèi rú lái yánbàn rú shì zhū
尔时，兜率陀天王奉为如来严办如是诸
gòng jù yǐ yǔ bǎiqiān yì nà yóu tā ā sēng qí dōushuàitiān zǐ xiàng
供具已，与百千亿那由他阿僧祇兜率天子向
fó hé zhǎng bó fó yán shàn lái shì zūn shàn lái shàn shì shàn
佛合掌，白佛言：“善来世尊！善来善逝！善
lái rú lái yīng zhèngděngjué wéijiàn āi mǐn chǔ cǐ gōng
来如来、应、正等觉！唯见哀愍，处此宫
diàn
殿！”

ěr shí shì zūn yǐ fó zhuāngyán ér zì zhuāngyán jù dà wēi
尔时，世尊以佛庄严而自庄严，具大威
dé wèi lìng yī qiè zhòngshēngshēng dà huān xǐ gù yī qiè pú sà fā
德；为令一切众生大欢喜故，一切菩萨发
shēn wù jiě gù yī qiè dōushuàituótiān zǐ zēng yì yù yào gù dōushuài
深悟解故，一切兜率陀天子增益欲乐故，兜率
tuótiānwánggòngyǎngchéng shì wú yàn zú gù wú liàngzhòngshēngyuán
陀天王供养承事无厌足故，无量众生缘
niàn yú fó ér fā xīn gù wú liàngzhòngshēngzhòngjiàn fó shàngēn fú
念于佛而发心故，无量众生种见佛善根福
dé wú jìn gù chángnéng fā qǐ qīngjìng xìn gù jiàn fó gòngyǎng wú
德无尽故，常能发起清净信故，见佛供养无
suǒ qiú gù suǒyǒu zhì yuàn jiē qīngjìng gù qín jí shàngēn wú xiè xī
所求故，所有志愿皆清净故，勤集善根无懈怠
gù fā dà shì yuàn qiú yī qiè zhì gù shòutiānwángqǐng rù yī qiè
故，发大誓愿求一切智故，受天王请，入一切
bǎozhuāngyángdiàn rú cǐ shì jiè shí fāngsuǒyǒu yī qiè shì jiè xī
宝庄严殿。如此世界，十方所有一切世界，悉
yì rú shì
亦如是。

ěr shí yī qiè bǎozhuāngyángdiàn zì rán ér yǒumiào hǎozhuāng
尔时，一切宝庄严殿，自然而有妙好庄

yán chūguòzhūtiān zhuāngyán zhī shàng yī qiè bǎowǎngzhōu zā mí
严，出过诸天¹⁰ 庄严之上，一切宝网周匝弥

fù pǔ yǔ yī qiè shàngmiào bǎoyún pǔ yǔ yī qiè zhuāngyán jù yún
覆，普雨一切上妙宝云，普雨一切庄严具云，

pǔ yǔ yī qiè bǎo yī yún pǔ yǔ yī qiè zhāntán xiāng yún pǔ yǔ yī
普雨一切宝衣云，普雨一切梅檀香云，普雨一

qiè jiān gù xiāng yún pǔ yǔ yī qiè bǎozhuāngyán gài yún pǔ yǔ bù kě
切坚固香云，普雨一切宝庄严盖云，普雨不可

sī yì huā jù yún pǔ chū bù kě sī yì jì yuè yīn shēng zànyáng rú
思议华聚云，普出不可思议妓乐音声，赞扬如

lái yī qiè zhǒng zhì xī yǔ miào fǎ ér gòngxiāngyìng rú shì yī qiè zhū
来一切种智，悉与妙法而共相应。如是一切诸

gòngyǎng jù xī guòzhūtiāngòngyǎng zhī shàng shí dōushuài gōngzhōng
供养具，悉过诸天供养之上。时，兜率宫中，

jì yuè gē zàn chì rán bù xī yǐ fó shén lì lìng dōushuài wáng xīn
妓乐歌赞，炽然不息；以佛神力，令兜率王心

wú dòngluàn wǎng xī shàngēn jiē dé yuánmǎn wú liàngshàn fǎ yì jiā
无动乱，往昔善根皆得圆满，无量善法益加

jiān gù zēngzhǎng jìng xìn qǐ dà jīng jìn shēng dà huān xǐ jìng
坚固，增长净信，起大精进，生大欢喜，净

shēn zhì yào fā pú tí xīn niàn fǎ wú duàn zǒng chí bú wàng
深志乐，发菩提心，念法无断，总持不忘。

ěr shí dōushuài tuó tiān wáng chéng fó wēi lì jí zì yì niàn
尔时，兜率陀天王承佛威力，即自忆念

guò qù fó suǒ suǒ zhòng shàngēn ér shuō sòng yán
过去佛所所种善根而说颂言：

xī yǒu rú lái wú ài yuè zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来无碍月 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ zhuāngyángdiàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此庄严殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái míng guǎng zhì zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来名广智 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ jīn sè diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此金色殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái míng pǔ yǎn zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来名普眼 诸吉祥中最殊胜

¹⁰ 龙藏：大；永乐北藏：天；大正藏：天

bǐ céng rù cǐ lián huā diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此莲华殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái hào shān hú zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来号珊瑚 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ bǎo zàng diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此宝藏殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái lùn shī zǐ zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来论师子 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ shān wáng diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此山王殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái míng rì zhào zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来名日照 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ zhòng huā diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此众华殿 是故此处最吉祥

xī yǒu fó hào wú biān guāng zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有佛号无边光 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ shù yán diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此树严殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái míng fǎ chuáng zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来名法幢 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ bǎo gōng diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此宝宫殿 是故此处最吉祥

xī yǒu rú lái míng zhì dēng zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有如来名智灯 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ xiāng shān diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此香山殿 是故此处最吉祥

xī yǒu fó hào gōng dé guāng zhū jí xiángzhōng zuì shūshèng
昔有佛号功德光 诸吉祥中最殊胜

bǐ céng rù cǐ mó ní diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此摩尼殿 是故此处最吉祥

rú cǐ shì jiè dōu shuài tiān wáng chéng fó shén lì yǐ sòng zàn tàn
如此世界兜率天王，承佛神力以颂赞叹

guò qù zhū fó shí fāng yī qiè zhū shì jiè zhōng dōu shuài tiān wáng xī yì
过去诸佛，十方一切诸世界中兜率天王，悉亦

rú shì tàn fó gōng dé
如是叹佛功德。

ěr shí shì zūn yú yī qiè bǎo zhuāng yán diàn mó ní bǎo zàng shī
尔时，世尊于一切宝庄严殿摩尼宝藏师

zǐ zuòshàng jié jiā fū zuò fǎ shēnqīngjìng miào yòng zì zài yǔ
子座上，结跏趺坐，法身清净，妙用自在，与
sān shì fó tóng yī jìng jiè zhù yī qiè zhì yǔ yī qiè fó tóng rù yī xìng
三世佛同一境界；住一切智，与一切佛同入一性；
fó yǎnmíngliǎo jiàn yī qiè fǎ jiē wú zhàng ài yǒu dà wēi lì pǔ
佛眼明了，见一切法皆无障碍；有大威力，普
yóu fǎ jiè wèicháng xiū xī jù dà shéntōng suí yǒu kě huàzhòngshēng
游法界未尝休息；具大神通，随有可化众生
zhī chù xī néngbiàn wǎng yǐ yī qiè zhū fó wú ài zhuāngyán ér yán
之处，悉能遍往；以一切诸佛无碍庄严而严
qí shēn shàn zhī qí shí wèizhòngshuō fǎ bù kě shuōzhū pú sà zhòng
其身，善知其时，为众说法，不可说诸菩萨众，
gè cóng tā fāngzhǒngzhǒngguó tǔ ér gòng lái jí zhòng huì qīngjìng fǎ
各从他方种种国土而共来集；众会清净，法
shēn wú èr wú suǒ yī zhǐ ér néng zì zài qǐ fó shēnxíng zuò
身无二，无所依止，而能自在，起佛身行。坐
cǐ zuò yǐ yú qí diànzhōng zì rán ér yǒu wú liàng wú shù shū tè miào
此座已，于其殿中自然而有无量无数殊特妙
hǎochūguò zhū tiāngòngyǎng zhī jù suǒ wèi huāmán yī fú tú
好出过诸天供养之具，所谓：华鬘、衣服、涂
xiāng mò xiāng bǎo gài chuángfān jī yuè gē zàn rú shì
香、末香、宝盖、幢幡、妓乐、歌赞。如是
děng shì yī yī jiē xī bù kě chēngshǔ yǐ guǎng dà xīn gōngjìng zūn
等事，一一皆悉不可称数。以广大心恭敬尊
zhòng gòngyǎng yú fó shí fāng yī qiè dōushuàituótiān xī yì rú
重，供养于佛；十方一切兜率陀天，悉亦如
shì
是。

大方广佛华严经卷第二十二

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sānmǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎshān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎhòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎訶.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiānshàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎngxuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔzàn
举字母赞

(一遍)

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多

奢 — 梵韻滿娑

佉 — 奢 — 施

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

佉

◎康 硯 空 枯 尻 開 欺 繫 看 欽 龕 驅 佉

奢

◎傷 升 春 書 燒 篩 尸 伸 羶 琛 苦 收 奢

施

●堂 滕 筒 途 桃 擡 提 田 壇 田 談 投 施

唱

佉 奢 施

字

22. 施

tāng tēng tōng tú táo tài tí tīn tán tīn tán tóu táo 堂 滕 筒 途 桃 擡 提 田 壇 田 談 投 施

chàng 施 zì shí 唱 施 字 時

pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng 普 愿 法 界 众 生

rù bō rě bō luó mì 入 般 若 波 罗 蜜

mén 門

23. ^{shao}奢 傷 升 春 書 燒 篩 尸 伸 羶 琛 苦

shoushao chàngshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
收奢 唱奢字时。 普愿法界众生。 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门。

24. ^{kao}佉 康 硯 空 枯 尻 開 欺 繫 看 欽 龕 羈 佉

chàngkao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱佉字时。 普愿法界众生。 入般若波罗蜜

mén
门。

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō tao shao
四十二字妙陀罗。 字字包含义理多。 拖奢。

kao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
佉。 梵韵满娑婆。 功德大。 法界沐恩波。

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四生九有。 同登华藏玄门。 八难三途。

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海。

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

huí xiàng jì
回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我等与 众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí sān
大方广佛华严经卷第二十三

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

dōushuài gōngzhōng jì zàn pǐn dì èr shí sì
兜率宫中偈赞品第二十四

ěr shí fó shén lì gù shí fāng gè yǒu yī dà pú sà yī yī
尔时，佛神力故，十方各有一大菩萨，一一

gè yǔ wàn fó chà wēi chén shù zhū pú sà jù cóng wàn fó chà wēi chén
各与万佛刹微尘数诸菩萨俱，从万佛刹微尘

shù guó tǔ wài zhū shì jiè zhōng lái zhì fó suǒ qí míng yuē jīn gāng
数国土外诸世界中，来诣佛所。其名曰：金刚

chuáng pú sà jiān gù chuáng pú sà yǒng měng chuáng pú sà guāng
幢菩萨、坚固幢菩萨、勇猛幢菩萨、光

míng chuáng pú sà zhì chuáng pú sà bǎo chuáng pú sà jīng jìn
明幢菩萨、智幢菩萨、宝幢菩萨、精进

chuáng pú sà lí gòu chuáng pú sà xīng xiù chuáng pú sà fǎ chuáng
幢菩萨、离垢幢菩萨、星宿幢菩萨、法幢

pú sà suǒ cóng lái guó wèi miào bǎo shì jiè miào lè shì jiè
菩萨。所从来国，谓：妙宝世界、妙乐世界、

miào yín shì jiè miào jīn shì jiè miào mó ní shì jiè miào jīn gāng
妙银世界、妙金世界、妙摩尼世界、妙金刚

shì jiè miào bō tóu mó shì jiè miào yōu bō luó shì jiè miào zhān tán
世界、妙波头摩世界、妙优钵罗世界、妙梅檀

shì jiè miào xiāng shì jiè gè yú fó suǒ jìng xiū fàn xíng suǒ wèi
世界、妙香世界。各于佛所，净修梵行，所谓：

wú jìn chuáng fó fēng chuáng fó jiě tuō chuáng fó wēi yí chuáng
无尽幢佛、风幢佛、解脱幢佛、威仪幢

fó míng xiàng chuáng fó cháng chuáng fó zuì shèng chuáng fó
佛、明相幢佛、常幢佛、最胜幢佛、

zì zài chuáng fó fàn chuáng fó guān chá chuáng fó qí zhū pú sà
自在幢佛、梵幢佛、观察幢佛。其诸菩萨，

zhì fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú yǐ fó shén lì jí huà zuò miào bǎo
至佛所已，顶礼佛足；以佛神力，即化作妙宝

zàng shī zǐ zhī zuò bǎowǎng mí fù zhōu zā biànmǎn zhū pú sà zhòng
藏师子之座，宝网弥覆，周匝遍满；诸菩萨众，
suí suǒ lái fāng gè yú qí shàng jié jiā fū zuò qí shēn xī fàngbǎi
随所来方，各于其上结加¹¹跌坐。其身悉放百
qiān yì nà yóu tā ā sēng qí qīngjìngguāngmíng cǐ wú liàngguāng jiē
千亿万那由他阿僧祇清净光明，此无量光皆
cóng pú sà qīngjìng xīn bǎo lí zhòngguò è dà yuàn suǒ qǐ xiǎn shì yī
从菩萨清净心宝离众过恶大愿所起，显示一
qiè zhū fó zì zài qīngjìng zhī fǎ yǐ zhū pú sà píngděngyuàn lì néng
切诸佛自在清净之法；以诸菩萨平等愿力，能
pǔ jiù hù yī qiè zhòngshēng yī qiè shì jiān zhī suǒ yào jiàn jiàn zhě bù
普救护一切众生，一切世间之所乐见，见者不
xū xī dé tiáo fú qí pú sà zhòng xī yǐ chéng jiù wú liànggōng
虚，悉得调伏。其菩萨众，悉已成就无量功
dé suǒ wèi biànyóu yī qiè zhū fó guó tǔ wú suǒ zhàng ài jiàn
德。所谓：遍游一切诸佛国土，无所障碍，见
wú yī zhǐ qīngjìng fǎ shēn yǐ zhì huì shēn xiàn wú liàngshēn biànwǎng
无依止清净法身；以智慧身，现无量身，遍往
shí fāng chéng shì zhū fó rù yú zhū fó wú liàng wú biān bù kě sī yì
十方承事诸佛；入于诸佛无量无边不可思议
zì zài zhī fǎ zhù yú wú liàng yī qiè zhì mén yǐ zhì guāng míng shàn liǎo
自在之法，住于无量一切智门，以智光明善了
zhū fǎ yú zhū fǎ zhōng dé wú suǒ wèi suí suǒ yǎn shuō qióng wèi lái
诸法；于诸法中得无所畏，随所演说，穷未来
jì biàn cái wú jìn yǐ dà zhì huì kāi zǒng chí mén huì yǎn qīng jìng
际；辩才无尽，以大智慧开总持门，慧眼清净
rù shēn fǎ jiè zhì huì jìng jiè wú yǒu biān jì jiū jìng qīng jìng yóu ruò xū
入深法界，智慧境界无有边际，究竟清净犹如虚
kōng rú cǐ shì jiè dōu shuài tiāngōng zhū pú sà zhòng rú shì lái jí
空。如此世界兜率天宫，诸菩萨众如是来集；
shí fāng yī qiè dōu shuài tiāngōng xī yǒu rú shì míng hào pú sà ér lái
十方一切兜率天宫，悉有如是名号菩萨而来
jí huì suǒ cóng lái guó zhū fó míng hào yì jiē tóngděng wú yǒu
集会，所从来国、诸佛名号，亦皆同等，无有
chā bié
差别。

¹¹ 大正藏：跏

ěr shí shì zūn cóng liǎng xī lún fàng bǎi qiān yì nà yóu tā guāng
尔时，世尊从两膝轮，放百千亿那由他光
míng pǔ zhào shí fāng jìn fǎ jiè xū kōng jiè yī qiè shì jiè bǐ
明，普照十方尽法界、虚空界、一切世界。彼
zhū pú sà jiē jiàn yú cǐ fó shén biàn xiàng cǐ zhū pú sà yì jiàn
诸菩萨，皆见于此佛神变相；此诸菩萨，亦见
yú bǐ yī qiè rú lái shén biàn zhī xiàng rú shì pú sà jiē yǔ pí lú zhē
于彼一切如来神变之相。如是菩萨皆与毗卢遮
nà rú lái yú wǎng xī shí tóng zhòng shàn gēn xiū pú sà xíng xī
那如来，于往昔时，同种善根，修菩萨行；悉
yǐ wù rù zhū fó zì zài shèn shēn jiě tuō dé wú chā bié fǎ jiè zhī shēn
已悟入诸佛自在甚深解脱，得无差别法界之身，
rù yī qiè tǔ ér wú suǒ zhù jiàn wú liàng fó xī wǎng chéng shì yú
入一切土而无所住；见无量佛，悉往承事；于
yī niàn zhōng zhōu xíng fǎ jiè zì zài wú ài xīn yì qīng jìng rú
一念中，周行法界，自在无碍；心意清净，如
wú jià bǎo wú liàng wú shù zhū fó rú lái cháng jiā hù niàn gòng yǔ
无价宝；无量无数诸佛如来，常加护念，共与
qí lì dào yú jiū jìng dì yī bǐ àn héng yǐ jìng niàn zhù wú shàng jué
其力，到于究竟第一彼岸；恒以净念住无上觉
niàn niàn héng rù yī qiè zhì chù yǐ xiǎo rù dà yǐ dà rù xiǎo jiē
念念恒入一切智处；以小入大，以大入小，皆
dé zì zài tōng dá wú ài yǐ dé fó shēn yǔ fó tóng zhù huò yī
得自在，通达无碍；已得佛身，与佛同住；获一
qiè zhì cóng yī qiè zhì ér shēng qí shēn yī qiè rú lái suǒ xíng zhī chù
切智，从一切智而生其身；一切如来所行之处，
xī néng suí rù kāi chǎn wú liàng zhì huì fǎ mén dào jīn gāng chuáng dà
悉能随入；开阐无量智慧法门，到金刚幢大
zhì bǐ àn huò jīn gāng dìng duàn zhū yí huò yǐ dé zhū fó zì zài
智彼岸，获金刚定，断诸疑惑；已得诸佛自在
shéntōng pǔ yú yī qiè shí fāng guó tǔ jiàohuà tiáo fú bǎi qiān wàn yì
神通，普于一切十方国土，教化调伏百千万亿
wú shù zhòng shēng yú yī qiè shù suī wú suǒ zhuó shàn néng xiū xué
无数众生；于一切数，虽无所著，善能修学，
chéng jiù jiū jìng fāng biàn ān lì yī qiè zhū fǎ rú shì děng bǎi qiān yì
成就究竟方便，安立一切诸法。如是等百千亿
nà yóu tā bù kě shuō wú jìn qīng jìng sān shì yī qiè wú liàng gōng dé zàng
那由他不可说无尽清净三世一切无量功德藏

zhū pú sà zhòng   jiē lái jí huì   zài yú fó suǒ   yīn guāng suǒ jiàn
诸菩萨众，皆来集会，在于佛所；因光所见，
yī qiè fó suǒ   xī yì rú shì
一切佛所，悉亦如是。

ěr shí   jīn gāng chuáng pú sà chéng fó shén lì   pǔ guān shí
尔时，金刚幢菩萨承佛神力，普观十

fāng ér shuō sòng yán
方而说颂言：

rú lái bù chū shì	yì wú yǒu niè pán
如来不出世	亦无有涅槃
yǐ běn dà yuàn lì	shì xiàn zì zài fǎ
以本大愿力	示现自在法
shì fǎ nán sī yì	fēi xīn suǒ xíng chù
是法难思议	非心所行处
zhì huì dào bǐ àn	nǎi jiàn zhū fó jìng
智慧到彼岸	乃见诸佛境
sè shēn fēi shì fó	yīn shēng yì fù rán
色身非是佛	音声亦复然
yì bù lí sè shēng	jiàn fó shén tōng lì
亦不离色声	见佛神通力
shǎo zhì bù néng zhī	zhū fó shí jìng jiè
少智不能知	诸佛实境界
jiǔ xiū qīng jìng yè	yú cǐ nǎi néng liǎo
久修清净业	于此乃能了
zhèng jué wú lái chù	qù yì wú suǒ cóng
正觉无来处	去亦无所从
qīng jìng miào sè shēn	shén lì gù xiǎn xiàn
清净妙色身	神力故显现
wú liàng shì jiè zhōng	shì xiàn rú lái shēn
无量世界中	示现如来身
guǎng shuō wēi miào fǎ	qí xīn wú suǒ zhuó
广说微妙法	其心无所著
zhì huì wú biān jì	liǎo dá yī qiè fǎ
智慧无边际	了达一切法
pǔ rù yú fǎ jiè	shì xiàn zì zài lì
普入于法界	示现自在力
zhòng shēng jí zhū fǎ	liǎo dá jiē wú ài
众生及诸法	了达皆无碍

pǔ xiànzhòng sè xiàng biàn yú yī qiè chà
普现众色像 遍于一切刹
yù qiú yī qiè zhì sù chéng wú shàng jué
欲求一切智 速成无上觉
yīng yǐ jìng miào xīn xiū xí pú tí xíng
应以净妙心 修习菩提行
ruò yǒu jiàn rú lái rú shì wēi shén lì
若有见如来 如是威神力
dāng yú zuì shèng zūn gòngyǎng wù shēng yí
当于最胜尊 供养勿生疑

ěr shí jiān gù chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí fāng
尔时, 坚固幢菩萨承佛神力, 普观十方

ér shuō sòng yán
而说颂言:

rú lái shèng wú bǐ shènshēn bù kě shuō
如来胜无比 甚深不可说
chū guò yán yǔ dào qīng jìng rú xū kōng
出过言语道 清净如虚空
rǔ guān rén shī zǐ zì zài shén tōng lì
汝观人师子 自在神通力
yǐ lí yú fēn bié ér lìng fēn bié jiàn
已离于分别 而令分别见
dǎo shī wèi kāi yǎn shènshēn wēi miào fǎ
导师为开演 甚深微妙法
yǐ shì yīn yuán gù xiàn cǐ wú bǐ shēn
以是因缘故 现此无比身
cǐ shì dà zhì huì zhū fó suǒ xíng chù
此是大智慧 诸佛所行处
ruò yù liǎo zhī zhě cháng yīng qīn jìn fó
若欲了知者 常应亲近佛
yì yè cháng qīng jìng gòngyǎng zhū rú lái
意业常清净 供养诸如来
zhōng wú pí yàn xīn néng rù yú fó dào
终无疲厌心 能入于佛道
jù wú jìn gōng dé jiān zhù pú tí xīn
具无尽功德 坚住菩提心
yǐ shì yí wǎng chú guān fó wú yàn zú
以是疑网除 观佛无厌足

tōng dá yī qiè fǎ shì nǎi zhēn fó zǐ
通达一切法 是乃真佛子
cǐ rén néng liǎo zhī zhū fó zì zài lì
此人能了知 诸佛自在力
guǎng dà zhì suǒ shuō yù wéi zhū fǎ běn
广大智所说 欲为诸法本
yīng qǐ shèng xī wàng zhì qiú wú shàng jué
应起胜希望 志求无上觉
ruò yǒu zūn jìng fó niàn bào yú fó ēn
若有尊敬佛 念报于佛恩
bǐ rén zhōng bù lí yī qiè zhū fó zhù
此人终不离 一切诸佛住
hé yǒu zhì huì rén yú fó dé jiàn wén
何有智慧人 于佛得见闻
bù xiū qīng jìng yuàn lǚ fó suǒ xíng dào
不修清净愿 履佛所行道

ěr shí yǒngměng chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí
尔时，勇猛幢菩萨承佛神力，普观十

fāng ér shuō sòng yán
方而说颂言：

pì rú míng jìng yǎn yīn rì dǔ zhòng sè
譬如明净眼 因日睹众色
jìng xīn yì fù rán fó lì jiàn rú lái
净心亦复然 佛力见如来
rú yǐ jīng jìn lì néng jìn hǎi yuán dǐ
如以精进力 能尽海源底
zhì lì yì rú shì dé jiàn wú liàng fó
智力亦如是 得见无量佛
pì rú liáng wò tián suǒ zhòng bì zī zhǎng
譬如良沃田 所种必滋长
rú shì jìng xīn dì chū shēng zhū fó fǎ
如是净心地 出生诸佛法
rú rén huò bǎo zàng yǒng lí pín qióng kǔ
如人获宝藏 永离贫穷苦
pú sà dé fó fǎ lí gòu xīn qīng jìng
菩萨得佛法 离垢心清净
pì rú qié tuó yào néng xiāo yī qiè dú
譬如伽陀药 能消一切毒

fó fǎ yì rú shì miè zhū fán nǎo huàn
佛法亦如是 灭诸烦恼患
zhēn shí shàn zhī shí rú lái suǒ chēng zàn
真实善知识 如来所称赞
yǐ bǐ wēi shén gù dé wén zhū fó fǎ
以彼威神故 得闻诸佛法
shè yú wú shù jié cái bǎo shī yú fó
设于无数劫 财宝施于佛
bù zhī fó shí xiàng cǐ yì bù míng shī
不知佛实相 此亦不名施
wú liàngzhòng sè xiàng zhuāngyán yú fó shēn
无量众色相 庄严于佛身
fēi yú sè xiàngzhōng ér néng jiàn yú fó
非于色相中 而能见于佛
rú lái děngzhèng jué jì rán héng bú dòng
如来等正觉 寂然恒不动
ér néng pǔ xiàn shēn biàn mǎn shí fāng jiè
而能普现身 遍满十方界
pì rú xū kōng jiè bù shēng yì bú miè
譬如虚空界 不生亦不灭
zhū fó fǎ rú shì bì jìng wú shēng miè
诸佛法如是 毕竟无生灭

ěr shí guāngmíngchuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí
尔时，光明幢菩萨承佛神力，普观十

fāng ér shuō sòng yán
方而说颂言：

rén jiān jí tiānshàng yī qiè zhū shì jiè
人间及天上 一切诸世界
pǔ jiàn yú rú lái qīng jìng miào sè shēn
普见于如来 清净妙色身
pì rú yī xīn lì néngshēngzhǒngzhǒng xīn
譬如一心力 能生种种心
rú shì yī fó shēn pǔ xiàn yī qiè fó
如是一佛身 普现一切佛
pú tí wú èr fǎ yì fù wú zhū xiàng
菩提无二法 亦复无诸相
ér yú èr fǎ zhōng xiàn xiàng zhuāng yán shēn
而于二法中 现相庄严身

liǎo fǎ xìng kōng jì   rú huàn ér shēng qǐ
了法性空寂   如幻而生起

suǒ xíng wú yǒu jìn   dǎo shī rú shì xiàn
所行无有尽   导师如是现

sān shì yī qiè fó   fǎ shēn xī qīng jìng
三世一切佛   法身悉清净

suí qí suǒ yìng huà   pǔ xiàn miào sè shēn
随其所应化   普现妙色身

rú lái bú niàn yán   wǒ zuò rú shì shēn
如来不念言   我作如是身

zì rán ér shì xiàn   wèi cháng qǐ fēn bié
自然而示现   未尝起分别

fǎ jiè wú chā bié   yì wú suǒ yī zhǐ
法界无差别   亦无所依止

ér yú shì jiān zhōng   shì xiàn wú liàng shēn
而于世间中   示现无量身

fó shēn fēi biàn huà   yì fù fēi fēi huà
佛身非变化   亦复非非化

yú wú huà fǎ zhōng   shì yǒu biàn huà xíng
于无化法中   示有变化形

zhèng jué bù kě liáng   fǎ jiè xū kōng děng
正觉不可量   法界虚空等

shēnguǎng wú yá dǐ   yán yǔ dào xī jué
深广无涯底   言语道悉绝

rú lái shàn tōng dá   yī qiè chù xíng dào
如来善通达   一切处行道

fǎ jiè zhòng guó tǔ   suǒ wǎng jiē wú ài
法界众国土   所往皆无碍

ěr shí   zhì chuáng pú sà   chéng fó shén lì   pǔ guān shí fāng ér
尔时, 智幢菩萨承佛神力, 普观十方而

shuō sòng yán
说颂言:

ruò rén néng xìn shòu   yī qiè zhì wú ài
若人能信受   一切智无碍

xiū xí pú tí xíng   qí xīn bù kě liáng
修习菩提行   其心不可量

yī qiè guó tǔ zhōng   pǔ xiàn wú liàng shēn
一切国土中   普现无量身

ér shēn bú zài chù yì bú zhù yú fǎ
而身不在处 亦不住于法
yī yī zhū rú lái shén lì shì xiàn shēn
一一诸如来 神力示现身
bù kě sī yì jié suàn shù mò néng jìn
不可思议劫 算数莫能尽
sān shì zhū zhòng shēng xī kě zhī qí shù
三世诸众生 悉可知其数
rú lái suǒ shì xiàn qí shù bù kě dé
如来所示现 其数不可得
huò shí shì yī èr nǎi zhì wú liàng shēn
或时示一二 乃至无量身
pǔ xiàn shí fāng chà qí shí wú èr zhǒng
普现十方刹 其实无二种
pì rú jìng mǎn yuè pǔ xiàn yī qiè shuǐ
譬如净满月 普现一切水
yǐng xiàng suī wú liàng běn yuè wèi céng èr
影像虽无量 本月未曾二
rú shì wú ài zhì chéng jiù děng zhèng jué
如是无碍智 成就等正觉
pǔ xiàn yī qiè chà fó tǐ yì wú èr
普现一切刹 佛体亦无二
fēi yī yì fēi èr yì fù fēi wú liàng
非一亦非二 亦复非无量
suí qí suǒ yìng huà shì xiàn wú liàng shēn
随其所应化 示现无量身
fó shēn fēi guò qù yì fù fēi wèi lái
佛身非过去 亦复非未来
yī niàn xiàn chū shēng chéng dào jí niè pán
一念现出生 成道及涅槃
rú huàn suǒ zuò sè wú shēng yì wú qǐ
如幻所作色 无生亦无起
fó shēn yì rú shì shì xiàn wú yǒu shēng
佛身亦如是 示现无有生

ěr shí bǎo chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí fāng ér
尔时，宝幢菩萨承佛神力，普观十方而

shuō sòng yán
说颂言：

fó shēn wú yǒu liàng 佛身无有量	néng shì yǒuliàngshēn 能示有量身
suí qí suǒ yīng dǔ 随其所应睹	dǎo shī rú shì xiàn 导师如是现
fó shēn wú chù suǒ 佛身无处所	chōngmǎn yī qiè chù 充满一切处
rú kōng wú biān jì 如空无边际	rú shì nán sī yì 如是难思议
fēi xīn suǒ xíng chù 非心所行处	xīn bù yú zhōng qǐ 心不于中起
zhū fó jìng jiè zhōng 诸佛境界中	bì jìng wú shēng miè 毕竟无生灭
rú yì yǎn suǒ dǔ 如翳眼所睹	fēi nèi yì fēi wài 非内亦非外
shì jiān jiàn zhū fó 世间见诸佛	yīng zhī yì rú shì 应知亦如是
ráo yì zhòngshēng gù 饶益众生故	rú lái chū shì jiān 如来出世间
zhòngshēng jiàn yǒu chū 众生见有出	ér shí wú xīng shì 而实无兴世
bù kě yǐ guó tǔ 不可以国土	zhòu yè ér jiàn fó 昼夜而见佛
suì yuè yī chà nà 岁月一刹那	dāng zhī xī rú shì 当知悉如是
zhòngshēng rú shì shuō 众生如是说	mǒu rì fó chéngdào 某日佛成道
rú lái dé pú tí 如来得菩提	shí bù xì yú rì 实不系于日
rú lái lí fēn bié 如来离分别	fēi shì chāo zhū shù 非世超诸数
sān shì zhū dǎo shī 三世诸导师	chū xiàn jiē rú shì 出现皆如是
pì rú jìng rì lún 譬如净日轮	bù yǔ hūn yè hé 不与昏夜合
ér shuō mǒu rì yè 而说某日夜	zhū fó fǎ rú shì 诸佛法如是
sān shì yī qiè jié 三世一切劫	bù yǔ rú lái hé 不与如来合

ér shuō sān shì fó dǎo shī fǎ rú shì
而说三世佛 导师法如是

ěr shí jīng jìn chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí fāng
尔时, 精进 幢 菩萨 承 佛神力, 普观十方

ér shuō sòng yán
而说颂言:

yī qiè zhū dǎo shī shēn tóng yì yì rán
一切诸导师 身同义亦然

pǔ yú shí fāng chà suí yìng zhǒng zhǒng xiàn
普于十方刹 随应种种现

rǔ guān móu ní zūn suǒ zuò shèn qí tè
汝观牟尼尊 所作甚奇特

chōng mǎn yú fǎ jiè yī qiè xī wú yú
充满于法界 一切悉无余

fó shēn bú zài nèi yì fù bú zài wài
佛身不在内 亦复不在外

shén lì gù xiǎn xiàn dǎo shī fǎ rú shì
神力故显现 导师法如是

suí zhū zhòng shēng lèi xiān shì suǒ jí yè
随诸众生类 先世所集业

rú shì zhǒng zhǒng shēn shì xiàn gè bù tóng
如是种种身 示现各不同

zhū fó shēn rú shì wú liàng bù kě shù
诸佛身如是 无量不可数

wéi chú dà jué zūn wú yǒu néng sī yì
唯除大觉尊 无有能思议

rú yǐ wǒ nán sī xīn yè mò néng qǔ
如以我难思 心业莫能取

fó nán sī yì ěr fēi xīn yè suǒ xiàn
佛难思亦尔 非心业所现

rú chà bù kě sī ér jiàn jìng zhuāng yán
如刹不可思 而见净庄严

fó nán sī yì ěr miào xiàng wú bú xiàn
佛难思亦尔 妙相无不现

pì rú yī qiè fǎ zhòng yuán gù shēng qǐ
譬如一切法 众缘故生起

jiàn fó yì fù rán bì jiǎ zhòng shàn yè
见佛亦复然 必假众善业

pì rú suí yì zhū néng mǎn zhòng shēng xīn
譬如随意珠 能满众生心
zhū fó fǎ rú shì xī mǎn yī qiè yuàn
诸佛法如是 悉满一切愿
wú liàng guó tǔ zhōng dǎo shī xīng yú shì
无量国土中 导师兴于世
suí qí yuàn lì gù pǔ yìng yú shí fāng
随其愿力故 普应于十方

ěr shí lí gòu chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí fāng
尔时，离垢幢菩萨承佛神力，普观十方

ér shuō sòng yán
而说颂言：

rú lái dà zhì guāng pǔ jìng zhū shì jiān
如来大智光 普净诸世间
shì jiān jì jìng yǐ kāi shì zhū fó fǎ
世间既净已 开示诸佛法
shè yǒu rén yù jiàn zhòng shēng shù děng fó
设有人欲见 众生数等佛
mǐ bú yìng qí xīn ér shí wú lái chù
靡不应其心 而实无来处
yǐ fó wéi jìng jiè zhuān niàn ér bù xī
以佛为境界 专念而不息
cǐ rén dé jiàn fó qí shù yǔ xīn děng
此人得见佛 其数与心等
chéng jiù bái jìng fǎ jù zú zhū gōng dé
成就白净法 具足诸功德
bǐ yú yī qiè zhì zhuān niàn xīn bù shě
彼于一切智 专念心不舍
dǎo shī wèi zhòng shēng rú yìng yǎn shuō fǎ
导师为众生 如应演说法
suí yú kě huà chù pǔ xiàn zuì shèng shēn
随于可化处 普现最胜身
fó shēn jí shì jiān yī qiè jiē wú wǒ
佛身及世间 一切皆无我
wù cǐ chéng zhèng jué fù wèi zhòng shēng shuō
悟此成正觉 复为众生说
yī qiè rén shī zǐ wú liàng zì zài lì
一切人师子 无量自在力

shì xiàn niàn děng shēn qí shēn gè bù tóng
示 现 念 等 身 其 身 各 不 同
shì jiān rú shì shēn zhū fó shēn yì rán
世 间 如 是 身 诸 佛 身 亦 然
liǎo zhī qí zì xìng shì zé shuō míng fó
了 知 其 自 性 是 则 说 名 佛
rú lái pǔ zhī jiàn míng liǎo yī qiè fǎ
如 来 普 知 见 明 了 一 切 法
fó fǎ jí pú tí èr jù bù kě dé
佛 法 及 菩 提 二 俱 不 可 得
dǎo shī wú lái qù yì fù wú suǒ zhù
导 师 无 来 去 亦 复 无 所 住
yuǎn lí zhū diān dǎo shì míng děng zhèng jué
远 离 诸 颠 倒 是 名 等 正 觉

ěr shí xīng xiù chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí fāng
尔 时 ， 星 宿 幢 菩 萨 承 佛 神 力 ， 普 观 十 方

ér shuō sòng yán
而 说 颂 言 ：

rú lái wú suǒ zhù pǔ zhù yī qiè chà
如 来 无 所 住 普 住 一 切 刹
yī qiè tǔ jiē wǎng yī qiè chù xián jiàn
一 切 土 皆 往 一 切 处 咸 见
fó suí zhòng shēng xīn pǔ xiàn yī qiè shēn
佛 随 众 生 心 普 现 一 切 身
chéng dào zhuàn fǎ lún jí yǐ bō niè pán
成 道 转 法 轮 及 以 般 涅 槃
zhū fó bù sī yì shéi néng sī yì fó
诸 佛 不 思 议 谁 能 思 议 佛
shéi néng jiàn zhèng jué shéi néng xiàn zuì shèng
谁 能 见 正 觉 谁 能 现 最 胜
yī qiè fǎ jiē rú zhū fó jìng yì rán
一 切 法 皆 如 诸 佛 境 亦 然
nǎi zhì wú yī fǎ rú zhōng yǒu shēng miè
乃 至 无 一 法 如 中 有 生 灭
zhòng shēng wàng fēn bié shì fó shì shì jiè
众 生 妄 分 别 是 佛 是 世 界
liǎo dá fǎ xìng zhě wú fó wú shì jiè
了 达 法 性 者 无 佛 无 世 界

rú lái pǔ xiàn qián   lìng zhòng shēng xìn xǐ
如 来 普 现 前   令 众 生 信 喜

fó tǐ bù kě dé   bǐ yì wú suǒ jiàn
佛 体 不 可 得   彼 亦 无 所 见

ruò néng yú shì jiān   yuǎn lí yī qiè zhuó
若 能 于 世 间   远 离 一 切 著

wú ài xīn huān xǐ   yú fǎ dé kāi wù
无 碍 心 欢 喜   于 法 得 开 悟

shén lì zhī suǒ xiàn   jí cǐ shuō míng fó
神 力 之 所 现   即 此 说 名 佛

sān shì yī qiè shí   qiú xī wú suǒ yǒu
三 世 一 切 时   求 悉 无 所 有

ruò néng rú shì zhī   xīn yì jí zhū fǎ
若 能 如 是 知   心 意 及 诸 法

yī qiè xī zhī jiàn   jí dé chéng rú lái
一 切 悉 知 见   疾 得 成 如 来

yán yǔ zhōng xiǎn shì   yī qiè fó zì zài
言 语 中 显 示   一 切 佛 自 在

zhèng jué chāo yǔ yán   jiǎ yǐ yǔ yán shuō
正 觉 超 语 言   假 以 语 言 说

ěr shí fǎ chuáng pú sà chéng fó shén lì   pǔ guān shí fāng ér
尔 时 ， 法 幢 菩 萨 承 佛 神 力 ， 普 观 十 方 而

shuō sòng yán
说 颂 言 ：

nìng kě héng jù shòu   yī qiè shì jiān kǔ
宁 可 恒 具 受   一 切 世 间 苦

zhōng bù yuǎn rú lái   bù dǔ zì zài lì
终 不 远 如 来   不 睹 自 在 力

ruò yǒu zhū zhòng shēng   wèi fā pú tí xīn
若 有 诸 众 生   未 发 菩 提 心

yī dé wén fó míng   jué dìng chéng pú tí
一 得 闻 佛 名   决 定 成 菩 提

ruò yǒu zhì huì rén   yī niàn fā dào xīn
若 有 智 慧 人   一 念 发 道 心

bì chéng wú shàng zūn   shèn mò shēng yí huò
必 成 无 上 尊   慎 莫 生 疑 惑

rú lái zì zài lì   wú liàng jié nán yù
如 来 自 在 力   无 量 劫 难 遇

ruò shēng yī niàn xìn   sù zhèng   wú shàngdào
若生一念信   速证¹²无上道

shè yú niàn niàn zhōng   gòng yǎng wú liàng fó
设于念念中   供养无量佛

wèi zhī zhēn shí fǎ   bù míng wéi gòng yǎng
未知真实法   不名为供养

ruò wén rú shì fǎ   zhū fó cóng cǐ shēng
若闻如是法   诸佛从此生

sūi jīng wú liàng kǔ   bù shě pú tí xíng
虽经无量苦   不舍菩提行

yī wén dà zhì huì   zhū fó suǒ rù fǎ
一闻大智慧   诸佛所入法

pǔ yú fǎ jiè zhōng   chéng sān shì dǎo shī
普于法界中   成三世导师

sūi jìn wèi lái jì   biàn yóu zhū fó chà
虽尽未来际   遍游诸佛刹

bù qiú cǐ miào fǎ   zhōng bù chéng pú tí
不求此妙法   终不成菩提

zhòngshēng wú shǐ lái   shēng sǐ jiǔ liú zhuǎn
众生无始来   生死久流转

bù liǎo zhēn shí fǎ   zhū fó gù xīng shì
不了真实法   诸佛故兴世

zhū fǎ bù kě huài   yì wú néng huài zhě
诸法不可坏   亦无能坏者

zì zài dà guāng míng   pǔ shì yú shì jiān
自在大光明   普示于世间

shí huí xiàng pǐn dì èr shí wǔ zhī yī
十回向品第二十五之一

ěr shí   jīn gāng chuáng pú   sà chéng fó shén lì   rù pú sà zhì
尔时，金刚幢菩萨承佛神力，入菩萨智

guāng sān mèi   rù shì sān mèi yǐ   shí fāng gè guò shí wàn fó chà wēi chén
光三昧。入是三昧已，十方各过十万佛刹微尘

shù shì jiè wài   yǒu shí wàn fó chà wēi chén shù zhū fó   jiē tóng yī hào
数世界外，有十万佛刹微尘数诸佛，皆同一号，

¹² 大正藏：登

hào jīn gāngchuáng ér xiàn qí qián xiánchēngzànyán shàn
号：金 刚 幢 ， 而 现 其 前 ， 咸 称 赞 言 ： “ 善
zāi shàn zāi shànán zǐ nǎinéng rù cǐ pú sà zhì guāngsānmèi
哉 ！ 善 哉 ！ 善 男 子 ！ 乃 能 入 此 菩 萨 智 光 三 昧 。
shànán zǐ cǐ shì shí fāng gè shí wàn fó chàwēichénshù zhū fó shén
善 男 子 ！ 此 是 十 方 各 十 万 佛 刹 微 尘 数 诸 佛 神
lì gòng jiā yú rǔ yì shì pí lú zhē nà rú lái wǎng xī yuàn lì wēi
力 共 加 于 汝 ， 亦 是 毗 卢 遮 那 如 来 往 昔 愿 力 、 威
shén zhī lì jí yóu rǔ zhì huì qīngjìng gù zhū pú sà shàngēnzēngshèng
神 之 力 ， 及 由 汝 智 慧 清 净 故 ， 诸 菩 萨 善 根 增 胜
gù lìng rǔ rù shì sānmèi ér yǎnshuō fǎ wèi lìng zhū pú sà dé qīngjìng
故 ， 令 汝 入 是 三 昧 而 演 说 法 ； 为 令 诸 菩 萨 得 清 净
wú wèi gù jù wú ài biàn cái gù rù wú ài zhì dì gù zhù yī qiè
无 畏 故 ， 具 无 碍 辩 才 故 ， 入 无 碍 智 地 故 ， 住 一 切
zhì dà xīn gù chéng jiù wú jìn shàngēn gù mǎn zú wú ài bái fǎ gù
智 大 心 故 ， 成 就 无 尽 善 根 故 ， 满 足 无 碍 白 法 故 ，
rù yú pǔ mén fǎ jiè gù xiàn yī qiè fó shén lì gù qián jì niàn zhì
入 于 普 门 法 界 故 ， 现 一 切 佛 神 力 故 ， 前 际 念 智
bú duàn gù dé yī qiè fó hù chí zhū gēn gù yǐ wú liàng mén guǎng
不 断 故 ， 得 一 切 佛 护 持 诸 根 故 ， 以 无 量 门 广
shuō zhòng fǎ gù wén xī jiě liǎoshòu chí bú wàng gù shè zhū pú sà yī
说 众 法 故 ， 闻 悉 解 了 受 持 不 忘 故 ， 摄 诸 菩 萨 一
qiè shàngēn gù chéngbànchū shì zhù dào gù bú duàn yī qiè zhì zhì gù
切 善 根 故 ， 成 办 出 世 助 道 故 ， 不 断 一 切 智 智 故 ，
kāi fā dà yuàn gù jiě shì shí yì gù liǎo zhī fǎ jiè gù lìng zhū pú
开 发 大 愿 故 ， 解 释 实 义 故 ， 了 知 法 界 故 ， 令 诸 菩
sà jiē xī huān xǐ gù xiū yī qiè fó píngděngshàngēn gù hù chí yī
萨 皆 悉 欢 喜 故 ， 修 一 切 佛 平 等 善 根 故 ， 护 持 一
qiè rú lái zhǒng xìng gù suǒ wèi yǎnshuō zhū pú sà shí huí xiàng fó
切 如 来 种 性 故 ， 所 谓 ； 演 说 诸 菩 萨 十 回 向 。 佛
zǐ rǔ dāng chéng fó wēishén zhī lì ér yǎn cǐ fǎ dé fó hù niàn
子 ！ 汝 当 承 佛 威 神 之 力 而 演 此 法 ， 得 佛 护 念
gù ān zhù fó jiā gù zēng yì chū shì gōng dé gù dé tuó luó ní
故 ， 安 住 佛 家 故 ， 增 益 出 世 功 德 故 ， 得 陀 罗 尼
guāng míng gù rù wú zhàng ài fó fǎ gù dà guāng pǔ zhào fǎ jiè gù
光 明 故 ， 入 无 障 碍 佛 法 故 ， 大 光 普 照 法 界 故 ，
jí wú guò shī jìng fǎ gù zhù guǎng dà zhì jìng jiè gù dé wú zhàng ài
集 无 过 失 净 法 故 ， 住 广 大 智 境 界 故 ， 得 无 障 碍

fǎ guāng gù
法光故。”

ěr shí zhū fó jí yǔ jīn gāngchuáng pú sà wú liàng zhì huì yǔ
尔时，诸佛即与金刚幢菩萨无量智慧，与
wú liú ài biàn yǔ fēn bié jù yì shàn fāng biàn yǔ wú ài fǎ guāng
无留碍辩，与分别句义善方便，与无碍法光
míng yǔ rú lái píng děng shēn yǔ wú liàng chā bié jìng yīn shēng yǔ
明，与如来平等身，与无量差别净音声，与
pú sà bù sī yì shànguān chāsān mèi yǔ bù kě jǔ huài yī qiè shàngēn
菩萨不思議善观察三昧，与不可沮坏一切善根
huí xiàng zhì yǔ guān chá yī qiè fǎ chéng jiù qiǎo fāng biàn yǔ yī qiè
回向智，与观察一切法成就巧方便，与一切
chù shuō yī qiè fǎ wú duàn biàn hé yǐ gù rù cǐ sān mèi shàngēn lì
处说一切法无断辩。何以故？入此三昧善根力
gù
故。

ěr shí zhū fó gè yǐ yòu shǒu mó jīn gāngchuáng pú sà dǐng
尔时，诸佛各以右手摩金刚幢菩萨顶。

jīn gāngchuáng pú sà dé mó dǐng yǐ jí cóng dìng qǐ gào zhū pú sà
金刚幢菩萨得摩顶已，即从定起，告诸菩萨
yán
言：

fó zǐ pú sà mó hē sà yǒu bù kě sī yì dà yuàn chōng
“佛子！菩萨摩诃萨有不可思议大愿充

mǎn fǎ jiè pǔ néng jiù hù yī qiè zhòng shēng suǒ wèi xiū xué qù
满法界，普能救护一切众生，所谓：修学去、
lái xiàn zài yī qiè fó huí xiàng fó zǐ pú sà mó hē sà huí xiàng
来、现在一切佛回向。佛子！菩萨摩诃萨回向
yǒu jǐ zhǒng fó zǐ pú sà mó hē sà huí xiàng yǒu shí zhǒng sān
有几种？佛子！菩萨摩诃萨回向有十种，三
shì zhū fó xiāngòng yǎn shuō hé děng wéi shí yī zhě jiù hù yī qiè
世诸佛咸共演说。何等为十？一者救护一切
zhòng shēng lí zhòng shēng xiāng huí xiàng èr zhě bú huài huí xiàng sān zhě
众生离众生相回向，二者不坏回向，三者
děng yī qiè zhū fó huí xiàng sì zhě zhì yī qiè chù huí xiàng wǔ zhě wú
等一切诸佛回向，四者至一切处回向，五者无
jìn gōng dé zàng huí xiàng liù zhě rù yī qiè píng děng shàngēn huí xiàng
尽功德藏回向，六者入一切平等善根回向，

qī zhěděng suí shùn yī qiè zhòngshēng huí xiàng bā zhězhēn rú xiàng huí
七者等随顺一切众生回向，八者真如相回
xiàng jiǔ zhě wú fù wú zhuó jiě tuō huí xiàng shí zhě rù fǎ jiè wú liàng
向，九者无缚无著解脱回向，十者入法界无量
huí xiàng fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà shí zhǒng huí xiàng guò qù
回向。佛子！是为菩萨摩诃萨十种回向，过去、
wèi lái xiàn zài zhū fó yǐ shuō dāng shuō jīn shuō
未来、现在诸佛，已说、当说、今说。

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà jiù hù yī qiè zhòng
“佛子！云何为菩萨摩诃萨救护一切众

shēng lí zhòngshēng xiàng huí xiàng
生离众生相回向？

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà xíng tán bō luó mì jìng shī bō
“佛子！此菩萨摩诃萨行檀波罗蜜，净尸波

luó mì xiū chàn tí bō luó mì qǐ jīng jìn bō luó mì rù chán bō
罗蜜，修羸提波罗蜜，起精进波罗蜜，入禅波

luó mì zhù bō rě bō luó mì dà cí dà bēi dà xǐ dà shě
罗蜜，住般若波罗蜜，大慈、大悲、大喜、大舍，

xiū rú shì děng wú liàngshàngēn xiū shàngēn shí zuò shì niànyán
修如是等无量善根。修善根时，作是念言：

yuàn cǐ shàngēn pǔ néng rǎo yì yī qiè zhòngshēng jiē shǐ qīng jìng
‘愿此善根普能饶益一切众生，皆使清净，

zhì yú jì jìng yǒng lí dì yù è guǐ chùshēng yán luó wángděng
至于究竟，永离地狱、饿鬼、畜生、阎罗王等

wú liàng kǔ nǎo pú sà mó hē sà zhòngshàngēn shí yǐ jǐ shàngēn
无量苦恼。’菩萨摩诃萨种善根时，以己善根

rú shì huí xiàng wǒ dāng wéi yī qiè zhòngshēng zuò shè lìng miǎn yī
如是回向：‘我当为一切众生作舍，令免一

qiè zhū kǔ shì gù wéi yī qiè zhòngshēng zuò hù xī lìng jiě tuō zhū fán
切诸苦事故；为一切众生作护，悉令解脱诸烦

nǎo gù wéi yī qiè zhòngshēng zuò guī jiē lìng dé lí zhū bù wèi gù
恼故；为一切众生作归，皆令得离诸怖畏故；

wéi yī qiè zhòngshēng zuò qù lìng dé zhì yú yī qiè zhì gù wéi yī qiè
为一切众生作趣，令得至于一切智故；为一切

zhòngshēng zuò ān lìng dé jì jìng ān wěn chù gù wéi yī qiè zhòngshēng
众生作安，令得究竟安隐处故；为一切众生

zuò míng lìng dé zhì guāng miè chī àn gù wéi yī qiè zhòngshēng zuò jù
作明，令得智光灭痴暗故；为一切众生作炬

pò bǐ yī qiè wú míng àn gù wèi yī qiè zhòngshēng zuò dēng lìng zhù
破彼一切无明闇故；为一切众 生作灯，令住
jiū jìng qīng jìng chù gù wèi yī qiè zhòngshēng zuò dǎo shī yǐn qí lìng rù
究竟清净处故；为一切众 生作导师，引其令入
zhēn shí fǎ gù wèi yī qiè zhòngshēng zuò dà dǎo shī yǔ qí wú ài dà
真实法故；为一切众 生作大导师，与其无碍大
zhì huì gù fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàn gēn rú shì huí
智慧故。’ 佛子！ 菩萨摩訶萨以诸善根如是回
xiàng píngděng ráo yì yī qiè zhòngshēng jiū jìng jiē lìng dé yī qiè
向，平等饶益一切众 生，究竟皆令得一切
zhì
智。

fó zǐ pú sà mó hē sà yú fēi qīn yǒu shǒu hù huí xiàng
“佛子！ 菩萨摩訶萨于非亲友守护回向，
yǔ qí qīn yǒu děng wú chā bié hé yǐ gù pú sà mó hē sà rù yī
与其亲友等无差别。何以故？ 菩萨摩訶萨入一
qiè fǎ píngděng xìng gù bù yú zhòngshēng ér qǐ yī niàn fēi qīn yǒu xiǎng
切法平等性故，不于众 生而起一念非亲友想。
shè yǒu zhòngshēng yú pú sà suǒ qǐ yuàn hài xīn pú sà yì yǐ cí yǎn
设有众 生于菩萨所起怨害心，菩萨亦以慈眼
shì zhī zhōng wú huì nù pǔ wèi zhòngshēng zuò shàn zhī shí yǎn shuō
视之，终无恚怒。普为众 生作善知识，演说
zhèng fǎ lìng qí xiū xí pì rú dà hǎi yī qiè zhòng dú bù néng biàn
正法，令其修习。譬如大海，一切众 毒不能变
huài pú sà yì ěr yī qiè yú méng wú yǒu zhì huì bù zhī ēn
坏。菩萨亦尔，一切愚蒙、无有智慧、不知恩
dé chēnhěn wán dú jiāomàn zì dà qí xīn máng gǔ bù shí
德、瞋狠¹³ 顽毒、憍慢自大、其心盲瞽、不识
shàn fǎ rú shì děng lèi zhū è zhòngshēng zhǒngzhǒng bī nǎo
善法……如是等类诸恶众 生，种种逼恼，
wú néng dòng luàn pì rú rì tiān zǐ chū xiàn shì jiān bù yǐ shēng máng
无能动乱。譬如日天子出现世间，不以生盲
bú jiàn gù yǐn ér bú xiàn yòu fù bù yǐ qián tà pó chéng ā xiū
不见故，隐而不现；又复不以乾闥婆城、阿修
luó shǒu yán fú tí shù chóngyán suì gǔ chén wù yānyún
罗手、阎浮提树、崇岩、邃谷、尘雾、烟云……

¹³ 大正藏：很

rú shì děng wù zhī suǒ fù zhàng gù yǐn ér bú xiàn yì fù bù yǐ shí
如是等物之所覆障故，隐而不现；亦复不以时
jié biàn gǎi gù yǐn ér bú xiàn pú sà mó hē sà yì fù rú shì yǒu
节变改故，隐而不现。菩萨摩诃萨亦复如是，有
dà fú dé qí xīn shēnguǎng zhèngniànguānchá wú yǒu tuì qū
大福德，其心深广，正念观察，无有退屈；
wèi yù jiū jìngōng dé zhì huì yú shàngshèng fǎ xīn shēng zhì yù fǎ
为欲究竟功德智慧，于上胜法心生志欲；法
guāng pǔ zhào jiàn yī qiè yì yú zhū fǎ mén zhì huì zì zài cháng
光普照，见一切义；于诸法门，智慧自在；常
wèi lì yì yī qiè zhòngshēng ér xiū shàn fǎ céng bú wù qǐ shězhòng
为利益一切众生而修善法，曾不误起舍众
shēng xīn bù yǐ zhòngshēng qí xìng bì è xié jiàn chēnzhuó nán
生心；不以众生其性弊恶、邪见、瞋浊、难
kě tiáo fú biàn jí qì shě bù xiū huíxiàng dàn yǐ pú sà dà yuàn
可调伏，便即弃舍，不修回向；但以菩萨大愿
jiǎ zhòu ér zì zhuāngyán jiù hù zhòngshēng héng wú tuì zhuǎn bù
甲冑而自庄严，救护众生，恒无退转；不
yǐ zhòngshēng bù zhī bào ēn tuì pú sà xíng shě pú tí dào bú yǐ
以众生不知报恩，退菩萨行，舍菩提道；不以
fán yú gòngtóng yī chù shě lí yī qiè rú shí shàngēn bù yǐ zhòng
凡愚共同一处，舍离一切如实善根；不以众
shēngshuò qǐ guò è nán kě rěnshòu ér yú bǐ suǒshēng pí yàn xīn
生数起过恶，难可忍受，而于彼所生疲厌心。
hé yǐ gù pì rú rì tiān zǐ bú dàn wèi yī shì gù chūxiàn shì jiān
何以故？譬如日天子，不但为一事故出现世间。
pú sà mó hē sà yì fù rú shì bú dàn wèi yī zhòngshēng gù xiū zhū
菩萨摩诃萨亦复如是，不但为一众生故，修诸
shàngēn huíxiàng ā nòuduōluó sānmiǎosān pú tí pǔ wèi jiù hù yī
善根，回向阿耨多罗三藐三菩提；普为救护一
qiè zhòngshēng gù ér xiū shàngēn huíxiàng ā nòuduōluó sānmiǎosān
切众生故而修善根，回向阿耨多罗三藐三
pú tí rú shì bú dàn wèi jìng yī fó chà gù bú dàn wèi xìn yī fó
菩提。如是，不但为净一佛刹故，不但为信一佛
gù bú dàn wèi jiàn yī fó gù bú dàn wèi liǎo yī fǎ gù qǐ dà zhì
故，不但为见一佛故，不但为了一法故，起大智
yuàn huíxiàng ā nòuduōluó sānmiǎosān pú tí wèi pǔ jìng yī qiè fó
愿，回向阿耨多罗三藐三菩提；为普净一切佛

chà gù pǔ xìn yī qiè zhū fó gù pǔ chéng shì gòngyǎng yī qiè zhū fó
刹故，普信一切诸佛故，普承事供养一切诸佛
gù pǔ jiě yī qiè fó fǎ gù fā qǐ dà yuàn xiū zhū shàngēn huí
故，普解一切佛法故，发起大愿，修诸善根，回
xiàng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
向阿耨多罗三藐三菩提。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū fó fǎ ér wéi suǒ yuán
“佛子！菩萨摩诃萨以诸佛法而为所缘，

qǐ guǎng dà xīn bú tuì zhuǎn xīn wú liàng jié zhōng xiū jí xī yǒu nán
起广大心、不退转心，无量劫中修集希有难
dé xīn bǎo yǔ yī qiè zhū fó xī jiē píngděng pú sà rú shì guān zhū
得心宝，与一切诸佛悉皆平等。菩萨如是观诸

shàngēn xìn xīn qīngjìng dà bēi jiān gù yǐ shèns hēn xīn huān xǐ
善根，信心清净，大悲坚固，以甚深心、欢喜

xīn qīngjìng xīn zuì shèng xīn róuruǎn xīn cí bēi xīn lián mǐn
心、清净心，最胜心、柔软心、慈悲心、怜愍

xīn shè hù xīn lì yì xīn ān lè xīn pǔ wèi zhòng shēng zhēn shí
心、摄护心、利益心、安乐心，普为众生真实

huí xiàng fēi dàn kǒu yán fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn
回向，非但口言。佛子！菩萨摩诃萨以诸善根

huí xiàng zhī shí zuò shì niàn yán yǐ wǒ shàngēn yuàn yī qiè qù
回向之时，作是念言：‘以我善根，愿一切趣

shēng yī qiè zhòng shēng jiē dé qīngjìng gōng dé yuán mǎn bù kě
生、一切众生，皆得清净；功德圆满，不可

jǔ huài wú yǒu qióng jìn cháng dé zūn zhòng zhèng niàn bú wàng
沮坏，无有穷尽；常得尊重，正念不忘；

huò jué dìng huì jù wú liàng zhì shēn kǒu yì yè yī qiè gōng
获决定慧，具无量智；身、口、意业，一切功

dé yuán mǎn zhuāng yán yòu zuò shì niàn yǐ cǐ shàngēn
德，圆满庄严。’又作是念：‘以此善根，

lìng yī qiè zhòng shēng chéng shì gòngyǎng yī qiè zhū fó wú kōng guò zhě
令一切众生承事供养一切诸佛，无空过者；

yú zhū fó suǒ jìng xìn bú huài tīng wén zhèng fǎ duàn zhū yí huò
于诸佛所，净信不坏；听闻正法，断诸疑惑，

yì chí bú wàng rú shuō xiū xíng yú rú lái suǒ qǐ gōngjìng xīn
忆持不忘，如说修行；于如来所，起恭敬心，

shēn yè qīngjìng ān zhù wú liàng guǎng dà shàngēn yǒng lí pín qióng
身业清净，安住无量广大善根；永离贫穷，

qī cái mǎn zú yú zhū fó suǒ cháng suí xiū xué chéng jiù wú liàng
七财满足；于诸佛所，常随修学，成就无量
shèng miào shàn gēn píngděng wù jiě zhù yī qiè zhì yǐ wú ài yǎnděng
胜妙善根，平等悟解，住一切智，以无碍眼等
shì zhòngshēng zhòngxiàngyánshēn wú yǒudiànquē yán yīn jìng miào
视众生；众相严身，无有玷缺；言音净妙，
gōng dé yuánmǎn zhū gēntiáo fú shí lì chéng jiù shàn xīn mǎn zú
功德圆满，诸根调伏，十力成就，善心满足，
wú suǒ yī zhù lìng yī qiè zhòngshēng pǔ dé fó lè dé wú liàng zhù
无所依住。令一切众生普得佛乐，得无量住，
zhù fó suǒ zhù
住佛所住。’

fó zǐ pú sà mó hē sà jiàn zhū zhòngshēng zào zuò è yè
“佛子！菩萨摩诃萨见诸众生，造作恶业，
shòu zhū zhòng kǔ yǐ shì zhàng gù bú jiàn fó bù wén fǎ bù shí
受诸重苦；以是障故，不见佛，不闻法，不识
sēng biàn zuò shì niàn wǒ dāng yú bǐ zhū è dào zhōng dài zhū
僧。便作是念：‘我当于彼诸恶道中，代诸
zhòngshēng shòu zhòng zhòng kǔ lìng qí jiě tuō’ pú sà rú shì shòu
众生受种种苦，令其解脱。’菩萨如是受
kǔ dú shí zhuǎngèng jīng qín bù shě bú bì bù jīng bú bù
苦毒时，转更精勤，不舍、不避、不惊、不怖、
bú tuì bú qiè wú yǒu pí yàn hé yǐ gù rú qí suǒ yuàn jué
不退、不怯，无有疲厌。何以故？如其所愿，决
yù hè fù yī qiè zhòngshēng lìng jiě tuō gù pú sà ěr shí zuò shì niàn
欲荷负一切众生，令解脱故。菩萨尔时作是念
yán yī qiè zhòngshēng zài shēng lǎo bìng sǐ zhū kǔ nǎn chù suí yè
言：‘一切众生在生老病死诸苦难处，随业
liú zhuǎn xié jiàn wú zhì sàng zhū shàn fǎ wǒ yīng jiù zhī lìng dé
流转，邪见无智，丧诸善法，我应救之，令得
chū lí yòu zhū zhòngshēng ài wǎng suǒ chán chī gài suǒ fù rǎn
出离。’又诸众生爱网所缠，痴盖所覆，染
zhuó zhū yǒu suí zhú bù shě rù kǔ lóng jiàn zuò mó yè xíng fú zhì
著诸有，随逐不舍，入苦笼槛，作魔业行，福智
dōu jìn cháng huái yí huò bú jiàn ān wēn chù bù zhī chū lí dào
都尽，常怀疑惑，不见安隐处，不知出离道，
zài yú shēng sǐ lún zhuǎn bù xī zhū kǔ yū ní héng suǒ mò nì pú sà
在于生死轮转不息，诸苦淤泥恒所没溺。菩萨

jiàn yǐ qǐ dà bēi xīn dà ráo yì xīn yù lìng zhòngshēng xī dé jiě
见已，起大悲心、大饶益心，欲令众生悉得解
tuō yī yī qiè shàngēn huí xiàng yǐ guǎng dà xīn huí xiàng rú sān
脱，以一切善根回向，以广大心回向，如三
shì pú sà suǒ xiū huí xiàng rú dà huí xiàng jīng suǒ shuō huí xiàng yuàn
世菩萨所修回向，如大回向经所说回向，愿
zhū zhòngshēng pǔ dé qīng jìng jiū jìng chéng jiù yī qiè zhǒng zhì fù zuò
诸众生普得清净，究竟成就一切种智。复作
shì niàn wǒ suǒ xiū xíng yù lìng zhòngshēng jiē xī dé chéng wú shàng
是念：‘我所修行，欲令众生皆悉得成无上
zhì wáng bú wèi zì shēn ér qiú jiě tuō dàn wèi jiù jì yī qiè zhòng
智王，不为自身而求解脱，但为救济一切众
shēng lìng qí xián dé yī qiè zhì xīn dù shēng sǐ liú jiě tuō zhòng
生，令其咸得一切智心，度生死流，解脱众
kǔ fù zuò shì niàn wǒ dāng pǔ wèi yī qiè zhòngshēng bèi shòu
苦。’复作是念：‘我当普为一切众生备受
zhòng kǔ lìng qí dé chū wú liàngshēng sǐ zhòng kǔ dà hè wǒ dāng pǔ
众苦，令其得出无量生死众苦大壑。我当普
wèi yī qiè zhòngshēng yú yī qiè shì jiè yī qiè è qù zhōng jìn wèi
为一切众生，于一切世界一切恶趣中，尽未
lái jié shòu yī qiè kǔ rán cháng wèi zhòngshēng qín xiū shàngēn hé
来劫，受一切苦，然常为众生勤修善根。何
yǐ gù wǒ nìng dú shòu rú shì zhòng kǔ bú lìng zhòngshēng duò yú dì
以故？我宁独受如是众苦，不令众生堕于地
yù wǒ dāng yú bǐ dì yù chùshēng yán luó wángděng xiǎnnàn zhī
狱。我当于彼地狱、畜生、阎罗王等险难之
chù yǐ shēnwéi zhì jiù shú yī qiè è dào zhòngshēng lìng dé jiě tuō
处，以身为质，救赎一切恶道众生，令得解脱。’

fù zuò shì niàn wǒ yuàn bǎo hù yī qiè zhòngshēng zhōng bú qì shě
复作是念：‘我愿保护一切众生终不弃舍，
suǒ yán chéng shí wú yǒu xū wàng hé yǐ gù wǒ wèi jiù dù yī qiè
所言诚实，无有虚妄。何以故？我为救度一切
zhòngshēng fā pú tí xīn bú wèi zì shēn qiú wú shàng dào yì bú wèi
众生发菩提心，不为自身求无上道，亦不为
qiú wǔ yù jìng jiè jí sān yǒu zhōng zhǒng zhǒng lè gù xiū pú tí xíng hé
求五欲境界及三有中种种乐故修菩提行。何
yǐ gù shì jiān zhī lè wú fēi shì kǔ zhòng mó jìng jiè yú rén suǒ tān
以故？世间之乐无非是苦。众魔境界，愚人所贪，

zhū fó suǒ hē yī qiè kǔ huàn yīn zhī ér qǐ dì yù è guǐ jí yǐ
诸佛所诃，一切苦患因之而起；地狱、饿鬼及以
chùshēng yán luó wáng chù fèn huì dòu sòng gèng xiāng huǐ rǔ rú
畜生、阎罗王处，忿恚斗讼，更相毁辱。如
shì zhū è jiē yīn tān zhuó wǔ yù suǒ zhì dān zhuó wǔ yù yuǎn lí
是诸恶，皆因贪著五欲所致。耽著五欲，远离
zhū fó zhàng ài shēng tiān hé kuàng dé yú ā nòu duō luó sān miǎo sān
诸佛，障碍生天，何况得于阿耨多罗三藐三
pú tí pú sà rú shì guān zhū shì jiān tān shǎo yù wèi shòu wú liàng
菩提！’ 菩萨如是观诸世间贪少欲味受无量
kǔ zhōng bú wèi bǐ wǔ yù lè gù qiú wú shàng pú tí xiū pú sà
苦，终不为彼五欲乐故，求无上菩提，修菩萨
xíng dàn wèi ān lè yī qiè zhòng shēng fā xīn xiū xí chéng mǎn dà
行；但为安乐一切众生，发心修习，成满大
yuàn duàn jié zhòng shēng zhū kǔ juàn suǒ lìng dé jiě tuō
愿，断截众生诸苦羂索，令得解脱。

fó zǐ pú sà mó hē sà fù zuò shì niàn wǒ dāng yǐ
“佛子！菩萨摩诃萨复作是念：‘我当以
shàngēn rú shì huí xiàng lìng yī qiè zhòng shēng dé jiū jìng lè lì yì
善根如是回向，令一切众生得究竟乐、利益
lè bú shòu lè jì jìng lè wú yī lè wú dòng lè wú liàng
乐、不受乐、寂静乐、无依乐、无动乐、无量
lè bù shě bú tuì lè bú miè lè yī qiè zhì lè fù zuò shì
乐、不舍不退乐、不灭乐、一切智乐。’ 复作是
niàn wǒ dāng yǔ yī qiè zhòng shēng zuò tiáo yù shī zuò zhǔ bīng chén
念：‘我当与一切众生作调御师，作主兵臣，
zhí dà zhì jù shì ān wēn dào lìng lí xiǎn nán yǐ shàn fāng biàn bǐ
执大智炬，示安隐道，令离险难，以善方便俾
zhī shí yì yòu yú shēng sǐ hǎi zuò yī qiè zhì shàn qiǎo chuán shī
14 知实义；又于生死海，作一切智善巧船师，
dù zhū zhòng shēng shǐ dào bǐ àn fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ
度诸众生，使到彼岸。’ 佛子！菩萨摩诃萨以
zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi suí yí jiù hù yī qiè zhòng
诸善根如是回向，所谓：‘随宜救护一切众
shēng lìng chū shēng sǐ chéng shì gòng yǎng yī qiè zhū fó dé wú zhàng
生，令出生死，承事供养一切诸佛，得无障

14 大正藏：徧

ài yī qiè zhì zhì shě lí zhòng mó yuǎn è zhī shí qīn jìn yī qiè
碍一切智智，舍离众魔，远恶知识，亲近一切
pú sà shàn yǒu miè zhū guò zuì chéng jiù jìng yè jù zú pú sà guǎng
菩萨善友，灭诸过罪，成就净业，具足菩萨广
dà xíng yuàn wú liàng shàngēn
大行愿、无量善根。’

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn zhèng huí xiàng yǐ
“佛子！菩萨摩诃萨以诸善根正回向已，
zuò rú shì niàn bù yǐ sì tiān xià zhòng shēng duō gù duō rì chū xiàn
作如是念：‘不以四天下众生多故，多日出现；
dàn yī rì chū xī néng pǔ zhào yī qiè zhòng shēng yòu zhū zhòng shēng
但一日出，悉能普照一切众生。又，诸众生
bù yǐ zì shēng guāng míng gù zhī yǒu zhòu yè yóu xíng guān chá xīng
不以自身光明故，知有昼夜，游行观察，兴
zào zhū yè jīe yóu rì tiān zǐ chū chéng bàn sī shì rán bǐ rì lún
造诸业；皆由日天子出，成办斯事，然彼日轮
dàn yī wú èr pú sà mó hē sà yì fù rú shì xiū jí shàngēn huí
但一无二。’菩萨摩诃萨亦复如是，修集善根回
xiàng zhī shí zuò shì niàn yán bǐ zhū zhòng shēng bù néng zì jiù
向之时，作是念言：‘彼诸众生不能自救，
hé néng jiù tā wéi wǒ yī rén zhì dú wú lǚ xiū jí shàngēn rú shì
何能救他？唯我一人，志独无侣，修集善根如是
huí xiàng suǒ wèi wèi yù guǎng dù yī qiè zhòng shēng gù pǔ zhào yī
回向。所谓：为欲广度一切众生故，普照一
qiè zhòng shēng gù shì dǎo yī qiè zhòng shēng gù kāi wù yī qiè zhòng
切众生故，示导一切众生故，开悟一切众
shēng gù gù fù yī qiè zhòng shēng gù shè shòu yī qiè zhòng shēng gù
生故，顾复一切众生故，摄受一切众生故，
chéng jiù yī qiè zhòng shēng gù lìng yī qiè zhòng shēng huān xǐ gù lìng
成就一切众生故，令一切众生欢喜故，令
yī qiè zhòng shēng yuè lè gù lìng yī qiè zhòng shēng duàn yí gù fó
一切众生悦乐故，令一切众生断疑故。’佛
zǐ pú sà mó hē sà fù zuò shì niàn wǒ yīng rú rì pǔ zhào yī
子！菩萨摩诃萨复作是念：‘我应如日，普照一
qiè bù qiú ēn bào zhòng shēng yǒu è xī néng róng shòu zhōng bù
切，不求恩报。众生有恶，悉能容受，终不
yǐ cǐ ér shě shì yuàn bù yǐ yī zhòng shēng è gù shě yī qiè zhòng
以此而舍誓愿；不以一众生恶故，舍一切众

shēng dàn qín xiū xí shàngēn huí xiàng pǔ lìng zhòngshēng jiē dé ān lè
生。但勤修习善根回向，普令众生皆得安乐；

shàngēn suī shǎo pǔ shè zhòngshēng yǐ huān xǐ xīn guǎng dà huí xiàng
善根虽少，普摄众生，以欢喜心广大回向。

ruò yǒu shàngēn bú yù ráo yì yī qiè zhòngshēng bù míng huí xiàng
若有善根，不欲饶益一切众生，不名回向；

suí yī shàngēn pǔ yǐ zhòngshēng ér wéi suǒ yuán nǎi míng huí xiàng
随一善根，普以众生而为所缘，乃名回向。

ān zhì zhòngshēng yú wú suǒ zhuó fǎ xìng huí xiàng jiàn zhòngshēng zì xìng
安置众生于无所著法性回向，见众生自性

bú dòng bù zhuǎn huí xiàng yú huí xiàng wú suǒ yī wú suǒ qǔ huí xiàng
不动不转回向，于回向无所依无所取回向，

bù qǔ shàngēn xiàng huí xiàng bù fēn bié yè bào tǐ xìng huí xiàng bù
不取善根相回向，不分别业报体性回向，不

zhuó wǔ yùn xiàng huí xiàng bú huài wǔ yùn xiàng huí xiàng bù qǔ yè huí
著五蕴相回向，不坏五蕴相回向，不取业回

xiàng bù qiú bào huí xiàng bù rǎn zhuó yīn yuán huí xiàng bù fēn bié
向，不求报回向，不染著因缘回向，不分别

yīn yuán suǒ qǐ huí xiàng bù zhuó míng chēng huí xiàng bù zhuó chù suǒ huí
因缘所起回向，不著名称回向，不著处所回

xiàng bù zhuó xū wàng fǎ huí xiàng bù zhuó zhòngshēng xiàng shì jiè
向，不著虚妄法回向，不著众生相、世界

xiàng xīn yì xiàng huí xiàng bù qǐ xīn diān dǎo xiǎng diān dǎo jiàn
相、心意相回向，不起心颠倒、想颠倒、见

diān dǎo huí xiàng bù zhuó yǔ yán dào huí xiàng guān yī qiè fǎ zhēn shí
颠倒回向，不著语言道回向，观一切法真实

xìng huí xiàng guān yī qiè zhòngshēng píng děng xiàng huí xiàng yǐ fǎ jiè
性回向，观一切众生平等相回向，以法界

yìn yìn zhū shàngēn huí xiàng guān zhū fǎ lí tān yù huí xiàng jiě yī qiè
印印诸善根回向，观诸法离贪欲回向。解一切

fǎ wú zhòng zhí shàngēn yì rú shì guān zhū fǎ wú èr wú shēng
法无，种植善根亦如是；观诸法无二、无生、

wú miè huí xiàng yì rú shì yǐ rú shì děng shàngēn huí xiàng xiū xíng
无灭，回向亦如是。以如是等善根回向，修行

qīng jìng duì zhì zhī fǎ suǒ yǒu shàngēn jiē xī suí shùn chū shì jiān fǎ bú
清净对治之法，所有善根皆悉随顺出世间法。不

zuò èr xiàng fēi jí yè xiū xí yī qiè zhì fēi lí yè huí xiàng yī qiè
作二相，非即业修习一切智，非离业回向一切

zhì yī qiè zhì fēi jí shì yè rán bù lí yè dé yī qiè zhì yǐ yè
智，一切智非即是业，然不离业得一切智。以业
rú guāngyǐngqīngjìng gù bào yì rú guāngyǐngqīngjìng bào rú guāngyǐng
如光影清净故，报亦如光影清净；报如光影
qīngjìng gù yī qiè zhì zhì yì rú guāngyǐngqīngjìng lí wǒ wǒ suǒ
清净故，一切智智亦如光影清净。离我、我所
yī qiè dòngluàn sī wéi fēn bié rú shì liǎo zhī yǐ zhū shàn gēn fāng biàn
一切动乱思惟分别，如是了知，以诸善根方便
huí xiàng
回向。’

pú sà rú shì huí xiàng zhī shí dù tuō zhòng shēng cháng wú
“菩萨如是回向之时，度脱众生，常无
xiū xī bú zhù fǎ xiàng suī zhī zhū fǎ wú yè wú bào shàn néng chū
休息，不住法相；虽知诸法无业无报，善能出
shēng yī qiè yè bào ér wú wéi zhēng rú shì fāng biàn shàn xiū huí xiàng
生一切业报而无违诤，如是方便善修回向。

pú sà mó hē sà rú shì huí xiàng shí lí yī qiè guò zhū fó suǒ zàn
菩萨摩诃萨如是回向时，离一切过，诸佛所赞。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì yī jiù hù yī qiè zhòng shēng lí
佛子！是为菩萨摩诃萨第一救护一切众生离
zhòng shēng xiàng huí xiàng
众生相回向。”

ěr shí jīn gāng chuáng pú sà guān chá shí fāng yī qiè zhòng huì
尔时，金刚幢菩萨，观察十方一切众会
jì yú fǎ jiè rù shēn jù yì yǐ wú liàng xīn xiū xí shèng xíng dà
暨于法界，入深句义，以无量心修习胜行，大
bēi pǔ fù yī qiè zhòng shēng bú duàn sān shì zhū rú lái zhǒng rù yī
悲普覆一切众生，不断三世诸如来种，入一
qiè fó gōng dé fǎ zàng chū shēng yī qiè zhū fó fǎ shēn shàn néng fēn
切佛功德法藏，出生一切诸佛法身，善能分
bié zhū zhòng shēng xīn zhī qí suǒ zhòng shàn gēn chéng shú zhù yú fǎ
别诸众生心，知其所种善根成熟，住于法
shēn ér wéi shì xiàn qīng jìng sè shēn chéng fó shén lì jí shuō sòng
身而为示现清净色身；承佛神力，即说颂

yán
言：

bù sī yì jié xiū xíng dào jīng jìn jiān gù xīn wú ài
不思議劫修行道 精进坚固心无碍

wèi yù ráo yì qún shēng lèi
为欲饶益群生类

tiáo yù shì jiān wú dēng rén
调御世间无等人

fā xīn pǔ jiù zhū hán shí
发心普救诸含识

yǒng měng jīng jìn lì jù zú
勇猛精进力具足

pǔ jiù yī qiè zhū qún shēng
普救一切诸群生

xīn shàn ān zhù wú yǔ dēng
心善安住无与等

rú shì wèi wù qín xiū xíng
如是为物勤修行

bú wèi zì shēn qiú kuài lè
不为自身求快乐

rú shì fā qǐ dà bēi xīn
如是发起大悲心

shí fāng yī qiè zhū shì jiè
十方一切诸世界

wèi jiù bǐ gù shàn zhù xīn
为救彼故善住心

xiū xíng bù shī dà xīn yuè
修行布施大欣悦

yǒng měng jīng jìn xīn bú dòng
勇猛精进心不动

qí xīn guǎng dà wú biān jì
其心广大无边际

chándìngshènsēnhéngzhàoliǎo
禅定甚深恒照了

shí fāng yī qiè shì jiè zhōng
十方一切世界中

rú shì gōng dé jiē huí xiàng
如是功德皆回向

dà shì qín xiū zhū shàn yè
大士勤修诸善业

rú shì xī yǐ yì zhòng shēng
如是悉以益众生

cháng qiú zhū fó gōng dé fǎ
常求诸佛功德法

xiū zhì qí yì shèn míng jié
修治其意甚明洁

bǐ néng shàn rù huí xiàng zàng
彼能善入回向藏

zhì huì cōng dá yì qīng jìng
智慧聪达意清净

qí xīn kān rěn bù qīng dòng
其心堪忍不倾动

yì cháng qīng jìng dà huān yuè
意常清净大欢悦

pì rú dà dì pǔ róng shòu
譬如大地普容受

dàn yù jiù hù zhū zhòng shēng
但欲救护诸众生

jí dé rù yú wú ài dì
疾得入于无碍地

suǒ yǒu zhòng shēng jiē shè shòu
所有众生皆摄受

rú shì xiū xué zhū huí xiàng
如是修学诸回向

hù chí jìng jiè wú suǒ fàn
护持净戒无所犯

huí xiàng rú lái yī qiè zhì
回向如来一切智

rěn lì ān zhù bù qīng dòng
忍力安住不倾动

zhì huì wēi miào nán sī yì
智慧微妙难思议

jù zú xiū zhì qīng jìng xíng
具足修治清净行

wèi yù ān lè zhū hán shí
为欲安乐诸含识

wú liàng wú biān bù kě shǔ
无量无边不可数

lìng zhù nán sī wú shàng zhì
令住难思无上智

pǔ wèi yī qiè zhòngshēng gù
普为一切众生故

rú shì céng wú yàn tuì xīn
如是曾无厌退心

bù qiú sè shēng xiāng yǔ wèi
不求色声香与味

dàn wèi jiù dù zhū qún shēng
但为救度诸群生

zhì huì qīng jìng rú xū kōng
智慧清净如虚空

rú fó suǒ xíng zhū xíng fǎ
如佛所行诸行法

dà shì yóu xíng zhū shì jiè
大士游行诸世界

pǔ shǐ yī qiè jiē huān xǐ
普使一切皆欢喜

chú miè yī qiè zhū xīn dú
除灭一切诸心毒

bú wèi zì jǐ qiú ān lè
不为自己求安乐

cǐ rén huí xiàng dé jiū jìng
此人回向得究竟

sān shì rú lái suǒ fù zhǔ
三世如来所付嘱

wèi céng rǎn zhuó yú zhū sè
未曾染著于诸色

qí xīn yǒng chū yú sān yǒu
其心永出于三有

fó suǒ zhī jiàn zhū zhòngshēng
佛所知见诸众生

shì yuàn jiē lìng dé jiě tuō
誓愿皆令得解脱

qí xīn niàn niàn héng ān zhù
其心念念恒安住

lí chī zhèng niàn cháng jì rán
离痴正念常寂然

bǐ zhū pú sà chǔ yú shì
彼诸菩萨处于世

bù sī yì jié chǔ dì yù
不思議劫处地狱

yǒngměng jué dìng cháng huí xiàng
勇猛决定常回向

yì bù xī qiú zhū miào chù
亦不希求诸妙触

cháng qiú wú shàng zuì shèng zhì
常求无上最胜智

xiū xí wú biān dà shì xíng
修习无边大士行

bǐ rén rú shì cháng xiū xué
彼人如是常修学

xī néng ān wěn zhū qún shēng
悉能安隐诸群生

xiū pú sà xíng wú yàn zú
修菩萨行无厌足

sī wéi xiū xí zuì shàng zhì
思惟修习最上智

dàn yuàn zhòngshēng dé lí kǔ
但愿众生得离苦

xīn cháng qīng jìng lí zhòng dú
心常清净离众毒

zhù yú wú shàng dà fǎ chéng
住于无上大法城

shòu xiǎng xíng shí yì rú shì
受想行识亦如是

suǒ yǒu gōng dé jìn huí xiàng
所有功德尽回向

jìn jiē shè qǔ wú yǒu yú
尽皆摄取无有余

wèi bǐ xiū xíng dà huān xǐ
为彼修行大欢喜

zhì huì guǎng dà wú yǔ děng
智慧广大无与等

yī qiè zhū yè jiē qīng jìng
一切诸业皆清净

bù zhuó nèi wài yī qiè fǎ
不著内外一切法

rú fēng wú ài xíng yú kōng dà shì yòng xīn yì fù rán
如风无碍行于空 大士用心亦复然
suǒ yǒu shēn yè jiē qīng jìng yī qiè yǔ yán wú guò shī
所有身业皆清净 一切语言无过失
xīn cháng guī xiàng yú rú lái néng lìng zhū fó xī huān xǐ
心常归向于如来 能令诸佛悉欢喜
shí fāng wú liàng zhū guó tǔ suǒ yǒu fó chù jiē wǎng yì
十方无量诸国土 所有佛处皆往诣
yú zhōng dǔ jiàn dà bēi zūn mǐ bù gōng jìng ér zhān fèng
于中睹见大悲尊 靡不恭敬而瞻奉
xīn cháng qīng jìng lí zhū shī pǔ rù shì jiān wú suǒ wèi
心常清净离诸失 普入世间无所畏
yǐ zhù rú lái wú shàng dào fù wèi sān yǒu dà fǎ chí
已住如来无上道 复为三有大法池
jīng qín guān chá yī qiè fǎ suí shùn sī wéi yǒu fēi yǒu
精勤观察一切法 随顺思惟有非有
rú shì qù yú zhēn shí lǐ dé rù shèn shēn wú zhēng chù
如是趣于真实理 得入甚深无诤处
yǐ cǐ xiū chéng jiān gù dào yī qiè zhòng shēng mò néng huài
以此修成坚固道 一切众生莫能坏
shàn néng liǎo dá zhū fǎ xìng pǔ yú sān shì wú suǒ zhuó
善能了达诸法性 普于三世无所著
rú shì huí xiàng dào bǐ àn pǔ shǐ qún shēng lí zhòng gòu
如是回向到彼岸 普使群生离众垢
yǒng lí yī qiè zhū suǒ yī dé rù jiū jìng wú yī chù
永离一切诸所依 得入究竟无依处
yī qiè zhòng shēng yǔ yán dào suí qí zhǒng lèi gè chà bié
一切众生语言道 随其种类各差别
pú sà xī néng fēn bié shuō ér xīn wú zhuó wú suǒ ài
菩萨悉能分别说 而心无著无所碍
pú sà rú shì xiū huí xiàng gōng dé fāng biàn bù kě shuō
菩萨如是修回向 功德方便不可说
néng lìng shí fāng shì jiè zhōng yī qiè zhū fó jiē chēng tàn
能令十方世界中 一切诸佛皆称叹

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sānmǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎshān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎhòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎诃.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiānshàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎngxuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔzàn
举字母赞

(一遍)

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

又 ◎創琤衝初抄 釵鴟嗔獬謀攙搗又

娑 二 ◎思思蘇蘇思思西西思西思思娑

多 合 ○當登東都刀 驢低顛單 顛 耽兜多

壤 ●穰仍茸如饒 徠而仁然任髻柔壤

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

四十二字妙陀羅字字包含義理多

婆功德大法界沐恩波

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

南無華嚴海會佛菩薩 三稱

壤—多—娑—又

梵韻滿娑

唱

壤—多—娑—又

字

25. 叉 ^{chao} 創 琤 衝 初 抄 釵 鴟 嗔 獬 謀 攙

搗 叉 唱 叉 字 時 普 願 法 界 眾 生 入 般 若

波 羅 蜜 門

26. **saodao 娑多** (二合) **si dang 思當 . si deng 思登 . su dong 蘇東 . su du si 蘇都 . 思**

dao si dai si di 刀 . si din 思黧 . si dan 西低 . si din 西顛 . si dan 思單 . si dan 西顛 . si dou 思耽 . si dou 思兜 .

saodao 娑多 唱 saodao 娑多字时 . pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng 普愿法界众生 . rù bō rě 入般若

bō luó mì mén 波罗蜜门 .

27. **rao 壤** **rangrengrong 穰 仍 茸 如 饒 徠 而 仁 然 任 髯 柔 壤**

chàng rao 唱 壤字时 . pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng 普愿法界众生 . rù bō rě bō luó mì 入般若波罗蜜

mén 门

sì shí èr zì miào tuó luó 四十二字妙陀罗 . zì zì bāohán yì lǐ duō 字字包含义理多 . chao 叉 .

saodao 娑多 . rao 壤 . fàn yùn mǎn suō pó 梵韵满娑婆 . gōng dé dà 功德大 . fǎ jiè mù ēn bō 法界沐恩波 .

sì shēng jiǔ yǒu 四生九有 . tóng dēng huā zàng xuán mén 同登华藏玄门 . bā nǎn sān tú 八难三途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi 共入毗卢性海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà 南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

huí xiàng jì 回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé 愿以此功德 pǔ jí yú yī qiè 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng 我等与 众生 jiē gòng chéng fó dào 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí sì
大方广佛华严经卷第二十四

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí huíxiàng pǐn dì èr shí wǔ zhī èr
十回向品第二十五之二

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà bú huài huíxiàng
“佛子！云何为菩萨摩诃萨不坏回向？”

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yú qù lái jīn zhū rú lái
“佛子！此菩萨摩诃萨于去、来、今诸如来

suǒ dé bú huài xìn xī néng chéng shì yī qiè fó gù yú zhū pú sà
所得不坏信，悉能承事一切佛故；于诸菩萨，

nǎi zhì chū fā yī niàn zhī xīn qiú yī qiè zhì dé bú huài xìn shì xiū yī
乃至初发一念之心求一切智，得不坏信，誓修一

qiè pú sà shàngēn wú pí yàn gù yú yī qiè fó fǎ dé bú huài xìn fā
切菩萨善根无疲厌故；于一切佛法得不坏信，发

shēn zhì yào gù yú yī qiè fó jiào dé bú huài xìn shǒu hù zhù chí gù
深志乐故；于一切佛教得不坏信，守护住持故；

yú yī qiè zhòngshēng dé bú huài xìn cí yǎnděngguān shàngēn huíxiàng
于一切众生得不坏信，慈眼等观，善根回向，

pǔ lì yì gù yú yī qiè bái jìng fǎ dé bú huài xìn pǔ jí wú biān zhū
普利益故；于一切白净法得不坏信，普集无边诸

shàngēn gù yú yī qiè pú sà huíxiàng dào dé bú huài xìn mǎn zú shū
善根故；于一切菩萨回向道得不坏信，满足殊

shèng zhū yù jiě gù yú yī qiè pú sà fǎ shī dé bú huài xìn yú zhū
胜诸欲解故；于一切菩萨法师得不坏信，于诸

pú sà qǐ fó xiǎng gù yú yī qiè fó zì zài shéntōng dé bú huài xìn
菩萨起佛想故；于一切佛自在神通得不坏信，

shēn xìn zhū fó nán sī yì gù yú yī qiè pú sà shànqiǎofāngbiànxíng dé
深信诸佛难思议故；于一切菩萨善巧方便行得

bú huài xìn shè qǔ zhǒngzhǒng wú liàng wú shù xíng jìng jiè gù
不坏信，摄取种种无量无数行境界故。

fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì ān zhù bú huài xìn shí
“佛子！菩萨摩诃萨如是安住不坏信时，

yú fó pú sà shēngwén dú jué ruò zhū fó jiào ruò zhūzhòng
于佛、菩萨、声闻、独觉，若诸佛教，若诸众
shēng rú shì děngzhǒngzhǒngjìng jiè zhōng zhòngzhūshàngēn wú liàng wú
生，如是等种种境界中，种诸善根无量无
biān lìng pú tí xīn zhuǎngèngzēngzhǎng cí bēiguǎng dà píngděng
边，令菩提心转更增长；慈悲广大，平等
guānchá suí shùn xiū xuézhū fó suǒ zuò shè qǔ yī qiè qīngjìngshàngēn
观察，随顺修学诸佛所作，摄取一切清净善根；
rù zhēn shí yì jí fú dé xíng xíng dà huì shī xiū zhūgōng dé děng
入真实义，集福德行，行大惠施，修诸功德，等
guānsān shì pú sà mó hē sà yǐ rú shì děngshàngēngōng dé huíxiàng
观三世。菩萨摩诃萨以如是等善根功德，回向
yī qiè zhì yuànchángjiànzhū fó qīn jìn shànyǒu yǔ zhū pú sà
一切智：‘愿常见诸佛，亲近善友，与诸菩萨
tónggòng zhǐ zhù niàn yī qiè zhì xīn wú zànshě shòu chí fó jiào
同共止住；念一切智，心无暂舍；受持佛教，
qín jiā shǒu hù jiàohuàchéngshú yī qiè zhòngshēng xīn cháng huíxiàng
勤加守护；教化成熟一切众生，心常回向
chū shì zhī dào gòngyǎngzhān shì yī qiè fǎ shī jiě liǎozhū fǎ yì
出世之道，供养瞻侍一切法师；解了诸法，忆
chí bú wàng xiū xíng dà yuàn xī shǐ mǎn zú pú sà rú shì jī
持不忘；修行大愿，悉使满足。’ 菩萨如是积
jí shàngēn chéng jiù shàngēn zēngzhǎngshàngēn sī wéishàngēn
集善根，成就善根，增长善根，思惟善根，
xì niànshàngēn fēn bié shàngēn ài yàoshàngēn xiū xí shàngēn
系念善根，分别善根，爱乐善根，修习善根，
ān zhùshàngēn
安住善根。

pú sà mó hē sà rú shì jī jí zhūshàngēn yǐ yǐ cǐ shàn
“菩萨摩诃萨如是积集诸善根已，以此善

gēnsuǒ dé yī guǒ xiū pú sà xíng yú niànniànzhōngjiàn wú liàng fó rú
根所得依果修菩萨行，于念念中见无量佛，如
qí suǒyìng chéng shì gòngyǎng yǐ ā sēng qí bǎo ā sēng qí huā
其所应，承事供养。以阿僧祇宝、阿僧祇华、
ā sēng qí mán ā sēng qí yī ā sēng qí gài ā sēng qí chuáng
阿僧祇鬘、阿僧祇衣、阿僧祇盖、阿僧祇幢、
ā sēng qí fān ā sēng qí zhuāngyán jù ā sēng qí jǐ shì ā sēng
阿僧祇幡、阿僧祇庄严具、阿僧祇给侍、阿僧

qí tú shì dì ā sēng qí tú xiāng ā sēng qí mò xiāng ā sēng qí
祇涂饰地、阿僧祇涂香、阿僧祇末香、阿僧祇
hé xiāng ā sēng qí shāo xiāng ā sēng qí shēn xìn ā sēng qí ài
和香、阿僧祇烧香、阿僧祇深信、阿僧祇爱
yào ā sēng qí jìng xīn ā sēng qí zūn zhòng ā sēng qí zàn tàn
乐、阿僧祇净心、阿僧祇尊重、阿僧祇赞叹、
ā sēng qí lǐ jìng ā sēng qí bǎo zuò ā sēng qí huā zuò ā sēng
阿僧祇礼敬、阿僧祇宝座，阿僧祇华座、阿僧
qí xiāng zuò ā sēng qí mán zuò ā sēng qí zhān tán zuò ā sēng qí
祇香座、阿僧祇鬘座、阿僧祇栴檀座、阿僧祇
yī zuò ā sēng qí jīn gāng zuò ā sēng qí mó ní zuò ā sēng qí
衣座、阿僧祇金刚座、阿僧祇摩尼座、阿僧祇
bǎo zēng zuò ā sēng qí bǎo sè zuò ā sēng qí bǎo jīng xíng chù ā
宝缙座、阿僧祇宝色座、阿僧祇宝经行处、阿
sēng qí huā jīng xíng chù ā sēng qí xiāng jīng xíng chù ā sēng qí mán jīng
僧祇华经行处、阿僧祇香经行处、阿僧祇鬘经
xíng chù ā sēng qí yī jīng xíng chù ā sēng qí bǎo jiàn cuò jīng xíng chù
行处、阿僧祇衣经行处、阿僧祇宝间错经行处、
ā sēng qí yī qiè bǎo zēng cǎi jīng xíng chù ā sēng qí yī qiè bǎo duō luó
阿僧祇一切宝缙彩经行处、阿僧祇一切宝多罗
shù jīng xíng chù ā sēng qí yī qiè bǎo lán shǔn jīng xíng chù ā sēng qí
树经行处、阿僧祇一切宝栏楯经行处、阿僧祇
yī qiè bǎo líng wǎng mí fù jīng xíng chù ā sēng qí yī qiè bǎo gōng diàn
一切宝铃网弥覆经行处、阿僧祇一切宝宫殿、
ā sēng qí yī qiè huā gōng diàn ā sēng qí yī qiè xiāng gōng diàn ā
阿僧祇一切华宫殿、阿僧祇一切香宫殿、阿
sēng qí yī qiè mán gōng diàn ā sēng qí yī qiè zhān tán gōng diàn ā
僧祇一切鬘宫殿、阿僧祇一切栴檀宫殿、阿
sēng qí yī qiè jiān gù miào xiāng zàng gōng diàn ā sēng qí yī qiè jīn
僧祇一切坚固妙香藏宫殿、阿僧祇一切金
gāng gōng diàn ā sēng qí yī qiè mó ní gōng diàn jiē xī shū miào chū
刚宫殿、阿僧祇一切摩尼宫殿，皆悉殊妙出
guò zhū tiān ā sēng qí zhū zá bǎo shù ā sēng qí zhǒng zhǒng xiāng shù
过诸天；阿僧祇诸杂宝树、阿僧祇种种香树、
ā sēng qí zhū bǎo yī shù ā sēng qí zhū yīn yuè shù ā sēng qí bǎo
阿僧祇诸宝衣树、阿僧祇诸音乐树、阿僧祇宝
zhuāng yán jù shù ā sēng qí miào yīn shēng shù ā sēng qí wú yàn bǎo
庄严具树、阿僧祇妙音声树、阿僧祇无厌宝

shù ā sēng qí bǎozēng cǎi shù ā sēng qí bǎodāngshù ā sēng qí
树、阿僧祇宝缯彩树、阿僧祇宝瑯树，阿僧祇
yī qiè huāxiāng chuāngfān mán gài suǒ yán shì shù rú shì děngshù
一切华香、幢幡鬘盖所严饰树，如是等树，
fú shū yīn yìng zhuāngyángōngdiàn qí zhūgōngdiàn fù yǒu ā sēng qí
扶踈荫映，庄严宫殿。其诸宫殿复有阿僧祇
xuānjiàn zhuāngyán ā sēng qí chuāngyǒuzhuāngyán ā sēng qí mén
轩槛庄严、阿僧祇窗牖庄严、阿僧祇门
tà zhuāngyán ā sēng qí lóu gé zhuāngyán ā sēng qí bàn yuè zhuāng
闼庄严，阿僧祇楼阁庄严、阿僧祇半月庄
yán ā sēng qí zhàng zhuāngyán ā sēng qí jīn wǎng mí fù qí shàng
严、阿僧祇帐庄严，阿僧祇金网弥覆其上，
ā sēng qí xiāngzhōu zā pǔ xūn ā sēng qí yī fū bù qí dì
阿僧祇香周匝普熏，阿僧祇衣敷布其地。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ rú shì děngzhūgòngyǎng jù
“佛子！菩萨摩诃萨以如是等诸供养具，
yú wú liàng wú shù bù kě shuō bù kě shuō jié jìng xīn zūnzhòng gōngjìng
于无量无数不可说不可说劫，净心尊重、恭敬
gòngyǎng yī qiè zhū fó héng bú tuì zhuǎn wú yǒu xiū xī yī yī rú
供养一切诸佛，恒不退转，无有休息；一一如
lái miè dù zhī hòu suǒ yǒu shè lì xī yì rú shì gōngjìng gòngyǎng wèi
来灭度之后所有舍利，悉亦如是恭敬供养。为
lìng yī qiè zhòngshēngshēngjìng xìn gù yī qiè zhòngshēngshèshàngēn gù
令一切众生净信故，一切众生摄善根故，
yī qiè zhòngshēng lí zhū kǔ gù yī qiè zhòngshēngguǎng dà jiě gù
一切众生离诸苦故，一切众生广大解故，
yī qiè zhòngshēng yǐ dà zhuāngyán ér zhuāngyán gù wú liàng zhuāngyán
一切众生以大庄严而庄严故，无量庄严
ér zhuāngyán gù zhū yǒu suǒ zuò dé jiū jìng gù zhī zhū fó xīngnán kě
而庄严故，诸有所作得究竟故，知诸佛兴难可
zhí gù mǎn zú rú lái wú liàng lì gù zhuāngyángòngyǎng fó tǎ miào
值故，满足如来无量力故，庄严供养佛塔庙
gù zhù chí yī qiè zhū fó fǎ gù rú shì gòngyǎngxiàn zài zhū fó
故，住持一切诸佛法故，如是供养现在诸佛，
jí miè dù hòu suǒ yǒu shè lì qí zhūgòngyǎng yú ā sēng qí jié shuō
及灭度后所有舍利。其诸供养，于阿僧祇劫说
bù kě jìn rú shì xiū jí wú liàng gōng dé jiē wèi chéngshú yī qiè
不可尽。如是修集无量功德，皆为成熟一切

zhòngshēng wú yǒu tuì zhuǎn wú yǒu xiū xī wú yǒu pí yàn wú
众 生，无有退 转，无有休息，无有疲 厌；无
yǒu zhí zhuó lí zhū xīn xiǎng wú yǒu yī zhǐ yǒngjué suǒ yī yuǎn
有执 著，离诸心 想；无有依 止，永绝所 依；远
lí yú wǒ jí yǐ wǒ suǒ rú shí fǎ yìn yìn zhū yè mén dé fǎ
离于 我，及以我 所；如 实法印，印诸业 门；得 法
wú shēng zhù fó suǒ zhù guān wú shēng xìng yìn zhū jìng jiè zhū fó
无 生，住佛所 住；观 无生性，印诸境 界。诸佛
hù niàn fā xīn huí xiàng yǔ zhū fǎ xìng xiāng yìng huí xiàng rù wú zuò fǎ
护念 发心回 向，与诸法 性相应回 向，入无作 法
chéng jiù suǒ zuò fāng biàn huí xiàng shě lí yī qiè zhū shì xiǎng zhuó fāng
成 就所作方 便回 向，舍离一 切诸事 想 著方
biàn huí xiàng zhù yú wú liàng shàn qiǎo huí xiàng yǒng chū yī qiè zhū yǒu
便回 向，住于无 量善巧 回 向，永出一 切诸有
huí xiàng xiū xíng zhū xíng bú zhù yú xiàng shàn qiǎo huí xiàng pǔ shè yī qiè
回 向，修行诸 行不住 于相善 巧回 向，普摄一 切
shàn gēn huí xiàng pǔ jìng yī qiè pú sà zhū xíng guǎng dà huí xiàng fā
善 根回 向，普净一 切菩萨 诸行 广 大回 向，发
wú shàng pú tí xīn huí xiàng yǔ yī qiè shàn gēn tóng zhù huí xiàng mǎn
无 上菩 提心回 向，与一 切善 根同 住回 向，满
zú zuì shàng xìn jiě xīn huí xiàng
足最 上信 解心回 向。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng
“佛子！菩 萨摩 诃萨 以诸 善 根如 是回 向

shí suī suí shēng sǐ ér bù gǎi biàn qiú yī qiè zhì wèi céng tuì zhuǎn
时，虽随 生死而 不改变， 求一切 智未 曾退 转，
zài yú zhū yǒu xīn wú dòng luàn xī néng dù tuō yī qiè zhòng shēng bù
在于 诸有心 无动 乱，悉 能度 脱一 切众 生，不
rǎn yǒu wéi fǎ bù shī wú ài zhì pú sà xíng wèi yīn yuán wú jìn
染有 为法， 不失 无碍 智。菩 萨行 位，因 缘无 尽；
shì jiān zhū fǎ wú néng biàn dòng jù zú qīng jìng zhū bō luó mì xī
世 间诸 法，无 能变 动；具 足清 净诸 波 罗 蜜，悉
néng chéng jiù yī qiè zhì lì pú sà rú shì lí zhū chī àn chéng pú
能 成 就一 切智 力。菩 萨如 是离 诸痴 暗，成 菩
tí xīn kāi shì guāng míng zēng zhǎng jìng fǎ huí xiàng shèng dào
提心， 开示 光 明，增 长净 法，回 向胜 道，
jù zú zhòng xíng yǐ qīng jìng yì shàn néng fēn bié liǎo yī qiè fǎ
具 足众 行；以 清 净意， 善 能分 别；了 一切 法，

xī suí xīn xiàn zhī yè rú huàn yè bào rú xiàng zhū xíng rú huà
悉随心现；知业如幻，业报如像，诸行如化；
yīn yuán shēng fǎ xī jiē rú xiǎng pú sà zhū xíng yī qiè rú yǐng
因缘生法，悉皆如响；菩萨诸行，一切如影；
chū shēng wú zhuó qīng jìng fǎ yǎn jiàn yú wú zuò guǎng dà jìng jiè zhèng
出生无著清净法眼，见于无作广大境界；证
jì miè xìng liǎo fǎ wú è dé fǎ shí xiàng jù pú sà xíng yú yī
寂灭性，了法无二；得法实相，具菩萨行；于一
qiè xiàng jiē wú suǒ zhuó shàn néng xiū xíng tóng shì zhū yè yú bái jìng
切相，皆无所著；善能修行同事诸业，于白净
fǎ héng wú fèi shě lí yī qiè zhuó zhù wú zhuó xíng pú sà rú shì
法恒无废舍；离一切著，住无著行。菩萨如是
shàn qiǎo sī wéi wú yǒu mí huò bú wéi zhū fǎ bú huài yè yīn
善巧思惟，无有迷惑，不违诸法，不坏业因，
míng jiàn zhēn shí shàn qiǎo huí xiàng zhī fǎ zì xìng yǐ fāng biàn lì
明见真实，善巧回向；知法自性，以方便力，
chéng jiù yè bào dào yú bǐ àn zhì huì guān chá yī qiè zhū fǎ huò
成就业报，到于彼岸；智慧观察一切诸法，获
shén tōng zhì zhū yè shàn gēn wú zuò ér xíng suí xīn zì zài pú sà
神通智诸业善根；无作而行，随心所欲。菩萨
mó hē sà yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng wèi yù dù tuō yī qiè zhòng
摩诃萨以诸善根如是回向，为欲度脱一切众
shēng bú duàn fó zhǒng yǒng lí mó yè jiàn yī qiè zhì wú yǒu biān
生，不断佛种，永离魔业，见一切智无有边
jì xìn yào bù shě lí shì jìng jiè duàn zhū zá rǎn yì yuàn zhòng shēng
际，信乐不舍离世境界，断诸杂染；亦愿众生
dé qīng jìng zhì rù shēn fāng biàn chū shēng sǐ fǎ huò fó shàn gēn
得清净智，入深方便，出生死法，获佛善根，
yǒng duàn yī qiè zhū mó shì yè yǐ píng děng yìn pǔ yìn zhū yè fā xīn
永断一切诸魔事业，以平等印普印诸业，发心
qù rù yī qiè zhǒng zhì chéng jiù yī qiè chū shì jiān fǎ
趣入一切种智，成就一切出世间法。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì èr bú huài huí xiàng
“佛子！是为菩萨摩诃萨第二不坏回向。

pú sà mó hē sà zhù cǐ huí xiàng shí dé jiàn yī qiè wú shù zhū fó
菩萨摩诃萨住此回向时，得见一切无数诸佛，
chéng jiù wú liàng qīng jìng miào fǎ pǔ yú zhòng shēng dé píng děng xīn
成就无量清净妙法，普于众生得平等心，

yú yī qiè fǎ wú yǒu yí huò   yī qiè zhū fó shén lì suǒ jiā   xiáng fú
 于一切法无有疑惑；一切诸佛神力所加，降伏
 zhòng mó yǒng lí qí yè   chéng jiù shēng guì   mǎn pú tí xīn dé
 众魔，永离其业；成就生贵，满菩提心；得
 wú ài zhì bù yóu tā jiě   shàn néng kāi chǎn yī qiè fǎ yì   néng suí
 无碍智不由他解，善能开阐一切法义；能随
 xiǎng lì rù yī qiè chà   pǔ zhào zhòng shēng   xī shǐ qīng jìng   pú sà
 想力入一切刹，普照众生，悉使清净。菩萨
 mó hē sà yǐ cǐ bú huài huí xiàng zhī lì   shè zhū shàn gēn   rú shì huí
 摩诃萨以此不坏回向之力，摄诸善根，如是回
 xiàng
 向。”

ěr shí   jīn gāng chuáng pú sà chéng fó shén lì   pǔ guān shí
 尔时，金刚幢菩萨承佛神力，普观十

fāng¹⁵   jí shuō sòng yán
 方¹⁵，即说颂言：

pú sà yǐ dé bú huài yì	xiū xíng yī qiè zhū shàn yè
菩萨已得不坏意	修行一切诸善业
shì gù néng lìng fó huān xǐ	zhì zhě yǐ cǐ ér huí xiàng
是故能令佛欢喜	智者以此而回向
gòng yǎng wú liàng wú biān fó	bù shī chí jiè fú zhū gēn
供养无量无边佛	布施持戒伏诸根
wèi yù lì yì zhū zhòng shēng	pǔ shǐ yī qiè jiē qīng jìng
为欲利益诸众生	普使一切皆清净
yī qiē shàng miào zhū xiāng huā	wú liàng chā bié shèng yī fú
一切上妙诸香华	无量差别胜衣服
bǎo gài jí yǐ zhuāng yán jù	gòng yǎng yī qiè zhū rú lái
宝盖及以庄严具	供养一切诸如来
rú shì gòng yǎng yú zhū fó	wú liàng wú shù nán sī jié
如是供养于诸佛	无量无数难思劫
gōng jìng zūn zhòng cháng huān xǐ	wèi céng yī niàn shēng pí yàn
恭敬尊重常欢喜	未曾一念生疲厌
zhuān xīn xiǎng niàn yú zhū fó	yī qiè shì jiān dà míng dēng
专心想念于诸佛	一切世间大明灯

¹⁵ 龙藏：承佛神力，观察十方；永乐北藏：承佛神力，普观十方；大正藏：金刚幢菩萨观察十方，承佛神力

shí fāng suǒ yǒu zhū rú lái	mǐ bú xiàn qián rú mù dǔ
十方所有诸如来	靡不现前如目睹
bù kě sī yì wú liàng jié	zhǒngzhǒng bù shī xīn wú yàn
不可思议无量劫	种种布施心无厌
bǎi qiān wàn yì zhòng jié zhōng	xiū zhū shàn fǎ xī rú shì
百千万亿众劫中	修诸善法悉如是
bǐ zhū rú lái miè dù yǐ	gòng yǎng shè lì wú yàn zú
彼诸如来灭度已	供养舍利无厌足
xī yǐ zhǒngzhǒng miào zhuāng yán	jiàn lì nán sī zhòng tǎ miào
悉以种种妙庄严	建立难思众塔庙
zào lì wú děng zuì shèng xíng	bǎo zàng jìng jīn wéi zhuāng yán
造立无等最胜形	宝藏净金为庄严
wēi wēi gāo dà rú shān wáng	qí shù wú liàng bǎi qiān yì
巍巍高大如山王	其数无量百千亿
jìng xīn zūn zhòng gòng yǎng yǐ	fù shēng huān xǐ lì yì yì
净心尊重供养已	复生欢喜利益意
bù sī yì jié chū shì jiān	jiù hù zhòng shēng lìng jiě tuō
不思議劫处世间	救护众生令解脱
liǎo zhī zhòng shēng jiē wàng xiǎng	yú bǐ yī qiè wú fēn bié
了知众生皆妄想	于彼一切无分别
ér néng shàn bié zhòng shēng gēn	pǔ wéi qún shēng zuò ráo yì
而能善别众生根	普为群生作饶益
pú sà xiū jí zhū gōng dé	guǎng dà zuì shèng wú yǔ bǐ
菩萨修集诸功德	广大最胜无与比
liǎo dá tǐ xìng xī fēi yǒu	rú shì jué dìng jiē huí xiàng
了达体性悉非有	如是决定皆回向
yǐ zuì shèng zhì guān zhū fǎ	qí zhōng wú yǒu yī fǎ shēng
以最胜智观诸法	其中无有一法生
rú shì fāng biàn xiū huí xiàng	gōng dé wú liàng bù kě jìn
如是方便修回向	功德无量不可尽
yǐ shì fāng biàn lìng xīn jìng	xī yǔ yī qiè rú lái děng
以是方便令心净	悉与一切如来等
cǐ fāng biàn lì bù kě jìn	shì gù fú bào wú jìn jí
此方便力不可尽	是故福报无尽极
fā qǐ wú shàng pú tí xīn	yī qiè shì jiān wú suǒ yī
发起无上菩提心	一切世间无所依
pǔ zhì shí fāng zhū shì jiè	ér yú yī qiè wú suǒ ài
普至十方诸世界	而于一切无所碍

yī qiè rú lái chū shì jiān wèi yù qǐ dǎozhòngshēng xīn
一切如来出世间 为欲启导众生心

rú qí xīn xìng ér guān chá bì jìng tuī qiú bù kě dé
如其心性而观察 毕竟推求不可得

yī qiè zhū fǎ wú yǒu yú xī rù yú rú wú tǐ xìng
一切诸法无有余 悉入于如无体性

yǐ shì jìng yǎn ér huí xiàng kāi bǐ shì jiān shēng sǐ yù
以是净眼而回向 开彼世间生死狱

sūi lìng zhū yǒu xī qīng jìng yì bù fēn bié yú zhū yǒu
虽令诸有悉清净 亦不分别于诸有

zhī zhū yǒu xìng wú suǒ yǒu ér lìng huān xǐ yì qīng jìng
知诸有性无所有 而令欢喜意清净

yú yī fó tǔ wú suǒ yī yī qiè fó tǔ xī rú shì
于一佛土无所依 一切佛土悉如是

yì bù rǎn zhuó yǒu wéi fǎ zhī bǐ fǎ xìng wú yī chù
亦不染著有为法 知彼法性无依处

yǐ shì xiū chéng yī qiè zhì yǐ shì wú shàng zhì zhuāng yán
以是修成一切智 以是无上智庄严

yǐ shì zhū fó jiē huān xǐ shì wéi pú sà huí xiàng yè
以是诸佛皆欢喜 是为菩萨回向业

pú sà zhuān xīn niàn zhū fó wú shàng zhì huì qiǎo fāng biàn
菩萨专心念诸佛 无上智慧巧方便

rú fó yī qiè wú suǒ yī yuàn wǒ xiū chéng cǐ gōng dé
如佛一切无所依 愿我修成此功德

zhuān xīn jiù hù yú yī qiè lìng qí yuǎn lí zhòng è yè
专心救护于一切 令其远离众恶业

rú shì ráo yì zhū qún shēng xì niàn sī wéi wèi céng shě
如是饶益诸群生 系念思惟未曾舍

zhù yú zhì dì shǒu hù fǎ bù yǐ yú shèng qǔ niè pán
住于智地守护法 不以余乘取涅槃

wéi yuàn dé fó wú shàng dào pú sà rú shì shàn huí xiàng
唯愿得佛无上道 菩萨如是善回向

bù qǔ zhòng shēng suǒ yán shuō yī qiè yǒu wéi xū wàng shì
不取众生所言说 一切有为虚妄事

sūi fù bù yī yán yǔ dào yì fù bù zhuó wú yán shuō
虽复不依言语道 亦复不著无言说

shí fāng suǒ yǒu zhū rú lái liǎo dá zhū fǎ wú yǒu yú
十方所有诸如来 了达诸法无有余

sūi zhī yī qiè jiē kōng jì ér bù yú kōng qǐ xīn niàn
虽知一切皆空寂 而不于空起心念
yī yī zhuāng yán yán yī qiè yì bù yú fǎ shēng fēn bié
以一庄严严一切 亦不于法生分别
rú shì kāi wù zhū qún shēng yī qiè wú xìng wú suǒ guān
如是开悟诸群生 一切无性无所观

fó zǐ yún hé wéi pú sà mò hē sà děng yī qiè fó huí
“佛子！云何为菩萨摩诃萨等一切佛回

xiàng
向？

fó zǐ cǐ pú sà mò hē sà suí shùn xiū xué qù lái xiàn
“佛子！此菩萨摩诃萨随顺修学去、来、现

zài zhū fó shì zūn huí xiàng zhī dào rú shì xiū xué huí xiàng dào shí jiàn
在诸佛世尊回向之道。如是修学回向道时，见

yī qiè sè nǎi zhì chù fǎ ruò měi ruò è bù shēng ài zēng xīn dé
一切色乃至触法若美、若恶，不生爱憎，心得

zì zài wú zhū guò shī guǎng dà qīng jìng huān xǐ yuè lè lí zhū
自在；无诸过失，广大清净；欢喜悦乐，离诸

yōu nǎo xīn yì róu ruǎn zhū gēn qīng liáng fó zǐ pú sà mò hē sà
烦恼；心意柔软，诸根清凉。佛子！菩萨摩诃萨

huò dé rú shì ān lè zhī shí fù gèng fā xīn huí xiàng zhū fó zuò rú
获得如是安乐之时，复更发心回向诸佛，作如

shì niàn yuàn yǐ wǒ jīn suǒ zhòng shàngēn lìng zhū fó lè zhuǎng gèng
是念：‘愿以我今所种善根，令诸佛乐转更

zēng shèng suǒ wèi bù kě sī yì fó suǒ zhù lè wú yǒu děng bǐ fó
增胜，所谓：不可思议佛所住乐、无有等比佛

sān mèi lè bù kě xiàn liàng dà cí bēi lè yī qiè zhū fó jiě tuō zhī lè
三昧乐、不可限量大慈悲乐、一切诸佛解脱之乐、

wú yǒu biān jì dà shéntōng lè zuì jí zūn zhòng dà zì zài lè guǎng
无有边际大神通乐、最极尊重大自在乐、广

dà jiū jìng wú liàng lì lè lí zhū zhī jué jì jìng zhī lè zhù wú ài zhù
大究竟无量力乐、离诸知觉寂静之乐、住无碍住

héng zhèng dìng lè xíng wú è xíng bú biàn yì lè
恒正定乐、行无二行不变异乐。’

fó zǐ pú sà mò hē sà yǐ zhū shàngēn huí xiàng fó yǐ
“佛子！菩萨摩诃萨以诸善根回向佛已，

fù yǐ cǐ shàngēn huí xiàng pú sà suǒ wèi yuàn wèi mǎn zhě lìng dé
复以此善根回向菩萨，所谓：‘愿未满足者令得

yuánmǎn xīn wèi jìng zhě lìng dé qīngjìng zhū bō luó mì wèimǎn zú zhě
圆 满，心未净者令得清净，诸波罗蜜未满足者
lìng dé mǎn zú ān zhù jīn gāng pú tí zhī xīn yú yī qiè zhì dé bú tuì
令得满足。安住金刚菩提之心，于一切智得不退
zhuǎn bù shě dà jīng jìn shǒu hù pú tí mén yī qiè shàngēn néng lìng
转，不舍大精进，守护菩提门一切善根；能令
zhòngshēngshě lí wǒ màn fā pú tí xīn suǒ yuàn chéng mǎn ān zhù
众 生舍离我慢，发菩提心，所愿成满；安住
yī qiè pú sà suǒ zhù huò dé pú sà míng lì zhū gēn xiū xí shàngēn
一切菩萨所住，获得菩萨明利诸根，修习善根，
zhèng sà pó rě
证 萨婆若。’

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng
“佛子！菩萨摩诃萨以诸善根如是回向

pú sà yǐ fù yǐ huí xiàng yī qiè zhòngshēng yuàn yī qiè zhòng
菩萨已，复以回向一切众生：‘愿一切众
shēngsuǒ yǒushàngēn nǎi zhì jí shǎo yī tán zhǐ qǐng jiàn fó wén fǎ
生所有善根，乃至极少一弹指顷，见佛闻法，
gōngjìng shèngsēng bǐ zhū shàngēn jiē lí zhàng ài niàn fó yuánmǎn
恭敬圣僧。彼诸善根皆离障碍，念佛圆满，
niàn fǎ fāngbiàn niàn sēng zūnzhòng bù lí jiàn fó xīn dé qīngjìng
念法方便，念僧尊重，不离见佛，心得清净，
huò zhū fó fǎ jí wú liàng dé jìng zhū shéntōng shě fǎ yí niàn
获诸佛法，集无量德，净诸神通，舍法疑念，
yī jiào ér zhù rú wèi zhòngshēng rú shì huí xiàng wèi shēng wén
依教而住。’如为众生如是回向，为声闻、
pì zhī fó huí xiàng yì fù rú shì yòu yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng lí
辟支佛回向亦复如是。‘又愿一切众生永离
dì yù è guǐ chùshēng yán luó wángděng yī qiè è chù zēngzhǎng
地狱、饿鬼、畜生、阎罗王等一切恶处，增长
wú shàng pú tí zhī xīn zhuān yì qín qiú yī qiè zhǒng zhì yǒng bù huǐ
无上菩提之心，专意勤求一切种智，永不毁
bàng zhū fó zhèng fǎ dé fó ān lè shēn xīn qīngjìng zhèng yī qiè
谤诸佛正法，得佛安乐，身心清净，证一切
zhì
智。’

fó zǐ pú sà mó hē sà suǒ yǒushàngēn jiē yǐ dà yuàn
“佛子！菩萨摩诃萨所有善根，皆以大愿，

fā qǐ zhèng fā qǐ jī jí zhèng jī jí zēngzhǎng zhèngzēng
发起、正发起，积集、正积集，增长、正增
zhǎng xī lìngguǎng dà jù zú chōngmǎn
长，悉令广大具足充满。

fó zǐ pú sà mó hē sà zài jiā zháizhōng yǔ qī zǐ jù
“佛子！菩萨摩诃萨在家宅中与妻子俱，

wèicéngzànshě pú tí zhī xīn zhèngniàn sī wéi sà pó rě jìng zì dù
未曾暂舍菩提之心，正念思惟萨婆若境，自度

dù bǐ lìng dé jiū jìng yǐ shàn fāng biàn huà jǐ juàn shǔ lìng rù pú
度彼，令得究竟；以善方便化己眷属，令入菩

sà zhì lìng chéng shú jiě tuō suī yǔ tóng zhǐ xīn wú suǒ zhuó yǐ
萨智，令成熟解脱；虽与同止，心无所著，以

běn dà bēi chǔ yú jū jiā yǐ cí xīn gù suí shùn qī zǐ yú pú sà qīng
本大悲处于居家，以慈心故随顺妻子，于菩萨清

jìng dào wú suǒ zhàng ài pú sà mó hē sà suī zài jū jiā zuò zhū shì yè
净道无所障碍。菩萨摩诃萨虽在居家作诸事业，

wèicéngzànshě yī qiè zhì xīn suǒ wèi ruò zhuó yī shang ruò dàn zī
未曾暂舍一切智心。所谓：若著衣裳、若噉滋

wèi ruò fú tāng yào zǎo shù tú mó huí xuán gù shì xíng zhù zuò wò
味、若服汤药、澡漱涂摩、回旋顾视、行住坐卧、

shēn yǔ yì yè ruò shuì ruò wù rú shì yī qiè zhū yǒu suǒ zuò xīn cháng
身语意业、若睡若寤。如是一切诸有所作，心常

huí xiàng sà pó rě dào xì niàn sī wéi wú shí shě lí wèi yù ráo
回向萨婆若道，系念思惟，无时舍离。为欲饶

yì yī qiè zhòng shēng ān zhù pú tí wú liàng dà yuàn shè qǔ wú shù
益一切众生，安住菩提无量愿，摄取无数

guǎng dà shàn gēn qín xiū zhū shàn pǔ jiù yī qiè yǒng lí yī qiè jiāo
广大善根；勤修诸善，普救一切，永离一切憍

màn fàng yì jué dìng qù yú yī qiè zhì dì zhōng bù fā yì xiàng yú yú
慢放逸，决定趣于一切智地，终不发意向于余

dào chángguān yī qiè zhū fó pú tí yǒngshě yī qiè zhū zá rǎn fǎ
道；常观一切诸佛菩提，永舍一切诸杂染法，

xiū xíng yī qiè pú sà suǒ xué yú yī qiè zhì dào wú suǒ zhàng ài zhù
修行一切菩萨所学，于一切智道无所障碍；住

yú zhì dì ài yào sòng xí yǐ wú liàng zhì jí zhū shàn gēn xīn bú liàn
于智地爱乐诵习，以无量智集诸善根，心不恋

yào yī qiè shì jiān yì bù rǎn zhuó suǒ xíng zhī xíng zhuān xīn shòu chí zhū
乐一切世间，亦不染著所行之行，专心受持诸

fó jiào fǎ pú sà rú shì chǔ zài jū jiā pǔ shè shàngēn lìng qí zēng
佛教法。菩萨如是处在居家，普摄善根，令其增
zhǎng huí xiàng zhū fó wú shàng pú tí
长，回向诸佛无上菩提。

fó zǐ pú sà ěr shí nǎi zhì shī yǔ chù shēng zhī shí yī
“佛子！菩萨尔时，乃至施与畜生之食一

tuán yī lì xián zuò shì yuàn dāng lìng cǐ děng shě chù shēng dào
抔、一粒，咸作是愿：‘当令此等舍畜生道，
lì yì ān lè jiū jìng jiě tuō yǒng dù kǔ hǎi yǒng miè kǔ shòu
利益安乐，究竟解脱，永度苦海，永灭苦受，
yǒng chú kǔ yùn yǒng duàn kǔ jué kǔ jù kǔ xíng kǔ yīn kǔ
永除苦蕴，永断苦觉、苦聚、苦行、苦因、苦
běn jí zhū kǔ chù yuàn bǐ zhòng shēng jiē dé shě lí pú sà rú shì
本及诸苦处；愿彼众生皆得舍离。’ 菩萨如是
zhuān xīn xì niàn yī qiè zhòng shēng yǐ bǐ shàngēn ér wéi shàng shǒu
专心系念一切众生，以彼善根而为上首，
wèi qí huí xiàng yī qiè zhǒng zhì pú sà chū fā pú tí zhī xīn pǔ shè
为其回向一切种智。菩萨初发菩提之心普摄
zhòng shēng xiū zhū shàngēn xī yǐ huí xiàng yù lìng yǒng lí shēng sǐ
众生，修诸善根悉以回向，欲令永离生死
kuàng yě dé zhū rú lái wú ài kuài lè chū fán nǎo hǎi xiū fó fǎ
旷野，得诸如来无碍快乐，出烦恼海，修佛法
dào cí xīn biàn mǎn bēi lì guǎng dà pǔ shǐ yī qiè dé qīng jìng lè
道；慈心遍满，悲力广大，普使一切得清净乐；
shǒu hù shàngēn qīn jìn fó fǎ chū mó jìng jiè rù fó jìng jiè duàn
守护善根，亲近佛法；出魔境界，入佛境界；断
shì jiān zhǒng zhí rú lái zhǒng zhù yú sān shì píng děng fǎ zhōng pú
世间种，植如来种，住于三世平等法中。菩
sà mó hē sà rú shì suǒ yǒu yǐ jí dāng jí xiàn jí shàngēn xī
萨摩诃萨如是所有已集、当集、现集善根，悉
yǐ huí xiàng fù zuò shì niàn rú guò qù zhū fó pú sà suǒ xíng gōng
以回向。复作是念：‘如过去诸佛菩萨所行，恭
jìng gòng yǎng yī qiè zhū fó dù zhū zhòng shēng lìng yǒng chū lí qín jiā
敬供养一切诸佛，度诸众生令永出离，勤加
xiū xí yī qiè shàngēn xī yǐ huí xiàng ér wú suǒ zhuó suǒ wèi bù
修习一切善根，悉以回向而无所著。所谓：不
yī sè bù zhuó shòu wú dǎo xiǎng bú zuò xíng bù qǔ shí shě
依色，不著受，无倒想，不作行，不取识，舍

lí liù chù bú zhù shì fǎ yào chū shì jiān zhī yī qiè fǎ jiē rú xū
离六处；不住世法，乐出世间；知一切法皆如虚
kōng wú suǒ cóng lái bù shēng bú miè wú yǒu zhēn shí wú suǒ rǎn
空，无所从来，不生不灭，无有真实，无所染
zhuó yuǎn lí yī qiè zhū fēn bié jiàn bú dòng bù zhuǎn bù shī bú huài
著；远离一切诸分别见，不动不转，不失不坏；
zhù yú shí jì wú xiàng lí xiàng wéi shì yī xiàng rú shì shēn rù yī
住于实际，无相离相，唯是一相；如是深入一
qiè fǎ xìng cháng yào xí xíng pǔ mén shàn gēn xī jiàn yī qiè zhū fó
切法性，常乐习行普门善根，悉见一切诸佛
zhòng huì rú bǐ guò qù yī qiè rú lái shàn gēn huí xiàng wǒ yì rú shì
众会。如彼过去一切如来善根回向，我亦如是
ér wéi huí xiàng jiě rú shì fǎ zhèng rú shì fǎ yī rú shì fǎ
而为回向；解如是法，证如是法，依如是法，
fā xīn xiū xí bù wéi fǎ xiàng zhī suǒ xiū xíng rú huàn rú yǐng
发心修习，不违法相；知所修行，如幻如影，
rú shuǐ zhōng yuè rú jìng zhōng xiàng yīn yuán hé hé zhī suǒ xiǎn xiàn
如水中月，如镜中像，因缘和合之所显现，
nǎi zhì rú lái jiū jìng zhī dì
乃至如来究竟之地。’

fó zǐ pú sà mó hē sà fù zuò shì niàn rú guò qù
“佛子！菩萨摩诃萨复作是念：‘如过去

zhū fó xiū pú sà xíng shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng wèi lái
诸佛修菩萨行时，以诸善根如是回向；未来、
xiàn zài xī yì rú shì wǒ jīn yì yīng rú bǐ zhū fó rú shì fā xīn
现在，悉亦如是。我今亦应如彼诸佛，如是发心，
yǐ zhū shàn gēn ér wéi huí xiàng dì yī huí xiàng shèng huí xiàng zuì
以诸善根而为回向：第一回向、胜回向、最
shèng huí xiàng shàng huí xiàng wú shàng huí xiàng wú děng huí xiàng
胜回向、上回向、无上回向、无等回向、
wú děng děng huí xiàng wú bǐ huí xiàng wú duì huí xiàng zūn huí xiàng
无等等回向、无比回向、无对回向、尊回向、
miào huí xiàng píng děng huí xiàng zhèng zhí huí xiàng dà gōng dé huí
妙回向、平等回向、正直回向、大功德回
xiàng guǎng dà huí xiàng shàn huí xiàng qīng jìng huí xiàng lí è huí
向、广大回向、善回向、清净回向、离恶回
xiàng bù suí è huí xiàng pú sà rú shì yǐ zhū shàn gēn zhèng huí
向、不随恶回向。’菩萨如是以诸善根正回

xiàng yǐ chéng jiù qīngjìngshēn yǔ yì yè zhù pú sà zhù wú
向已，成就清净身、语、意业，住菩萨住，无
zhūguòshī xiū xí shàn yè lí shēn yǔ è xīn wú xiá huì xiū
诸过失；修习善业，离身、语恶，心无瑕秽；修
yī qiè zhì zhùguǎng dà xīn zhī yī qiè fǎ wú yǒusuǒ zuò zhù chū
一切智，住广大心，知一切法无有所作；住出
shì fǎ shì fǎ bù rǎn fēn bié liǎo zhī wú liàng zhū yè chéng jiù huí
世法，世法不染；分别了知无量诸业，成就回
xiàngshànqiǎofāngbiàn yǒng bá yī qiè qǔ zhuógēnběn
向善巧方便，永拔一切取著根本。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì sānděng yī qiè fó huí
“佛子！是为菩萨摩诃萨第三等一切佛回

xiàng pú sà mó hē sà zhù cǐ huíxiàng shēn rù yī qiè zhū rú lái yè
向。菩萨摩诃萨住此回向，深入一切诸如来业，
qù xiàng rú lái shèngmiào gōng dé rù shēnqīngjìng zhì huì jìng jiè bù
趣向如来胜妙功德；入深清净智慧境界，不
lí yī qiè zhū pú sà yè shànnéng fēn bié qiǎomiào fāngbiàn rù shēn
离一切诸菩萨业，善能分别巧妙方便；入深
fǎ jiè shàn zhī pú sà xiū xíng cì dì rù fó zhǒng xìng yǐ qiǎofāng
法界，善知菩萨修行次第；入佛种性，以巧方
biàn fēn bié liǎo zhī wú liàng wú biān yī qiè zhū fǎ suī fù xiànshēn yú shì
便分别了知无量无边一切诸法；虽复现身于世
zhōngshēng ér yú shì fǎ xīn wú suǒ zhuó
中生，而于世法心无所著。”

ěr shí jīn gāng chuáng pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí
尔时，金刚幢菩萨承佛神力，普观十

fāng jí shuō sòng yán
方，即说颂言：

bǐ zhū pú sà mó hē sà xiū guò qù fó huí xiàng fǎ
彼诸菩萨摩诃萨修过去佛回向法

yì xué wèi lái xiàn zài shì yī qiè dǎo shī zhī suǒ xíng
亦学未来现在世一切导师之所行

yú zhū jìng jiè dé ān lè zhū fó rú lái suǒ chēng zàn
于诸境界得安乐诸佛如来所称赞

guǎng dà guāng míng qīng jìng yǎn xī yǐ huí xiàng dà cōng zhé
广大光明清净眼悉以回向大聪哲

pú sà shēngēnzhǒngzhǒng lè yǎn ěr bí shé yì fù rán
菩萨身根种种乐眼耳鼻舌亦复然

rú shì wú liàng shàng miào lè xī yǐ huí xiàng zhū zuì shèng
如是无量上妙乐 悉以回向诸最胜

yī qiè shì jiān zhòng shàn fǎ jí zhū rú lái suǒ chéng jiù
一切世间众善法 及诸如来所成就

yú bǐ xī shè wú yǒu yú jìn yǐ suí xǐ yì zhòng shēng
于彼悉摄无有余 尽以随喜益众生

shì jiān suí xǐ wú liàng zhǒng jīn cǐ huí xiàng wèi zhòng shēng
世间随喜无量种 今此回向为众生

rén zhōng shī zǐ suǒ yǒu lè yuàn shǐ qún méng xī yuán mǎn
人中师子所有乐 愿使群萌悉圆满

yī qiè guó tǔ zhū rú lái fán suǒ zhī jiàn zhǒng zhǒng lè
一切国土诸如来 凡所知见种种乐

yuàn lìng zhòng shēng jiē xī dé ér wéi zhào shì dà míng dēng
愿令众生皆悉得 而为照世大明灯

pú sà suǒ dé shèng miào lè xī yǐ huí xiàng zhū qún shēng
菩萨所得胜妙乐 悉以回向诸群生

suī wéi qún shēng gù huí xiàng ér yú huí xiàng wú suǒ zhuó
虽为群生故回向 而于回向无所著

pú sà xiū xíng cǐ huí xiàng xīng qǐ wú liàng dà bēi xīn
菩萨修行此回向 兴起无量大悲心

rú fó suǒ xiū huí xiàng dé yuàn wǒ xiū xíng xī chéng mǎn
如佛所修回向德 愿我修行悉成满

rú zhū zuì shèng suǒ chéng jiù yī qiè zhì shèng wēi miào lè
如诸最胜所成就 一切智乘微妙乐

jí wǒ zài shì zhī suǒ xíng zhū pú sà xíng wú liàng lè
及我在世之所行 诸菩萨行无量乐

shì rù zhòng qù ān wěn lè héng shǒu zhū gēn jì jìng lè
示入众趣安隐乐 恒守诸根寂静乐

xī yǐ huí xiàng zhū qún shēng pǔ shǐ xiū chéng wú shàng zhì
悉以回向诸群生 普使修成无上智

fēi shēn yǔ yì jí shì yè yì bù lí cǐ ér bié yǒu
非身语意即是业 亦不离此而别有

dàn yǐ fāng biàn miè chī míng rú shì xiū chéng wú shàng zhì
但以方便灭痴冥 如是修成无上智

pú sà suǒ xiū zhū xíng yè jī jí wú liàng shèng gōng dé
菩萨所修诸行业 积集无量胜功德

suí shùn rú lái shēng fó jiā jì rán bù luàn zhèng huí xiàng
随顺如来生佛家 寂然不乱正回向

shí fāng yī qiè zhū shì jiè 十方一切诸世界	suǒ yǒu zhòng shēng xián shè shòu 所有众生咸摄受
xī yǐ shàn gēn huí xiàng bǐ 悉以善根回向彼	yuàn lìng jù zú ān wěn lè 愿令具足安隐乐
bú wèi zì shēn qiú lì yì 不为自身求利益	yù lìng yī qiè xī ān lè 欲令一切悉安乐
wèi céng zàn qǐ xì lùn xīn 未曾暂起戏论心	dàn guān zhū fǎ kōng wú wǒ 但观诸法空无我
shí fāng wú liàng zhū zuì shèng 十方无量诸最胜	suǒ jiàn yī qiè zhēn fó zǐ 所见一切真佛子
xī yǐ shàn gēn huí xiàng bǐ 悉以善根回向彼	yuàn shǐ sù chéng wú shàng jué 愿使速成无上觉
yī qiè shì jiān hán shí lèi 一切世间含识类	děng xīn shè qǔ wú yǒu yú 等心摄取无有余
yǐ wǒ suǒ xíng zhū shàn yè 以我所行诸善业	lìng bǐ zhòng shēng sù chéng fó 令彼众生速成佛
wú liàng wú biān zhū dà yuàn 无量无边诸大愿	wú shàng dǎo shī suǒ yǎn shuō 无上导师所演说
yuàn zhū fó zǐ jiē qīng jìng 愿诸佛子皆清净	suí qí xīn yào xī chéng mǎn 随其心乐悉成满
pǔ guān shí fāng zhū shì jiè 普观十方诸世界	xī yǐ gōng dé shī yú bǐ 悉以功德施于彼
yuàn lìng jiē jù miào zhuāng yán 愿令皆具妙庄严	pú sà rú shì xué huí xiàng 菩萨如是学回向
xīn bù chēng liáng zhū èr fǎ 心不称量诸二法	dàn héng liǎo dá fǎ wú èr 但恒了达法无二
zhū fǎ ruò èr ruò bú èr 诸法若二若不二	yú zhōng bì jìng wú suǒ zhuó 于中毕竟无所著
shí fāng yī qiè zhū shì jiān 十方一切诸世间	xī shì zhòng shēng xiǎng fēn bié 悉是众生想分别
yú xiǎng fēi xiǎng wú suǒ dé 于想非想无所得	rú shì liǎo dá yú zhū xiǎng 如是了达于诸想
bǐ zhū pú sà shēn jìng yǐ 彼诸菩萨身净已	zé yì qīng jìng wú xiá huì 则意清净无瑕秽
yǔ yè yǐ jìng wú zhū guò 语业已净无诸过	dāng zhī yì jìng wú suǒ zhuó 当知意净无所著
yī xīn zhèng niàn guò qù fó 一心正念过去佛	yì yì wèi lái zhū dǎo shī 亦忆未来诸导师

jí yǐ xiàn zài tiān rén zūn xī xué yú qí suǒ shuō fǎ
 及以现在天人尊 悉学于其所说法
 sān shì yī qiè zhū rú lái zhì huì míng dá xīn wú ài
 三世一切诸如来 智慧明达心无碍
 wèi yù lì yì zhòngshēng gù huí xiàng pú tí jí zhòng yè
 为欲利益众生故 回向菩提集众业
 bǐ dì yī huì guǎng dà huì bù xū wàng huì wú dǎo huì
 彼第一慧广大慧 不虚妄慧无倒慧
 píng děng shí huì qīng jìng huì zuì shèng huì zhě rú shì shuō
 平等实慧清净慧 最胜慧者如是说

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà zhì yī qiè chù huí
 “佛子！云何为菩萨摩诃萨至一切处回

xiàng
 向？

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà xiū xí yī qiè zhū shàn gēn shí
 “佛子！此菩萨摩诃萨修习一切诸善根时，

zuò shì niànyán yuàn cǐ shàn gēngōng dé zhī lì zhì yī qiè chù pì
 作是念言：‘愿此善根功德之力至一切处。譬

rú shí jì wú chù bú zhì zhì yī qiè wù zhì yī qiè shì jiān zhì
 如实际，无处不至，至一切物，至一切世间，至

yī qiè zhòngshēng zhì yī qiè guó tǔ zhì yī qiè fǎ zhì yī qiè xū
 一切众生，至一切国土，至一切法，至一切虚

kōng zhì yī qiè sān shì zhì yī qiè yǒu wéi wú wéi zhì yī qiè yǔ
 空，至一切三世，至一切有为、无为，至一切语

yán yīn shēng yuàn cǐ shàn gēn yì fù rú shì biàn zhì yī qiè zhū rú
 言、音声。愿此善根亦复如是，遍至一切诸如

lái suǒ gòng yǎng sān shì yī qiè zhū fó guò qù zhū fó suǒ yuàn xī mǎn
 来所，供养三世一切诸佛；过去诸佛所愿悉满，

wèi lái zhū fó jù zú zhuāng yán xiàn zài zhū fó jí qí guó tǔ dào
 未来诸佛具足庄严，现在诸佛及其国土、道

chǎng zhòng huì biàn mǎn yī qiè xū kōng fǎ jiè yuàn yǐ xìn jiě dà wēi
 场，众会遍满一切虚空法界。愿以信解大威

lì gù guǎng dà zhì huì wú zhàng ài gù yī qiè shàn gēn xī huí xiàng
 力故，广大智慧无障碍故，一切善根悉回向

gù yǐ rú zhū tiān zhū gòng yǎng jù ér wéi gòng yǎng chōng mǎn wú liàng
 故，以如诸天诸供养具而为供养，充满无量

wú biān shì jiè fó zǐ pú sà mó hē sà fù zuò shì niàn zhū
 无边世界。’佛子！菩萨摩诃萨复作是念：‘诸

fó shì zūn pǔ biàn yī qiè xū kōng fǎ jiè zhǒngzhǒng yè suǒ qǐ shí
佛世尊普遍一切虚空法界。种种业所起，十
fāng bù kě shuō yī qiè shì jiè zhǒng shì jiè bù kě shuō fó guó tǔ fó
方不可说一切世界种世界、不可说佛国土佛
jìng jiè zhǒngzhǒng shì jiè wú liàng shì jiè wú fēn qí shì jiè zhuǎn
境界种种世界、无量世界、无分齐世界、转
shì jiè cè shì jiè yǎng shì jiè fù shì jiè rú shì yī qiè zhū shì
世界、侧世界、仰世界、覆世界，如是一切诸世
jiè zhōng xiànzhù yú shòu shì xiànzhǒngzhǒngshéntōngbiànhuà bǐ
界中，现住于寿，示现种种神通变化。彼
yǒu pú sà yǐ shèng jiě lì wèi zhū zhòng shēng kǎn shòu huà zhě yú bǐ
有菩萨以胜解力，为诸众生堪受化者，于彼
yī qiè zhū shì jiè zhōng xiànwéi rú lái chū xīng yú shì yǐ zhì yī qiè
一切诸世界中，现为如来出兴于世，以至一切
chù zhì pǔ biàn kāi shì rú lái wú liàng zì zài shén lì fǎ shēn biàn wǎng
处智；普遍开示如来无量自在神力，法身遍往
wú yǒu chā bié píngděng pǔ rù yī qiè fǎ jiè rú lái zàng shēn bù shēng
无有差别，平等普入一切法界；如来藏身不生
bú miè shànqiǎofāngbiàn pǔ xiàn shì jiān zhèng fǎ shí xìng chāo yī qiè
不灭，善巧方便普现世间，证法实性超一切
gù dé bú tuì zhuǎn wú ài lì gù shēng yú rú lái wú zhàng ài jiàn
故，得不退转无碍力故，生于如来无障碍见、
guǎng dà wēi dé zhǒng xìng zhōng gù
广大威德种性中故。’

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ qí suǒ zhòng yī qiè shàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨以其所种一切善根

yuàn yú rú shì zhū rú lái suǒ yǐ zhòng miào huā jí zhòng miào xiāng
愿，于如是诸如来所，以众妙华及众妙香、
mán gài chuáng fān yī fú dēng zhú jí yú yī qiè zhū zhuāng yán
鬘盖、幢幡、衣服、灯烛，及余一切诸庄严
jù yǐ wéi gòng yǎng ruò fó xíng xiàng ruò fó tǎ miào xī yì rú shì
具以为供养；若佛形像，若佛塔庙，悉亦如是。
yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi bú luàn huí xiàng yī xīn huí
以此善根如是回向，所谓：不乱回向、一心回
xiàng zì yì huí xiàng zūn jìng huí xiàng bú dòng huí xiàng wú zhù
向、自意回向、尊敬回向、不动回向、无住
huí xiàng wú yī huí xiàng wú zhòng shēng xīn huí xiàng wú zào jìng xīn
回向、无依回向、无众生心回向、无躁竞心

huí xiàng jì jìng xīn huí xiàng fù zuò shì niàn jìn fǎ jiè xū
回向、寂静心回向。复作是念：‘尽法界、虚
kōng jiè qù lái xiàn zài yī qiè jié zhōng zhū fó shì zūn dé yī
空界，去、来、现在一切劫中，诸佛世尊得一
qiè zhì chéng pú tí dào wú liàng míng zì gè gè chā bié yú zhǒng
切智、成菩提道，无量名字各各差别，于种
zhǒng shí xiàn chéng zhèng jué xī jiē zhù shòu jìn wèi lái jì yī yī gè
种时现成正觉，悉皆住寿尽未来际，一一各
yǐ fǎ jiè zhuāng yán ér yán qí shēn dào chǎng zhòng huì zhōu biàn fǎ jiè
以法界庄严而严其身，道场众会周遍法界，
yī qiè guó tǔ suí shí chū xīng ér zuò fó shì rú shì yī qiè zhū fó rú lái
一切国土随时出兴而作佛事。如是一切诸佛如来，
wǒ yǐ shàn gēn pǔ jiē huí xiàng yuàn yǐ wú shù xiāng gài wú shù xiāng
我以善根普皆回向，愿以无数香盖、无数香
chuáng wú shù xiāng fān wú shù xiāng zhàng wú shù xiāng wǎng wú
幢、无数香幡、无数香帐、无数香网、无
shù xiāng xiàng wú shù xiāng guāng wú shù xiāng yàn wú shù xiāng yún
数香像、无数香光、无数香焰、无数香云、
wú shù xiāng zuò wú shù xiāng jīng xíng dì wú shù xiāng suǒ zhù chù wú
无数香座、无数香经行地、无数香所住处、无
shù xiāng shì jiè wú shù xiāng shān wú shù xiāng hǎi wú shù xiāng hé
数香世界、无数香山、无数香海、无数香河、
wú shù xiāng shù wú shù xiāng yī fú wú shù xiāng lián huā wú shù xiāng
无数香树、无数香衣服、无数香莲华、无数香
gōng diàn wú liàng huā gài guǎng shuō nǎi zhì wú liàng huā gōng diàn wú
宫殿，无量华盖，广说乃至无量华宫殿；无
biān mán gài guǎng shuō nǎi zhì wú biān mán gōng diàn wú děng tú xiāng
边鬘盖，广说乃至无边鬘宫殿；无等涂香
gài guǎng shuō nǎi zhì wú děng tú xiāng gōng diàn bù kě shù mò xiāng gài
盖，广说乃至无等涂香宫殿；不可数末香盖，
guǎng shuō nǎi zhì bù kě shù mò xiāng gōng diàn bù kě chēng yī gài
广说乃至不可数末香宫殿；不可称衣盖，
guǎng shuō nǎi zhì bù kě chēng yī gōng diàn bù kě sī bǎo gài guǎng
广说乃至不可称衣宫殿；不可思宝盖，广
shuō nǎi zhì bù kě sī bǎo gōng diàn bù kě liáng dēng guāng míng gài
说乃至不可思宝宫殿；不可量灯光明盖，
guǎng shuō nǎi zhì bù kě liáng dēng guāng míng gōng diàn bù kě shuō zhuāng
广说乃至不可量灯光明宫殿；不可说庄

yán jù gài guǎngshuō nǎi zhì bù kě shuō zhuāng yán jù gōngdiàn bù kě
严具盖，广说乃至不可说庄严具宫殿；不可
shuō bù kě shuō mó ní bǎo gài bù kě shuō bù kě shuō mó ní bǎo
说不可说摩尼宝盖、不可说不可说摩尼宝
chuáng rú shì mó ní bǎo fān mó ní bǎo zhàng mó ní bǎo wǎng
幢，如是摩尼宝幡、摩尼宝帐、摩尼宝网、
mó ní bǎo xiàng mó ní bǎo guāng mó ní bǎo yàn mó ní bǎo yún
摩尼宝像、摩尼宝光、摩尼宝焰、摩尼宝云、
mó ní bǎo zuò mó ní bǎo jīng xíng dì mó ní bǎo suǒ zhù chù mó ní
摩尼宝座、摩尼宝经行地、摩尼宝所住处、摩尼
bǎo chà mó ní bǎo shān mó ní bǎo hǎi mó ní bǎo hé mó ní
宝刹、摩尼宝山、摩尼宝海、摩尼宝河、摩尼
bǎo shù mó ní bǎo yī fú mó ní bǎo lián huā mó ní bǎo gōng diàn
宝树、摩尼宝衣服、摩尼宝莲华、摩尼宝宫殿，
jiē bù kě shuō bù kě shuō rú shì yī yī zhū jìng jiè zhōng gè yǒu wú
皆不可说不可说。如是一一诸境界中，各有无
shù lán shǔn wú shù gōng diàn wú shù lóu gé wú shù mén tà wú
数栏楯、无数宫殿、无数楼阁、无数门闼、无
shù bàn yuè wú shù què dí wú shù chuāng yǒu wú shù qīng jìng bǎo
数半月、无数却敌、无数窗牖、无数清净宝、
wú shù zhuāng yán jù yǐ rú shì děng zhū gòng yǎng wù gōng jìng gòng
无数庄严具，以如是等诸供养物，恭敬供
yǎng rú shàng suǒ shuō zhū fó shì zūn yuàn lìng yī qiè shì jiān jiē dé qīng
养如上所说诸佛世尊。愿令一切世间皆得清
jìng yī qiè zhòng shēng xián dé chū lí zhù shí lì dì yú yī qiè fǎ
净，一切众生咸得出离，住十力地，于一切法
zhōng dé wú ài fǎ míng lìng yī qiè zhòng shēng jù zú shàn gēn xī dé
中得无碍法明。令一切众生具足善根，悉得
tiáo fú qí xīn wú liàng děng xū kōng jiè wǎng yī qiè chà ér wú suǒ
调伏，其心无量，等虚空界，往一切刹而无所
zhì rù yī qiè tǔ shī zhū shàn fǎ cháng dé jiàn fó zhí zhū shàn gēn
至，入一切土施诸善法，常得见佛，植诸善根，
chéng jiù dà shèng bù zhuó zhū fǎ jù zú zhòng shàn lì wú liàng xíng
成就大乘，不著诸法，具足众善，立无量行，
pǔ rù wú biān yī qiè fǎ jiè chéng jiù zhū fó shéng tōng zhī lì dé yú
普入无边一切法界，成就诸佛神通之力，得于
rú lái yī qiè zhì zhì pì rú wú wǒ pǔ shè zhū fǎ wǒ zhū shàn gēn
如来一切智智。譬如无我，普摄诸法。我诸善根

yì fù rú shì pǔ shè yī qiè zhū fó rú lái xián xī gòngyǎng wú yǒu
亦复如是，普摄一切诸佛如来，咸悉供养无有

yú gù pǔ shè yī qiè wú liàng zhū fǎ xī néng wù rù wú zhàng ài gù
余故；普摄一切无量诸法，悉能悟入无障碍故；

pǔ shè yī qiè zhū pú sà zhòng jiū jìng jiē yǔ tóng shàngēn gù pǔ shè
普摄一切诸菩萨众，究竟皆与同善根故；普摄

yī qiè zhū pú sà xíng yǐ běn yuàn lì jiē yuán mǎn gù pǔ shè yī qiè
一切诸菩萨行，以本愿力皆圆满故；普摄一切

pú sà fǎ míng liǎo dá zhū fǎ jiē wú ài gù pǔ shè zhū fó dà shén
菩萨法明，了达诸法皆无碍故；普摄诸佛大神

tōng lì chéng jiù wú liàng zhū shàngēn gù pǔ shè zhū fó lì wú suǒ
通力，成就无量诸善根故；普摄诸佛力、无所

wèi fā wú liàng xīn mǎn yī qiè gù pǔ shè pú sà sān mèi biàn cái tuó
畏，发无量心满一切故；普摄菩萨三昧辩才陀

luó ní mén shàn néng zhào liǎo wú èr fǎ gù pǔ shè zhū fó shàn qiǎo
罗尼门，善能照了无二法故；普摄诸佛善巧

fāng biàn shì xiàn rú lái dà shén lì gù pǔ shè sān shì yī qiè zhū fó
方便，示现如来大神力故；普摄三世一切诸佛

jiàng shēng chéng dào zhuǎn zhèng fǎ lún tiáo fú zhòng shēng rù bō
降生成道、转正法轮、调伏众生、入般

niè pán gōng jìng gòng yǎng xī zhōu biàn gù pǔ shè shí fāng yī qiè shì jiè
涅槃，恭敬供养悉周遍故；普摄十方一切世界，

yán jìng fó chà xián jiū jìng gù pǔ shè yī qiè zhū guǎng dà jié yú zhōng
严净佛刹咸究竟故；普摄一切诸广大劫，于中

chū xiàn xiū pú sà xíng wú duàn jué gù pǔ shè yī qiè suǒ yǒu qù shēng
出现修菩萨行无断绝故；普摄一切所有趣生，

xī yú qí zhōng xiàn shòu shēng gù pǔ shè yī qiè zhū zhòng shēng jiè jù
悉于其中现受生故；普摄一切诸众生界，具

zú pǔ xián pú sà xíng gù pǔ shè yī qiè zhū huò xí qì xī yǐ fāng biàn
足普贤菩萨行故；普摄一切诸惑习气，悉以方便

lìng qīng jìng gù pǔ shè yī qiè zhòng shēng zhū gēn wú liàng chà bié xián liǎo
令清净故；普摄一切众生诸根，无量差别咸了

zhī gù pǔ shè yī qiè zhòng shēng jiě yù lìng lí zá rǎn dé qīng jìng gù
知故；普摄一切众生解欲，令离杂染得清净故；

pǔ shè yī qiè huà zhòng shēng xíng suí qí suǒ yìng wèi xiàn shēn gù pǔ shè
普摄一切化众生行，随其所应为现身故；普摄

yī qiè yìng zhòng shēng dào xī rù yī qiè zhòng shēng jiè gù pǔ shè yī
一切应众生道，悉入一切众生界故；普摄一

qiè rú lái zhì xìng   hù chí yī qiè zhū fó jiào gù
切如来智性，护持一切诸佛教故。’

fó zǐ   pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng
“佛子！菩萨摩诃萨以诸善根如是回向

shí   yòng wú suǒ dé ér wéi fāng biàn   bù yú yè zhōng fēn bié bào   bù
时，用无所得而为方便，不于业中分别报，不

yú bào zhōng fēn bié yè   suī wú fēn bié ér pǔ rù fǎ jiè   suī wú suǒ
于报中分别业；虽无分别而普入法界，虽无所

zuò ér héng zhù shàngēn   suī wú suǒ qǐ ér qín xiū shèng fǎ   bú xìn zhū
作而恒住善根，虽无所起而勤修胜法；不信诸

fǎ ér néng shēn rù   bù yǒu yú fǎ ér xī zhī jiàn   ruò zuò   bú zuò jiē
法而能深入，不有于法而悉知见，若作、不作皆

bù kě dé   zhī zhū fǎ xìng héng bú zì zài   suī xī jiàn zhū fǎ ér wú suǒ
不可得；知诸法性恒不自在，虽悉见诸法而无所

jiàn   pǔ zhī yī qiè ér wú suǒ zhī   pú sà rú shì liǎo dá jìng jiè   zhī
见，普知一切而无所知。菩萨如是了达境界，知

yī qiè fǎ yīn yuán wéi běn   jiàn yú yī qiè zhū fó fǎ shēn   zhì yī qiè
一切法因缘为本，见于一切诸佛法身，至一切

fǎ lí rǎn shí jì   jiě liǎo shì jiān jiē rú biàn huà   míng dá zhòng shēng wéi
法离染实际，解了世间皆如变化，明达众生唯

shì yī fǎ   wú yǒu èr xìng   bù shě yè jìng shàn qiǎo fāng biàn   yú yǒu
是一法、无有二性，不舍业境善巧方便；于有

wéi jiè shì wú wéi fǎ   ér bú miè huài yǒu wéi zhī xiàng   yú wú wéi jiè shì
为界示无为法，而不灭坏有为之相；于无为界示

yǒu wéi fǎ   ér bù fēn bié wú wéi zhī xiàng   pú sà rú shì guān yī qiè
有为法，而不分别无为之相。菩萨如是观一切

fǎ bì jìng jì miè   chéng jiù yī qiè qīng jìng shàngēn   ér qǐ jiù hù zhòng
法毕竟寂灭，成就一切清净善根，而起救护众

shēng zhī xīn   zhì huì míng dá yī qiè fǎ hǎi   cháng yào xiū xíng lí yú chī
生之心，智慧明达一切法海，常乐修行离愚痴

fǎ   yǐ jù chéng jiù chū shì gōng dé   bù gèng xiū xué shì jiān zhī fǎ
法，已具成就出世功德，不更修学世间之法，

dé jìng zhì yǎn lí zhū chī yì   yǐ shàn fāng biàn xiū huí xiàng dào
得净智眼离诸痴翳，以善方便修回向道。

fó zǐ   pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng
“佛子！菩萨摩诃萨以诸善根如是回向，

chèn kě yī qiè zhū fó zhī xīn   yán jìng yī qiè zhū fó guó tǔ   jiào huà
称可一切诸佛之心，严净一切诸佛国土，教化

chéng jiù¹⁶ yī qiè zhòngshēng jù zú shòu chí yī qiē fó fǎ zuò yī
成就¹⁶一切众生，具足受持一切佛法；作一
qiè zhòngshēng zuì shàng fú tián wéi yī qiè shāng rén zhì huì dǎo shī zuò
切众生最上福田，为一切商人智慧导师，作
yī qiè shì jiān qīng jìng rì lún yī yī shàn gēn chōng biàn fǎ jiè xī néng
一切世间清净日轮；一一善根充遍法界，悉能
jiù hù yī qiè zhòngshēng jiē lìng qīng jìng jù zú gōng dé
救护一切众生，皆令清净具足功德

fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì huí xiàng shí néng hù chí
“佛子！菩萨摩诃萨如是回向时，能护持
yī qiè fó zhǒng néng chéng shú yī qiè zhòngshēng néng yán jìng yī qiè
一切佛种，能成熟一切众生，能严净一切
guó tǔ néng bú huài yī qiè zhū yè néng liǎo zhī yī qiè zhū fǎ néng
国土，能不坏一切诸业，能了知一切诸法，能
děng guān zhū fǎ wú èr néng biàn wǎng shí fāng shì jiè néng liǎo dá lí
等观诸法无二，能遍往十方世界，能了达离
yù shí jì néng chéng jiù qīng jìng xìn jiě néng jù zú míng lì zhū
欲实际，能成就清净信解，能具足明利诸
gēn
根。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì sì zhì yī qiè chù huí
“佛子！是为菩萨摩诃萨第四至一切处回
xiàng pú sà mó hē sà zhù cǐ huí xiàng shí dé zhì yī qiè chù shēn yè
向。菩萨摩诃萨住此回向时，得至一切处身业，
pǔ néng yìng xiàn yī qiè shì jiè gù dé zhì yī qiè chù yǔ yè yú yī qiè
普能应现一切世界故；得至一切处语业，于一切
shì jiè zhōng yǎn shuō fǎ gù dé zhì yī qiè chù yì yè shòu chí yī qiè
世界中演说法故；得至一切处意业，受持一切
fó suǒ shuō fǎ gù dé zhì yī qiè chù shén zú tōng suí zhòngshēng xīn
佛所说法故；得至一切处神足通，随众生心
xī wǎng yìng gù dé zhì yī qiè chù suí zhèng zhì pǔ néng liǎo dá yī qiè
悉往应故；得至一切处随证智，普能了达一切
fǎ gù dé zhì yī qiè chù zǒng chí biàn cái suí zhòngshēng xīn lìng huān
法故；得至一切处总持辩才，随众生心令欢
xǐ gù dé zhì yī qiè chù rù fǎ jiè yú yī máo kǒng zhōng pǔ rù yī
喜故；得至一切处入法界，于一毛孔中普入一

¹⁶ 大正藏：熟

qiè shì jiè gù dé zhì yī qiè chù biàn rù shēn yú yī zhòng shēng shēn
切世界故；得至一切处遍入身，于一众生身
pǔ rù yī qiè zhòng shēng shēn gù dé zhì yī qiè chù pǔ jiàn jié yī yī
普入一切众生身故；得至一切处普见劫，一一
jié zhōng cháng jiàn yī qiè zhū rú lái gù dé zhì yī qiè chù pǔ jiàn niàn
劫中常见一切诸如来故；得至一切处普见念，
yī yī niàn zhōng yī qiè zhū fó xī xiàn qián gù fó zǐ pú sà mó hē
一一念中一切诸佛悉现前故。佛子！菩萨摩诃
sà dé zhì yī qiè chù huí xiàng néng yǐ shàn gēn rú shì huí xiàng
萨得至一切处回向，能以善根如是回向。”

ěr shí jīn gāng chuáng pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng
尔时，金刚幢菩萨承佛威力，普观十方

ér shuō sòng yán
而说颂言：

nèi wài yī qiè zhū shì jiān 内外一切诸世间	pú sà xī jiē wú suǒ zhuó 菩萨悉皆无所著
bù shě ráo yì zhòng shēng yè 不舍饶益众生业	dà shì xiū xíng rú shì zhì 大士修行如是智
shí fāng suǒ yǒu zhū guó tǔ 十方所有诸国土	yī qiè wú yī wú suǒ zhù 一切无依无所住
bù qǔ huó mìng děng zhòng fǎ 不取活命等众法	yì bú wàng qǐ zhū fēn bié 亦不妄起诸分别
pǔ shè shí fāng shì jiè zhōng 普摄十方世界中	yī qiè zhòng shēng wú yǒu yú 一切众生无有余
guān qí tǐ xìng wú suǒ yǒu 观其体性无所有	zhì yī qiè chù shàn huí xiàng 至一切处善回向
pǔ shè yǒu wéi wú wéi fǎ 普摄有为无为法	bù yú qí zhōng qǐ wàng niàn 不于其中起妄念
rú yú shì jiān fǎ yì rán 如于世间法亦然	zhào shì dēng míng rú shì jué 照世灯明如是觉
pú sà suǒ xiū zhū yè xíng 菩萨所修诸业行	shàng zhōng xià pǐn gè chà bié 上中下品各差别
xī yǐ shàn gēn huí xiàng bǐ 悉以善根回向彼	shí fāng yī qiè zhū rú lái 十方一切诸如来
pú sà huí xiàng dào bǐ àn 菩萨回向到彼岸	suí rú lái xué xī chéng jiù 随如来学悉成就
héng yǐ miào zhì shàn sī wéi 恒以妙智善思惟	jù zú rén zhōng zuì shèng fǎ 具足人中最胜法

qīng jìng shàn gēn pǔ huí xiàng 清 净 善 根 普 回 向	lì yì qún mí héng bù shě 利 益 群 迷 恒 不 舍
xī lìng yī qiè zhū zhòngshēng 悉 令 一 切 诸 众 生	dé chéng wú shàngzhào shì dēng 得 成 无 上 照 世 灯
wèi céng fēn bié qǔ zhòngshēng 未 曾 分 别 取 众 生	yì bú wàng xiǎng niàn zhū fǎ 亦 不 妄 想 念 诸 法
sūi yú shì jiān wú rǎn zhuó 虽 于 世 间 无 染 著	yì fù bù shě zhū hán shí 亦 复 不 舍 诸 含 识
pú sà cháng yào jì miè fǎ 菩 萨 常 乐 寂 灭 法	suí shùn dé zhì niè pán jìng 随 顺 得 至 涅 槃 境
yì bù shě lí zhòngshēng dào 亦 不 舍 离 众 生 道	huò rú shì děng wēi miào zhì 获 如 是 等 微 妙 智
pú sà wèi céng fēn bié yè 菩 萨 未 曾 分 别 业	yì bù qǔ zhuó zhū guǒ bào 亦 不 取 著 诸 果 报
yī qiè shì jiān cóng yuán shēng 一 切 世 间 从 缘 生	bù lí yīn yuán jiàn zhū fǎ 不 离 因 缘 见 诸 法
shēn rù rú shì zhū jìng jiè 深 入 如 是 诸 境 界	bù yú qí zhōng qǐ fēn bié 不 于 其 中 起 分 别
yī qiè zhòngshēng tiáo yù shī 一 切 众 生 调 御 师	yú cǐ míng liǎo shàn huí xiàng 于 此 明 了 善 回 向

大方广佛华严经卷第二十四

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎn duō mò tuó nán ā bō là dì hē duō zhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎訶.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiān shàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎng xuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多
梵韻滿娑

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

車—婆—多 擲 曷

車 ◎昌稱衝樞怛差蚩瞋闡覲韃犍車

婆 ●旁棚鬢葡萄排皮貧杵 妍 薏髻娑

多 合 ○當登東都刀 驢 低顛單 顛 耽兜多

擲 ○郎楞籠盧勞來黎嶙闌林藍婁擲

曷 三 ●杭恒洪胡毫孩奚賢寒 言 含候曷

唱
車 婆 多 擲 曷
字

28. ^{haolao dao}曷擲多 (三合) ^{hanglangdang henglengdeng honglong}杭郎當 . 恒楞登 . 洪籠

^{dong hu lu du hao lao dao hai lai dai hi li di hin lin din han}東 . 胡盧都 . 毫勞刀 . 孩來驢 . 奚黎低 . 賢嶙顛 . 寒

^{lan dan hin lin din han lan dan hou lou dou hao lao dao}闌單 . 言林顛 . 含藍耽 . 候婁兜 . 曷擲多

chàng **hao lao dao** zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó
唱 **曷 攞 多** 字时。普愿法界众 生。入般若波罗
mì mén
蜜门。

29. **pao** pangpengpong pu pao pai pi pin pan pinpanpoupao
婆 旁 棚 鬻 葡 炮 排 皮 贫 样 妍 薏 髻 婆

chàng **pao** zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 **婆** 字时。普愿法界众 生。入般若波罗蜜
mén
门。

30. **chao** changchengchongchu chao chai chi chin chanchinchan
車 昌 稱 衝 樞 怛 差 蚩 瞋 闡 覲 韞

chouchao chàng **chao** zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
雙 車 唱 **車** 字时。普愿法界众 生。入般若
bō luó mì mén
波罗蜜门。

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō **hao lao**
四 十 二 字 妙 陀 罗。字 字 包 含 义 理 多。**曷 攞**

dao **pao** **chao** fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
多 **婆** **車** 梵 韵 满 娑 婆 功 德 大 法 界 沐 恩 波。

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四 生 九 有。同 登 华 藏 玄 门。八 难 三 途。

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海。

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

南无护法韦驮尊天菩萨

此咒置经书中可灭误跨之罪